

การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุติมา วงศ์วัจนกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

155.41750

๘๗๗๗

๙๙

การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สุติมา วงศ์วัจนกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

พฤษภาคม 2546

๒ ๘๘๔ ๗๕

สุดิมา วงศ์วัจนกุล. (2545). การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.นิยะดา จิตต์จรัส, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต คำฉิม.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปรับตัว ในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่เรียนในหลักสูตรอังกฤษและหลักสูตรอเมริกัน ได้แก่พฤติกรรมการปรับตัวในด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา และการสื่อความหมาย 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดา-มารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน 3) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนแต่ละประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันในปัจจุบันทางด้านเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน และโรงเรียนนานาชาติในหลักสูตรอังกฤษและอเมริกัน ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลรายละเอียดนักเรียน และบิดา-มารดา และตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติที่ (t-test) และ ค่าสถิติเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และถ้าหากการทดสอบค่าเอฟ พบว่ามีความแตกต่าง จะนำมาทดสอบโดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี Tukey's HSD test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ และโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดาในระดับที่ใกล้เคียงกันมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านรวมและรายด้าน

2. ในโรงเรียนแต่ละประเภท พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างกันตามตัวแปรอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา ดังนี้

2.1 สำหรับตัวแปรอายุ พบว่าพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยทั้งในด้านรวมและรายด้านจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับอายุในทุกกลุ่มโรงเรียน

2.2 สำหรับตัวแปรเพศ พบว่าเด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกันในช่วงระดับอายุ 3-4 ปีในทุกประเภทโรงเรียน แต่ในระดับอายุ 4-5 ปี และ 5-6 ปีในบางกลุ่มโรงเรียน พบว่าเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวในบางด้านดีกว่าเพศชาย

2.3 สำหรับตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา พบว่าในบางระดับอายุและบางประเภทโรงเรียน เด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวหรือระดับการศึกษาของบิดามารดาต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวบางด้านแตกต่างกัน

**A COMPARATIVE STUDY OF ADAPTIVE BEHAVIOR BETWEEN PRE-SCHOOLERS
IN INTERNATIONAL SCHOOLS AND PRIVATE KINDERGARTENS
IN BANGKOK METROPOLITAN AREA**

AN ABSTRACT
BY
SUTIMA WONGWATCHANAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2003

Sutima Wongwatchanakul. (2003). *A Comparative Study of Adaptive Behavior between Pre-schoolers in International Schools and Private Kindergartens in Bangkok Metropolitan Area*. Master thesis, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Niyada Chittcharat, Assoc. Prof. Pranot Kaochim.

The purposes of this research were 1) to study adaptive behavior of pre-schoolers in English and American international schools in Bangkok which consisted of four domains i.e. self-help skills, motor skills, interpersonal skills and cognitive/communication skills, 2) to compare adaptive behavior of pre-schoolers in international schools and private kindergartens who have age, gender, socio-economic status and parent's education in similar level, and 3) to compare adaptive behavior of pre-schoolers who are different in gender, age, socio-economic status and parent's education.

The sample group consisted of 226 pre-schoolers in English and American international schools and private kindergartens in Bangkok metropolitan area in the academic year 2002. The instruments used for collecting data were two sets of questionnaires; the first part measured biodata of pre-schoolers and their parents, the second part measured adaptive behavior. t-test and F-test were utilized for data analysis.

The findings of the study were as follows:

1. No difference in adaptive behavior among pre-schoolers in English international schools, American international schools and private kindergartens who have the same level in age, gender, socio-economic status and parent's education.

2. For each school type, there were differences in adaptive behavior of pre-schoolers who are different in age, gender, socio-economic status and parent's education as follows.

- 2.1 For age, every domain of adaptive behavior were found to increase according to age across all types of school.

- 2.2 For gender, no difference of adaptive behavior between males and females in age 3-4 years old. However, in the age range of 4-5 and 5-6 years old of some school types, female have higher adaptive behavior than male in some domains.

- 2.3 For socio-economic status and parent's education, some domains of adaptive behavior were found different between those who have different SES and parent's education in some school types and some age range.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวสุติมา วงศ์จันทกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)

วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. นิยะดา จิตต์จรัส)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต คำนิม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.นิยะดา จิตต์จรัส ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำนิม อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ คุณวิสุทธิ์ อริยภิญโญ ที่กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ทั้ง 26 โรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสุชาติพิทย์ กรอบพานิชวงศ์ ที่ช่วยเหลือในการติดต่อรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนต่าง ๆ และคุณเกศณี ดิพพะมงคล ที่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำด้านการเขียนปริญญานิพนธ์ ทำให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุดิมา วงศ์วัจนกุล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทที่.....	1
	/ ภูมิหลัง	1
	/ ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	/ ความสำคัญของการวิจัย	3
	/ ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	/ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
	/ ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	/ นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	/ นิยามปฏิบัติการ.....	5
	/ กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	โรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน.....	9
	ความหมายของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน	9
	ความเป็นมาของโรงเรียนนานาชาติ.....	9
	นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ.....	10
	ความแตกต่างระหว่างโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน	11
	สถานการณ์โรงเรียนอนุบาลนานาชาติในปัจจุบัน.....	33
	พัฒนาการและพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กปฐมวัย.....	40
	ความหมายของพัฒนาการและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย	40
	ความหมายของพฤติกรรม การปรับตัว.....	43
	องค์ประกอบของพฤติกรรม การปรับตัว.....	45
	สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การปรับตัว.....	49
	การประเมินพฤติกรรม การปรับตัว.....	50
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การปรับตัวในเด็กปฐมวัย.....	51
	งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การปรับตัวกับ	
	สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา และการเลี้ยงดู	
	ของบิดามารดา.....	51
	งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การปรับตัว	
	กับวิธีการจัดการเรียนการสอน.....	54

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับ ปัจจัยทางชีวสังคมของเด็กปฐมวัย.....	55
	สมมติฐานการวิจัย.....	58
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	59
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	59
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	61
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย.....	65
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
	ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	95
	สมมติฐานการวิจัย.....	95
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
	สรุปผลการวิจัย.....	98
	อภิปรายผล	99
	ข้อเสนอแนะ.....	104
	บรรณานุกรม	106
	ประวัติย่อผู้วิจัย	109

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	อัตราเพิ่มของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย	33
2	จำนวนโรงเรียน นักเรียน ครู ในโรงเรียนเอกชนนอกระบบโรงเรียน ปีการศึกษา 2544	36
3	รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนนานาชาติ	36
4	แสดงกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกาปรับตัว	39
5	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรเยอรมัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามตัวแปรอายุ เพศ สถานภาพ ทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา	67
6	ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกาปรับตัวในด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติ ที่เรียนในหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน (แสดง ค่าเฉลี่ยหารด้วยจำนวนข้อ)	68
7	แสดงจำนวนร้อยละของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตร อเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่นำมาจับคู่ (Matching) ให้มีอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดาในระดับ ที่ใกล้เคียงกัน	71
8	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมกาปรับตัวด้านรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาล เอกชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของ บิดามารดาในระดับใกล้เคียงกัน	72
9	เปรียบเทียบพฤติกรรมกาปรับตัวระหว่างเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตร อังกฤษ เด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน	74
10	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของ ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมกาปรับตัวในด้านรวมและด้านย่อย ระหว่างกลุ่ม ตัวอย่าง 3 ช่วงอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ	76
11	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของ ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมกาปรับตัวในด้านรวมและด้านย่อย ระหว่างกลุ่ม ตัวอย่าง 3 ช่วงอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน	77
12	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของ ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมกาปรับตัวในด้านรวมและด้านย่อย ระหว่างกลุ่ม ตัวอย่าง 3 ช่วงอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน	78

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ	80
14 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน	81
15 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน	82
16 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ	84
17 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน	85
18 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน	86
19 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ	88
20 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน	89
21 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน	90
22 สรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามปัจจัยทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทโรงเรียน	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แบบจำลองวิธีการเรียนการสอนแบบ PYP (The Primary Years Program)	30
---	---	----

บทที่ 1

บทนำ

✓ ภูมิหลัง

✓ ความสำคัญของการศึกษาระดับอนุบาลได้เพิ่มขึ้นมากในปัจจุบัน เนื่องจากวิถีชีวิตของคนไทยในเมืองใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงไป จากครอบครัวขยายที่มีเครือญาติช่วยดูแลเด็กเล็กๆ ในครอบครัวเปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อแม่ลูก และยิ่งไปกว่านั้นทั้งพ่อและแม่ยังต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้เด็กขาดผู้ดูแล จึงต้องจัดส่งไปยังสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล เพื่อทำหน้าที่ดูแลเด็กพร้อมกับให้การศึกษาไปด้วย ✓

✓ สำหรับผู้ปกครองบางกลุ่มในปัจจุบัน การศึกษาในระดับอนุบาลไม่ได้มีความหมายเพียงสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่ช่วยดูแลเลี้ยงดูบุตรหลาน หรือช่วยให้มีพัฒนาการสมวัยเท่านั้น หากแต่ยังต้องการให้เร่งพัฒนาการให้รวดเร็ว มีผลการเรียนที่ดี และสามารถแข่งขันกับผู้อื่นในสังคมได้ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มการเกิดขึ้นของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติมากมายหลายแห่งในช่วงปีที่ผ่านมา เพื่อรองรับค่านิยมการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติที่แพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากตัวเลขจำนวนโรงเรียนนานาชาติที่ขอจัดตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนถึง 48 โรงเรียน และภายในปี พ.ศ. 2543 เพียงปีเดียว มีโรงเรียนนานาชาติ เปิดดำเนินการใหม่ถึง 13 โรงเรียน (กองโรงเรียนนโยบายพิเศษ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน)

โรงเรียนนานาชาติที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยในระยะแรกได้แก่ โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา และโรงเรียนบางกอกพัฒนา เป็นต้น มีจุดประสงค์เพื่อให้การศึกษาแก่บุตรหลานของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2538) มีการจัดการเรียนการสอน โดยมีภาษาหลักคือ ภาษาอังกฤษ และมีชาวต่างชาติเรียนเป็นส่วนใหญ่ โดยมีนักเรียนไทย เรียนร่วมอยู่ด้วยเป็นจำนวนน้อย

สำหรับโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลนานาชาติที่มีการจัดตั้งขึ้นใหม่ในระยะหลังคือ ช่วงหลังจากปี พ.ศ.2534 ซึ่งเป็นปีที่คณะรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายอนุญาตให้มีการจัดตั้ง โรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นได้ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด หรือบางแห่งก็ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ แต่มีการปรับระดับจากโรงเรียนอนุบาลเอกชนประเภทสามัญศึกษาขึ้นเป็นโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ โรงเรียนนานาชาติในประเภทนี้บางโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดสอนในระดับอนุบาล เป็นภาษาอังกฤษและมีนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กไทย (ถึงแม้ว่าจะมีหลักเกณฑ์ของ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้รับเด็กไทยเข้าเรียนไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด)

✓ โรงเรียนนานาชาติเหล่านี้ มีแนวโน้มการเปิดดำเนินการเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานมีพื้นฐานภาษาอังกฤษที่ดี พร้อมกับให้เด็กได้ มีการพัฒนาที่ดีในทุกด้านไปพร้อมกัน ✓ ซึ่งสิ่งนี้ยังเป็นข้อสงสัยอยู่สำหรับนักจิตวิทยาพัฒนาการ เนื่องจากตามปกติเด็กในวัยประมาณ 3-3 1/2 ปี ที่เริ่มเข้าโรงเรียนอนุบาลจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ คือการปรับตัวจากสภาพสังคมในบ้านไปสู่สังคมนอกบ้าน รวมทั้งต้องประสบกับบุคคลแปลกหน้าภายนอกครอบครัว เด็กวัยนี้จึงต้องมีการเรียนรู้ และปรับตัวอย่างมากเพื่อให้การกระทำ

ของตนสอดคล้องกับสังคม และสามารถอยู่ในสังคมนั้นได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข ยิ่งถ้าสังคมภายนอกนั้นมีความแตกต่างจากสังคมในบ้านมากเท่าใด เด็กก็ยิ่งจะต้องปรับตัวมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ดังนั้น เด็กที่เคยใช้แต่ภาษาไทย เป็นภาษาหลักในครอบครัว เมื่อต้องเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลนานาชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร อาจจะต้องประสบกับปัญหาการปรับตัวมากยิ่งขึ้นกว่าเด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไปแทนที่จะมีพัฒนาการที่ดีในทุกด้านอย่างที่คุณปกครองต้องการ

✓ นอกจากความแตกต่างในด้านภาษา ที่ใช้ในการสื่อสารแล้ว ความแตกต่างระหว่างโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลไทย ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ แนวความคิดหรือวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ต่างกัน ซึ่งอาจเป็นปัจจัย ที่มีผลกระทบต่อปรับตัวของเด็ก ดังที่แฮริสัน (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541 : 33; อ้างอิงจาก Bracken. 1991 : 169) ได้แสดงความคิดเห็นว่า โครงสร้างของพฤติกรรมปรับตัวขึ้นอยู่กับ ความคาดหวังของวัฒนธรรม ที่มีต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการแต่งกาย พฤติกรรมการกล้าแสดงออก เป็นต้น

หากข้อสังเกตที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ว่ามีความแตกต่างจากเด็กในโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไป หรือไม่ อย่างไร โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมปรับตัว เป็นเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นแบบวัดที่ครอบคลุมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ด้านภาษา และด้านสติปัญญา ตลอดจน ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้สมวัย

สำหรับแบบวัดพฤติกรรมปรับตัว ในประเทศไทยมีผู้สร้างแบบวัดพฤติกรรมปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ 2 ฉบับ คือ แบบวัดพฤติกรรมปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ พิศสมัย อรทัย (2540) สร้างขึ้นตามแนวความคิดของแฮริสัน (Harison. 1987) และแบบวัดพฤติกรรมปรับตัวสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ที่ภาวิณี อ่อนนาค (2541) ดัดแปลงจาก The Vineland Adaptive Behavior Scale ฉบับ Survey Form ของสปาร์โรว์ แบลลา และคิตเซตตี (1984) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแบบวัดพฤติกรรมปรับตัว สำหรับเด็กปฐมวัยของพิศสมัย อรทัย เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ (1,582 คน) และสามารถหาเกณฑ์ปกติของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1-3 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับการวิจัยครั้งนี้มากกว่าแบบวัดพฤติกรรมปรับตัวสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของภาวิณี อ่อนนาค ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างจากศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดร่วมกับเด็กอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลเอกชน

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมปรับตัวในประเทศไทยพบว่า พฤติกรรมปรับตัวจะแตกต่างกันขึ้นกับเพศ และอายุของกลุ่มตัวอย่าง (พิศสมัย อรทัย. 2540; ภาวิณี อ่อนนาค. 2541 และ ร.ต.อ.หญิง สายวริน จินวุฒิ. 2541) และยังเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของบิดามารดา (พิศสมัย อรทัย. 2540, ภาวิณี อ่อนนาค. 2541) และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวอีกด้วย (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541) นอกจากนั้นในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย ยังพบว่ามี ความแตกต่างของระบบการจัดการเรียนการสอนหรือหลักสูตรเป็น 2 ระบบใหญ่ๆ คือ ระบบอังกฤษและระบบอเมริกัน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงควบคุมตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมปรับตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดาดังกล่าว โดยใช้วิธีการจับคู่ (Matching) กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรระบบอังกฤษ

กลุ่มนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรระบบอเมริกัน และกลุ่มนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยจับคู่ให้มีคุณสมบัติ เพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดา-มารดา ให้อยู่ในเกณฑ์ที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด เพื่อให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องและเชื่อมั่นได้มากยิ่งขึ้น

✓ ความมุ่งหมายของการวิจัย ^{1.77}

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่เรียนในหลักสูตรอังกฤษและหลักสูตรอเมริกัน ได้แก่พฤติกรรมการปรับตัวในด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญาและการสื่อความหมาย
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดา-มารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนแต่ละประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันในปัจจุบันทางด้านเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดา-มารดา

✓ ความสำคัญของการวิจัย ^{1.8}

จากการศึกษานี้จะช่วยให้ทราบว่า พฤติกรรมการปรับตัวในแต่ละด้านของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติทั้งสองระบบเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงผลกระทบของวิธีการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนานาชาติหรือโรงเรียนอนุบาลนานาชาติที่มีต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาให้แก่บุตรหลานว่าควรส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนอนุบาลประเภทใดจึงจะมีพัฒนาการที่เหมาะสม นอกจากนั้นผลการศึกษายังเป็นข้อมูลสำหรับโรงเรียนแต่ละประเภทประกอบการพิจารณาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดแผนการจัดประสบการณ์ หากพบว่าเด็กปฐมวัยในโรงเรียนประเภทหนึ่งประเภทใดมีพฤติกรรมการปรับตัวในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าเด็กในโรงเรียนประเภทอื่น เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในทุกด้านได้อย่างเหมาะสม

✓ ขอบเขตของการวิจัย

✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 จากโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2545 จำนวน 710 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลประมาณ 40,000 คน) และจากโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพ มหานคร ที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษาและมีหลักสูตรการเรียนการสอนในระบบอังกฤษจำนวน 17 โรงเรียน (มีจำนวน

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลประมาณ 1,200 คน) และระบบอเมริกัน จำนวน 9 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลประมาณ 600 คน)

✓2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน และโรงเรียนนานาชาติในหลักสูตรอังกฤษและอเมริกัน ในปีการศึกษา 2545 ในการวางแผนการวิจัย ผู้วิจัยตั้งใจจะใช้กลุ่มตัวอย่างจากเด็กนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจำนวน 100 คน โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษจำนวน 100 คน และโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันจำนวน 100 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน โดยให้มีคุณสมบัติทางชีวสังคมและปัจจัยด้านครอบครัวที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดา-มารดาเพื่อขจัดอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนดังกล่าว แต่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกิดปัญหาการเก็บกลุ่มตัวอย่างไม่ครบตามต้องการเนื่องจากโรงเรียนนานาชาติบางแห่งปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนเพียง 226 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน 113 คน นักเรียนโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ 38 คน และนักเรียนโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน 75 คน

✓ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น

1.1 ตัวแปรประเภทโรงเรียน แบ่งเป็น

1.1.1 โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ

1.1.2 โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน

1.1.3 โรงเรียนอนุบาลเอกชน

1.2 ตัวแปรปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัว แบ่งเป็น

1.2.1 เพศ แบ่งเป็น ชายและหญิง

1.2.2 อายุ แบ่งเป็น 3-4 ปี, 4-5 ปี และ 5-6 ปี

1.2.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว แบ่งเป็น ระดับกลางและสูง

1.2.4 ระดับการศึกษาของบิดามารดาแบ่งเป็น ต่ำกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรี และ

สูงกว่าปริญญาตรี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น

2.1 ด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help Skills)

2.2 ด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills)

2.3 ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills)

2.4 ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive Communication skills)

2.4.1 การแสดงออกทางภาษา (Expressive Language Skills)

2.4.2 การรับรู้ทางภาษา (Receptive Language Skills)

2.4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic Writing Skills)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย (Pre-schoolers) หมายถึง เด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนนานาชาติ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรจากต่างประเทศ มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการเรียนการสอน อาจเป็นโรงเรียนที่เปิดสอน เฉพาะชั้นก่อนประถมศึกษา คือ เฉพาะชั้นอนุบาล หรือเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนทั้งชั้นอนุบาล และชั้นอื่นๆ
3. โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หมายถึง โรงเรียนนานาชาติที่มีการระบุในเอกสารของกองโรงเรียนนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการว่าใช้หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นระบบอังกฤษ
4. โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน หมายถึง โรงเรียนนานาชาติที่มีการระบุในเอกสารของกองโรงเรียนนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการว่าใช้หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นระบบอเมริกัน
5. โรงเรียนอนุบาลเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาล มีการจัดการเรียนการสอน ตามเกณฑ์พัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด
6. สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ระดับรายได้ของบิดาและมารดาารวมกัน โดยระดับกลาง หมายถึงระดับรายได้ของบิดาและมารดาารวมกันไม่เกิน 100,000 บาทต่อเดือน และระดับสูงหมายถึงระดับรายได้ของบิดาและมารดาารวมกันสูงกว่า 100,000 บาทต่อเดือน
7. ระดับการศึกษาของบิดามารดา หมายถึง ระดับการศึกษาของบิดาหรือมารดาโดยใช้ระดับการศึกษาของบิดาหรือมารดาผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งสูงกว่าเป็นเกณฑ์

✓ นิยามปฏิบัติการ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว (Adaptive Behavior) หมายถึง ความสามารถส่วนบุคคลและความสามารถทางสังคมของบุคคล เพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกในสังคม เพื่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม พฤติกรรมการปรับตัวที่ศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคล เพื่อกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต และสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งตัว การดูแล สุขอนามัยส่วนบุคคล
2. ด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก กระทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การยืน การวิ่ง การกระโดด การขึ้น-ลงบันได การขี่จักรยาน การใช้กรรไกร การวาดรูปต่าง ๆ

3. ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่ การกล่าวคำทักทาย การรู้จักให้และรับการช่วยเหลือเพื่อต่อผู้อื่น การแบ่งปันส่วนอย่างเหมาะสม การเข้าเล่น/ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น การให้ความร่วมมือต่าง ๆ

4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication Skills) ด้านหลักนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อย ได้แก่

4.1 การแสดงออกทางภาษา (Expressive Language Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการใช้ภาษา และท่าทางในการแสดงออก เพื่อตอบสนองหรือติดต่อสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ได้แก่ การพูดประโยคสั้น ๆ การใช้สรรพนามแทนตัว การพูดได้อย่างชัดถ้อยชัดคำ การบอกซ้าย-ขวา การนับจำนวน การเล่าประสบการณ์ต่างๆ การเปรียบเทียบขนาด รูปร่าง ระยะทาง ปริมาณ

4.2 การรับรู้ทางภาษา (Receptive Language Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าใจความหมายของภาษา และท่าทางที่บุคคลอื่นแสดงกับตนเอง ได้แก่ การตอบคำถามต่างๆ การเข้าใจความหมายของคำที่แสดงตำแหน่ง การเข้าใจคำสั่งและการทำตามคำสั่งได้ การฟังนิทานแล้วบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ การรับรู้ความหมายของคำ การเข้าใจเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต

4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic Writing Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการลากเส้นตามคำสั่ง การเขียนตัวอักษรและตัวเลขต่าง ๆ ได้แก่ การลากเส้นและการเขียนรูปทรงเรขาคณิตตามแบบ การเขียนพยัญชนะ สระ ตัวเลข การเขียนชื่อ-นามสกุลของตนเอง การเขียนคำตามแบบ

✓ พฤติกรรมการปรับตัววัดได้จากแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว ตามแนวความคิดของแฮริสัน (Harrison. 1987) ซึ่งสร้างแบบวัดโดย พิศมัย ורתัย (2540) โดยมีลักษณะเป็นการสอบถามบิดาหรือมารดา เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก ตามด้านหลักและด้านย่อยของพฤติกรรมการปรับตัวตามนิยามที่กำหนดโดยให้บิดาหรือมารดา พิจารณาว่าเด็กสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัดได้หรือไม่ แล้วประเมินความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของเด็ก ตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ ให้ 1 คะแนน

: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ไม่ได้ ให้ 0 คะแนน

โดยแบ่งคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. คะแนนด้านการช่วยเหลือตนเอง (Self-help Skills Scores)

2. คะแนนด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills Scores)

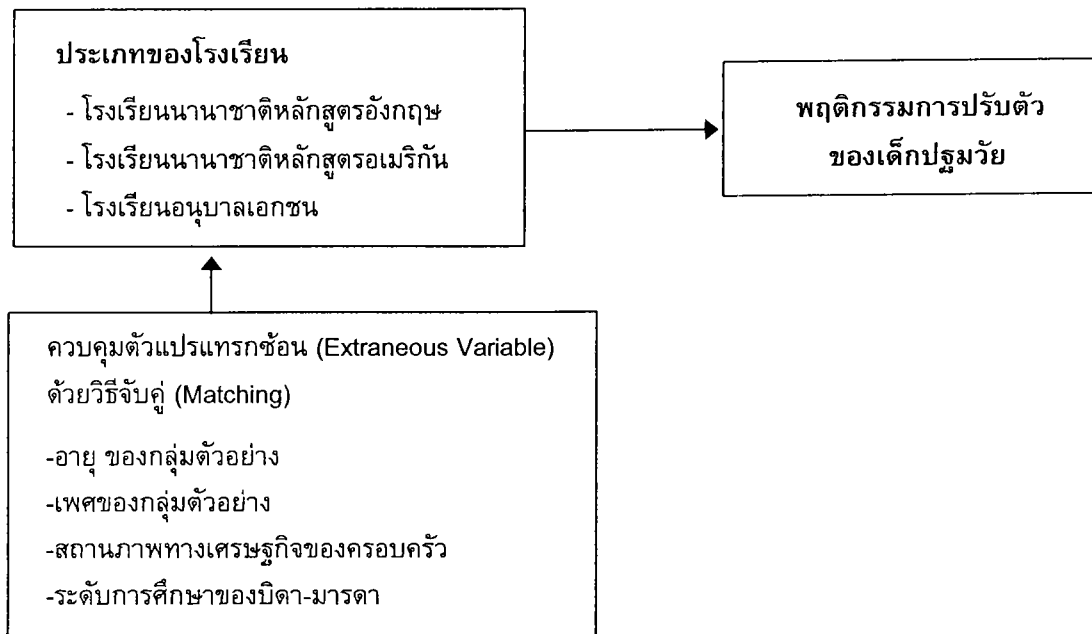
3. คะแนนด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills Scores)

4. คะแนนด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive/Communication Scores)

5. คะแนนที่ได้จากผลรวมของคะแนน ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ซึ่งเรียกว่า คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวม (Adaptive Behavior Scores)

ซึ่งระดับพฤติกรรมกำรปรับตัวของเด็กนั้น ผู้ที่ได้คะแนนพฤติกรรมกำรปรับตัวสูงกว่ำจะมี พฤติกรรมกำรปรับตัวสูงกว่ำผู้ที่ได้คะแนนพฤติกรรมกำรปรับตัวต่ำกว่ำ

✓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน และผู้วิจัยยังได้รวบรวมรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย และพฤติกรรมการปรับตัว เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัว และเหตุผลสนับสนุนว่า เพราะเหตุใดผู้วิจัยจึงได้เลือก พฤติกรรมการปรับตัวมาเป็นตัวแปรหลักที่ใช้วัดพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำเสนอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการปรับตัวที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้น ในการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นเรียงตาม ลำดับดังนี้

- ✓ 1. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน
 - 1.1 ความหมายของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน
 - 1.2 ความเป็นมาของโรงเรียนนานาชาติ
 - 1.3 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ
 - 1.4 ความแตกต่างระหว่างโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน
 - 1.5 สถานการณ์โรงเรียนอนุบาลนานาชาติในปัจจุบัน
2. พัฒนาการและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของพัฒนาการและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย
 - 2.2 ความหมายของพฤติกรรมการปรับตัว
 - 2.3 องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัว
 - 2.4 สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัว
 - 2.5 การประเมินพฤติกรรมการปรับตัว
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวในเด็กปฐมวัย
 - 3.1 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสภาพครอบครัวระดับการศึกษาของบิดามารดา และการเลี้ยงดูของบิดามารดา
 - 3.2 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับปัจจัยทางชีวสังคมของเด็กปฐมวัย
- ✓ 4. สมมติฐานการวิจัย

1. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน

1.1 ความหมายของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน

โรงเรียนนานาชาติ หมายถึง สถานศึกษาซึ่งจัดการศึกษาให้กับนักเรียนไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และลัทธิการปกครอง จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตร และสื่อต่างประเทศ (หลักเกณฑ์การจัดตั้งและดำเนินการ โรงเรียนนานาชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2538)

ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ก็ย่อมจะหมายถึง สถานศึกษาซึ่งจัดการศึกษาให้กับ นักเรียนในชั้นอนุบาล (อนุบาลชั้นปีที่ 1 ถึงอนุบาลชั้นปีที่ 3) โดยไม่จำกัด เชื้อชาติ ศาสนา และลัทธิการปกครอง และจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตร และสื่อต่างประเทศ

โรงเรียนอนุบาลเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ที่เปิดสอนระดับ อนุบาล มีเวลาเรียนต่อเนื่องกันเป็นเวลา 2 ปี หรือ 3 ปี (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการ กำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ. 2531; เอกสารแนะนำการขออนุญาต จัดตั้งโรงเรียน เอกชนระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล); กองโรงเรียนสามัญศึกษา สำนักงานกรมการศึกษาเอกชน)

1.2 ความเป็นมาของโรงเรียนนานาชาติ

การจัดการศึกษาให้กับบุตรชาวต่างประเทศที่พำนักอยู่กับผู้ปกครองในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวได้ดำเนินการจัดตั้งเป็นโรงเรียนนานาชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 ได้แก่ โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ โดยคณะรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติในหลักการให้จัดตั้งและให้มีโรงเรียนลักษณะนี้เพียงแห่งเดียว รับเฉพาะนักเรียนต่างประเทศต่อจากนั้น เนื่องจากประเทศไทยมีการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง มีการลงทุนจากต่างประเทศจำนวนมาก ทำให้ชาวต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวเพิ่มมากขึ้น คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นเห็นความจำเป็นที่จะให้มีการเปิดโรงเรียนนานาชาติขึ้นอีกตามที่กระทรวงต่างประเทศเสนอ เนื่องจากขณะนั้นมีโรงเรียนนานาชาติเพียงโรงเรียนเดียว ไม่สามารถรับนักเรียนเพิ่มเติมได้ จึงได้มีการจัดตั้ง โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา ขึ้นในปี พ.ศ. 2506 หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2507 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ กรมวิเทศสหการ รับเป็นเจ้าของโรงเรียน บางกอกพัฒนา ซึ่งจัดการเรียนการสอนให้กับบุตรชาวต่างประเทศ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญประจำกรมต่างๆ ของหน่วยงานราชการไทยในขณะนั้น ทำให้เกิดการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเป็นกรณีพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีจำนวน 3 โรง ต่อมาสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นได้เสนอขอรัฐบาลไทยในปี พ.ศ.2517 ให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับสอนบุตรหลานชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการเฉพาะ จากเดิมที่เคยตั้งอยู่ในบริเวณสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้มีการจัดตั้งได้เป็นกรณีพิเศษคือ โรงเรียนสมาคมไทย-ญี่ปุ่น ให้รับเฉพาะนักเรียนสัญชาติญี่ปุ่นเท่านั้น หลังจากนั้นเป็นเวลาประมาณ 10 ปี คณะรัฐมนตรีเห็นว่าในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีชาวต่างประเทศทำงานอยู่ตามโครงการต่างๆ จำนวนมาก มีความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาให้กับบุตรของชาวต่างประเทศเหล่านั้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติในปี พ.ศ. 2526 อนุญาตให้มีการจัดตั้ง โรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่ ที่จังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นอีก 1 โรง โดยให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้รับใบอนุญาต ทำให้มีโรงเรียนนานาชาติทั้งสิ้น จำนวน 5 โรง

1.3 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ

1.3.1 นโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ (เดิม)

1. นโยบายการจัดตั้งโรงเรียน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2523 (หนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ฉบับที่ นร 0202/23452 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2523) ไม่อนุญาตให้ขยายจำนวนโรงเรียนนานาชาติให้คงมีได้ 4 แห่ง เท่าที่มีอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2526 อนุมัติในหลักการให้จัดตั้งโรงเรียนเฉพาะกาล (นานาชาติ) ขึ้นที่เชียงใหม่อีก 1 โรง โดยให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้รับใบอนุญาต ดังนั้น ในช่วงปี 2500-2527 จึงมีโรงเรียนนานาชาติเพียง 5 โรง

2. นโยบายการให้นักเรียนไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติ

พ.ศ. 2500-2431 รัฐบาลไม่อนุญาตให้เด็กไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติเป็นการทั่วไป โรงเรียนที่สามารถรับเด็กไทยเข้าเรียนได้คือ

2.1 โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา

ให้รับบุตรข้าราชการไทยซึ่งเคยไปทำงานในต่างประเทศ และเด็กเคยเรียนในต่างประเทศมาแล้ว นอกจากนี้ให้นักเรียนไทยที่มีใบบุตรของข้าราชการในลักษณะโควตาพิเศษ (กำหนดโควตาปีละไม่เกิน 10 คน) โดยกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้พิจารณา (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2516 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0201/9959 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2516)

2.2 โรงเรียนบางกอกพัฒนา

2.2.1 ให้รับบุตรข้าราชการไทยที่เคยไปเรียนในโรงเรียนต่างประเทศมาแล้วได้ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2506 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 12710/2506 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2506)

2.2.2 ให้รับบุตรข้าราชการไทยซึ่งมีหน้าที่ต้องไปปฏิบัติราชการในต่างประเทศ เมื่อถึงกำหนดวาระโดยไม่ต้องติดเงื่อนไขว่าเด็กจะต้องเคยเรียนในโรงเรียนต่างประเทศมาก่อน (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2530 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0201/12569 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2530)

มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น มีผลให้เด็กไทยที่เป็นบุตรข้าราชการตลอดจนเด็กไทยที่มีใบบุตรข้าราชการ แต่จำเป็นต้องเรียนในระบบการศึกษาต่างประเทศสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษาและโรงเรียนบางกอกพัฒนาได้

พ.ศ. 2531 โรงเรียนนานาชาติทุกโรงรับเด็กไทยเข้าเรียนได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2531 ยกเว้นโรงเรียนสมาคมไทย-ญี่ปุ่น

1.3.2 นโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ (ปัจจุบัน)

1. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2534 (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/3295 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2534) กำหนดดังนี้

- 1.1 อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นได้เป็นรายๆ ไป ตามเหตุผลและความจำเป็น ภายใต้หลักเกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- 1.2 ให้ยกเลิกการควบคุมการกำหนดเพดานค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น
- 1.3 ให้เด็กไทยสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติในระดับมัธยมศึกษาได้
- 1.4 ให้ยกเว้นคุณสมบัติเรื่องความรู้ภาษาไทยแก่ชาวต่างชาติที่จะขอเป็นครูโรงเรียนนานาชาติ

2. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2534 (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนมาก ที่นร 0202/19067 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2534) อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการให้โรงเรียนนานาชาติสามารถรับเด็กไทยเข้าศึกษาได้ และเห็นชอบร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ซึ่งต่อมากฎกระทรวงฉบับดังกล่าวได้ประกาศใช้ ทำให้เด็กไทยสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติตั้งแต่ระดับประถมศึกษาได้

1.4 ความแตกต่างระหว่างโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน

1.4.1 ความแตกต่างของหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข

หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลนานาชาติกับของโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ สถานที่และอาคารที่จะใช้ตั้งโรงเรียน ต้องมีเนื้อที่ดินไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา กรณีที่เป็น ที่เช่า ต้องกำหนดระยะเวลาการเช่าไม่ต่ำกว่า 3 ปี บริเวณโรงเรียนต้องกว้างขวาง พอแก่กิจการของโรงเรียนและตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน. 2538) และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ได้แก่คุณสมบัติ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่ การบริหารโรงเรียน, ระเบียบการโรงเรียน ฯลฯ ซึ่งเป็นไปตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขหลักที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนคือ โรงเรียนนานาชาติจะต้องมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนนานาชาติจะต้องระบุงค์กรต่างประเทศที่จะสมัครรับรองมาตรฐาน
 2. โรงเรียนนานาชาติรับเด็กต่างประเทศและเด็กไทย เด็กไทยจะต้องไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
 3. โรงเรียนนานาชาติไม่กำหนดเพดานค่าเล่าเรียน แต่ค่าธรรมเนียมการเรียนต้องได้รับอนุมัติจากสำนัก คณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- ข้อแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ ชื่อโรงเรียนอนุบาลเอกชนต้องเป็นภาษาไทย แต่โรงเรียนนานาชาติใช้ชื่อโรงเรียนเป็นภาษาต่างประเทศได้

1.4.2 ความแตกต่างของหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียน

อนุบาลเอกชน

สำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไป จะใช้แนวทางในการจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2542) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักสูตรก่อนประถมศึกษา อายุ 3-6 ปี

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่เด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักการ

1. เป็นการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี
2. เป็นการพัฒนาเด็กโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา
3. เป็นการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. เป็นการจัดประสบการณ์ที่让孩子สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. เป็นการพัฒนาเด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
6. เป็นการพัฒนาเด็กโดยให้ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้เด็กอายุ 3-6 ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัยดังต่อไปนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
2. ใช้กล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. ร่าเริง แจ่มใส มีความสุข และความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
4. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัย
6. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และความเป็นไทย
8. ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
9. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
10. มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คุณลักษณะตามวัย

1. เด็กอายุ 3-4 ปี

1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย :

- 1.1.1 เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- 1.1.2 วิ่งแล้วหยุดได้โดยไม่ล้ม
- 1.1.3 ใช้กรรไกรมือเดียวได้
- 1.1.4 วาดและระบายสีอิสระได้

1.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม :

- 1.2.1 พอใจคนที่ตามใจ
- 1.2.2 ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
- 1.2.3 ช่วยตนเองได้
- 1.2.4 ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)

1.3 พัฒนาการด้านสติปัญญา :

- 1.3.1 สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
- 1.3.2 อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว
- 1.3.3 ชอบถาม "ทำไม" ตลอดเวลา
- 1.3.4 ร้องเพลงง่าย ๆ แสดงท่าทางเลียนแบบ
- 1.3.5 พูดประโยคยาวขึ้น

2. เด็กอายุ 4-5 ปี

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย :

- 2.1.1 เดิน วิ่ง กระโดด ได้ดี เพราะกล้ามเนื้อเริ่มประสานสัมพันธ์กัน
- 2.1.2 กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย
- 2.1.3 ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม :

- 2.2.1 มีความมั่นใจตนเองสูงขึ้นมาก
- 2.2.2 ชอบท้าทายผู้ใหญ่
- 2.2.3 ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ
- 2.2.4 สนใจผู้อื่น
- 2.2.5 ชอบเล่นบทบาทสมมติ
- 2.2.6 ชอบเล่นเป็นกลุ่ม

2.3 พัฒนาการด้านสติปัญญา:

- 2.3.1 เปรียบเทียบได้
- 2.3.2 เรียงลำดับเหตุการณ์ได้
- 2.3.3 เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
- 2.3.4 ชอบถาม "ทำไม" เนื่องจากเริ่มเรียนรู้ได้แล้ว

2.3.5 เข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลได้

2.3.6 พูดยเป็นประโยคได้

3. เด็กอายุ 5-6 ปี

3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย :

3.1.1 เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว

3.1.2 กระโดดกระเด้งไม่อยู่เฉย

3.1.3 ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตีตกระทบ ผูกเชือกกรองเท้าได้ ฯลฯ

3.1.4 ยึดตัว คล่องแคล่ว

3.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม :

3.2.1 ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

3.2.2 ชอบเล่นกับเด็กอื่น

3.2.3 ช่วยตัวเองได้

3.2.4 ชอบสร้างความพอใจให้ผู้อื่น

3.2.5 ชอบแสดงออกและทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้ใหญ่ชมเชย

3.3 พัฒนาการด้านสติปัญญา :

3.3.1 พูดยประโยคได้ยาวขึ้น

3.3.2 รู้คำศัพท์มากขึ้น

3.3.3 ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองได้

3.3.4 บอกชื่อ นามสกุล ของตนเองได้

3.3.5 นับ 1-20 ได้

3.3.6 บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และจัดหมวดหมู่สิ่ง

ของได้

อายุของผู้เรียน

เด็กอายุระหว่าง 3-6 ปี

ระยะเวลาเรียน

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษา โดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ อายุของเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา

แนวทางการจัดประสบการณ์

เพื่อให้การจัดประสบการณ์และกิจกรรมบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายจึงกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. จัดให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

3. ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมของตนเองโดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

4. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และมีบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อให้เด็กมีความสุข

5. จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน

6. จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีโอกาสสังเกต สำรวจ เล่น ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง

7. จัดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ กับเด็ก และกับผู้ใหญ่

8. จัดให้มีความสุข มีทั้งกิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม กิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ

9. จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

10. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมากกว่าผลผลิต

11. จัดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

12. จัดกิจกรรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม รักธรรมชาติ และรักท้องถิ่น

13. จัดให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมือปฏิบัติ และบอกผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองและผู้อื่นได้

14. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

15. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

เนื้อหา

เนื้อหาที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี กำหนดไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ เป็นประสบการณ์ที่ควรนำไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 9 ข้อดังนี้

1.1 การสื่อความคิดที่เป็นการกระทำ ได้แก่

1.1.1 การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น

1.1.2 การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ

1.1.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

1.1.4 การเล่นบทบาทสมมติ

1.1.5 การสร้างแบบจำลองต่าง ๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน แท่งไม้ ฯลฯ

1.1.6 การเขียนภาพและระบายสีอิสระ

1.2 การใช้ภาษา ได้แก่

1.2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

- 1.2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 1.2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- 1.2.4 การสนุกกับการฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- 1.2.5 การสนุกกับการเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กตามธรรมชาติ เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์
- 1.2.6 การสนุกกับการอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายตามธรรมชาติ อ่านภาพนิทานหรือสัญลักษณ์
- 1.3 การเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่
- 1.3.1 การวางแผน ตัดสินใจเลือก ลงมือปฏิบัติ
- 1.3.2 การแก้ปัญหาในการเล่น
- 1.3.3 การร่วมปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของกลุ่ม
- 1.3.4 การรับรู้ที่ไวต่อความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของผู้อื่น
- 1.3.5 การสร้างความสัมพันธ์กับเด็กและผู้ใหญ่
- 1.3.6 การมีประสบการณ์ทางการเล่นสร้างสรรค์ร่วมกับเด็กอื่น
- 1.4 การเคลื่อนไหว ได้แก่
- 1.4.1 การเคลื่อนไหวจากที่หนึ่งไปที่หนึ่ง
- 1.4.2 การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
- 1.4.3 การแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ผ่านการเคลื่อนไหว
- 1.4.4 การรับรู้และแสดงความรู้สึกด้วยการเคลื่อนไหวกับจังหวะ
- 1.5 ดนตรี ได้แก่
- 1.5.1 การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- 1.5.2 การเล่นเครื่องเล่นดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ
- 1.5.3 การร้องเพลง
- 1.6 การจำแนกและการเปรียบเทียบได้แก่
- 1.6.1 การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ
- 1.6.2 การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
- 1.6.3 การใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 1.6.4 การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ
- 1.6.5 การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ
- 1.7 จำนวน ได้แก่
- 1.7.1 การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- 1.7.2 การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
- 1.7.3 การนับสิ่งต่าง ๆ โดยการท่องจำ

1.8 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) ได้แก่

1.8.1 การต่อเข้าด้วยกัน และการแยกออก

1.8.2 การบรรจุและการเทออก

1.8.3 การจัด การเปลี่ยนรูปทรงของวัตถุ สิ่งต่าง ๆ

1.8.4 การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน

1.8.5 การมีประสบการณ์และการอธิบายในเรื่องตำแหน่งของวัตถุที่สัมพันธ์กัน เช่น

บน ล่าง ฯลฯ

1.8.6 การมีประสบการณ์และการอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของวัตถุและคน

เช่น ออกจาก ข้างหน้า ห่างไกลจาก ฯลฯ

1.8.7 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

1.9 เวลา ได้แก่

1.9.1 การหยุดและการเริ่มต้นการกระทำ โดยใช้สัญญาณ

1.9.2 การมีประสบการณ์และเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้

พรุ่งนี้ ฯลฯ

1.9.3 การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

1.9.4 การมีประสบการณ์และการเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ

2. เนื้อหาและแนวคิด เนื้อหาในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อ ไม่มีรายละเอียดให้ แต่มีแนวคิดในแต่ละหัวข้อ ทั้งนี้เพื่อประสงค์ให้ผู้สอนกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจของเด็กได้โดยง่าย สามารถยืดหยุ่นเนื้อหาเหล่านี้ได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ส่วนแนวคิดเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับเด็กหลังจากที่จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติแล้ว ดังนั้นจึงไม่ต้องการให้นำเนื้อหาและแนวคิดไปให้เด็กท่องจำหัวข้อเนื้อหาและแนวคิดมีดังนี้

2.1 ตัวเรา

2.2 ครอบครัว

2.3 โรงเรียนของฉัน

2.4 บุคคลต่างๆ

2.5 วันสำคัญ

2.6 ธรรมชาติรอบตัว

2.7 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.8 การคมนาคมและการสื่อสาร

2.9 สิ่งต่างๆ รอบตัว

กิจกรรมประจำวัน

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์

จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันจึงต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้คือ

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่ว ในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดย让孩子ได้เล่นอย่างอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ

2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดย让孩子ได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว อาจจัดกิจกรรมโดยใช้ศิลปะ เป็นสื่อใช้การเคลื่อนไหว และจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก ฯลฯ

4. การพัฒนาความคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ทัศนศึกษา ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

5. การส่งเสริมให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจ เลือกเล่นหรือกิจกรรมอย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของตนเอง จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

6. การส่งเสริมลักษณะนิสัยและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นจึงควรจัด กิจกรรมที่ช่วยให้ เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ การขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปฏิบัติตามกฎ กติกาข้อตกลงของส่วนรวม การเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี สามารถนำมาจัดลงในตารางกิจกรรมประจำวันได้ หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งครูและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และ อย่างไร โดยมีหลักการจัดดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยเด็กในแต่ละวัน
2. จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม
3. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาเกินกว่า 20 นาที

4. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นการแข่ง เด็กมักจะสนุกสนานเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่ายง่าย อาจใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

5. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และบุคลากรเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่สงบกับเคลื่อนไหว จัดให้ครบทุกประเภท กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยมากเกินไป

ระบบการศึกษาแบบโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

ระบบการศึกษานานาชาติ มีปรัชญาที่จะสนองความต้องการด้านการศึกษาให้กับเด็กจากทุกสัญชาติตามกฎบัตรสหประชาชาติ โดยการจัดหลักสูตรนานาชาติจะเน้น 2 ด้าน คือ สร้างหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกลมกลืน โดยให้แนวคิดทางการศึกษาจากทั่วโลก และสนับสนุนวัฒนธรรมประเทศเจ้าบ้าน ในเวลาเดียวกันก็ส่งเสริมค่านิยมของนานาชาติประเทศ

ในด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยนั้น พบว่าโดยทั่วไปจะมีระบบการศึกษาใหญ่อยู่ 2 ระบบคือ ระบบอังกฤษและระบบอเมริกัน

1. ระบบการศึกษาแบบของประเทศอังกฤษ ระบบการศึกษาของประเทศอังกฤษจะใช้หลักสูตรของชาติ (National Curriculum) ซึ่งกำหนดวิชาหลักให้นักเรียนได้เรียน โดยเน้นการศึกษาด้วยตนเองมากที่สุด คือ วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยมีวิชาพื้นฐานมากมาย เช่น เทคโนโลยีดนตรี ศิลปะ ประวัติศาสตร์ ภาษาสมัยใหม่ เป็นต้น วิธีการสอนตามหลักสูตรยึดกรอบของหลักสูตร ความสมดุล การนำความรู้มาปฏิบัติจริง ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เน้นการสร้างประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน ทั้งนี้ต้องอยู่บนหลักการของความเคารพ ความมั่นคง ความสม่ำเสมอ ความเป็นอิสระ และการทำงานร่วมกันโดยการมอบหมายงานให้ทำเป็นกลุ่มเล็กๆ

สำหรับระดับอนุบาล จะเน้นการพัฒนาตามธรรมชาติ และฝึกเด็กให้รู้จักตัดสินใจ และพัฒนาการอ่าน การเรียนเลข และการเรียนรู้สาระของหน่วยสังคม ความรับผิดชอบสังคมด้วยกิจกรรมในและนอกโรงเรียน

2. ระบบการศึกษาแบบของประเทศสหรัฐอเมริกา ระบบการศึกษอเมริกันจะยึดแนวทางหลักสูตร และทฤษฎีพัฒนาการของยุโรปมาใช้ จนทำให้ยากที่จะอธิบายได้ว่าเป็นระบบการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี สหรัฐอเมริกายังได้กำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ให้มีลักษณะยืดหยุ่น เป็นหลักสูตรของท้องถิ่น ไม่มีหลักสูตรของชาติ เน้นการสร้างพัฒนาการในตัวเด็กมากกว่าที่จะให้ความรู้ และถือว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างความเท่าเทียมของคนในสังคม ประชาชนทุกคนต้องได้รับการศึกษา และได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะจนหรือรวย

แมน (Mann. 1796-1859) หนึ่งในนักทฤษฎีการศึกษาของอเมริกันรุ่นแรกๆ ได้เสนอแนะไว้ว่า มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนให้ดีขึ้นได้โดยอาศัยการศึกษา การศึกษาเป็นผู้สร้างความเท่าเทียมกันในสังคมที่ยิ่งใหญ่ การเรียนการสอนในโรงเรียนต้องเน้นความเป็นกันเอง ให้เด็กร่าเริง ห้องเรียนจะมีแต่ความรักในการเรียนรู้ ไม่มีความกลัวที่จะถูกลงโทษ ที่สำคัญการศึกษาต้องเป็นสิ่งจำเป็นเสรีภาพในสังคม โดยสร้างคนให้มีวินัยในตนเอง

เพื่อให้การรับรองหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งหลักสูตรประเภทที่โรงเรียนนำมาจากต่างประเทศแล้วมาปรับและพัฒนาเนื้อหาวิชาใหม่ และประเภทที่โรงเรียนเขียนขึ้นเอง ที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ (กสพ.) ครั้งที่ 6/2537 เมื่อวันที่ 23 เดือนพฤศจิกายน 2537 จึงได้มีมติสรุปเกณฑ์การพิจารณาหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติให้ดังนี้คือ (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, กรมวิชาการ. 2538 : 1)

ข้อ 1. หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ข้อ 2. เนื้อหาของหลักสูตรไม่ขัดต่อศีลธรรม ความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบอบการปกครอง

ข้อ 3. กำหนดให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย เป็นวิชาบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ สำหรับนักเรียนเกรด 1-8 และเป็นวิชาเลือกสำหรับนักเรียนเกรด 9-12 โดยใช้สื่อการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ กรณีที่ผู้เรียนย้ายมาจากต่างประเทศ เข้าเรียนในเกรด 9-12 ให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 2 ปี

ข้อ 4. สำหรับเด็กไทย กำหนดให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 คาบ ตลอด 12 ปี ทั้งนี้กำหนดเวลา 1 คาบ เท่ากับ 50 นาที

วัตถุประสงค์ของการแบ่งการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติออกเป็น 2 กรณี มีดังนี้คือ

1. กรณีนักเรียนต่างชาติ ให้เรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจวิถีชีวิตของคนไทย ตลอดจนวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ลัทธิศาสนาประจำชาติไทยและสามารถใช้ภาษาไทยง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันได้ จะทำให้เด็กต่างชาติอยู่ในประเทศไทยอย่างมีความสุข สามารถติดต่อสื่อสารในสังคมไทยได้ โรงเรียนสามารถกำหนดขอบข่ายเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียนได้ตามที่เห็นสมควร

2. กรณีนักเรียนไทย กำหนดให้เรียนสัปดาห์ละ 5 คาบ เพื่อให้มีความรู้ ความภูมิใจในชาติไทย ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและภาษาของตนจนสามารถใช้ภาษาไทยได้ดี ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในสถานศึกษาของประเทศไทยต่อไป

หลักสูตรอนุบาลนานาชาติในประเทศไทย

สำหรับในระดับอนุบาล หลักสูตรก็สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระบบหลักเช่นเดียวกับโรงเรียนนานาชาติทั่วไป คือ ระบบอังกฤษและระบบอเมริกัน

หลักสูตรระดับอนุบาลระบบอังกฤษ

การศึกษาตามแบบระบบของประเทศอังกฤษยังต้องยึดวิธีการสอนตามกรอบของหลักสูตรแห่งชาติ จะมุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด การเรียนจะเน้นที่การสร้างประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้และสามารถนำความรู้มาปฏิบัติจริงได้

มีโรงเรียนนานาชาติที่เปิดสอนในระดับอนุบาลและโรงเรียนอนุบาลนานาชาติหลายแห่งในประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรระดับอนุบาลในระบบของประเทศอังกฤษ เช่น โรงเรียนบางกอกพัฒนา โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ เป็นต้น โรงเรียนเหล่านี้จะมีหลักสูตรที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากเป็นหลักสูตรแห่งชาติ และยังคงได้รับการรับรองจากหน่วยงานในประเทศอังกฤษ ในการศึกษาเอกสารในการวิจัยนี้จึงขอยกตัวอย่างเฉพาะหลักสูตรระดับอนุบาลของโรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ซึ่งใช้หลักสูตรของประเทศอังกฤษ และได้รับการรับรองมาตรฐานทางการศึกษาโดยสถาบัน World-wide Education Service (WES) แห่งประเทศอังกฤษ และยังได้รับการตรวจสอบและวัดคุณภาพโดยสำนักวัดผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ หรือ The University of Cambridge Local Examinations Syndicates (UCLES) อีกด้วย

ปัจจุบันโรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์แบ่งระดับการเรียนการสอนเป็น 3 ระดับ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา สำหรับระดับอนุบาล (Kindergarten) ประกอบด้วยชั้นเด็กเล็ก (Nursery) ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (Reception 1) ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (Reception 2) และชั้นอนุบาลรวม (Reception Mixed) ซึ่งเป็นชั้นเรียนที่โรงเรียนจัดให้ได้ระดับอนุบาลชั้นปีที่ 1 และอนุบาลชั้นปีที่ 2 มาเรียนรวมกัน โดยมีอาจารย์ใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการจัดนักเรียนในชั้นเรียนดังกล่าว จุดประสงค์เพื่อต้องการให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในด้านสังคมเป็นหลัก ถึงแม้ว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มจะเรียนอยู่ในชั้นเรียนเดียวกันก็ตาม แต่ในเรื่องการเรียนการสอน ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ และแยกสอนตามระดับชั้นของผู้เรียน

ในด้านขอบเขตเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชาต่างๆ ในระดับอนุบาลของโรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์มีรายวิชาประกอบด้วยวิชาต่างๆ 10 วิชา คือ (Early Years Subject Rational, 1997 : 1) วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ วิชาวรรณกรรม วิชาสุขศึกษาและการโภชนาการ วิชาดนตรี วิชาพลศึกษา วิชาการเตรียมความพร้อมสำหรับการอ่านและวิชาสังคมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิชาภาษาอังกฤษ (Language)

วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่โรงเรียนพึงพิถีพิถันในการจัดเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนเป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน หลักสูตรมุ่งให้นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษไปใช้ในการเรียนและวัดจุดประสงค์ที่ต้องการด้านอื่นๆ ได้ โดยนักเรียนจะฝึกทักษะทางด้านการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการฝึกคัดลายมือ ซึ่งกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน ได้แก่ การอ่านหนังสือนิทานและโคลงกลอน การขับร้อง การเรียนรู้ในเรื่องคำสิ่งต่างๆ และกิจกรรมในชั้นเรียนอื่นๆ อีกมาก

จากการศึกษาของ นางสาวมุสดี ตรงต่อการ ในการวิจัย การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (มุสดี ตรงต่อการ. 2540) พบว่า การพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่โรงเรียนกำหนดไว้ (Development of Language Skills in the Reception Classes. 1997) มีดังนี้

1. ทักษะในด้านการสื่อสาร (Communication Skills) ประกอบด้วยทักษะทางด้านการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม

kg23298 s.3

2. ทักษะในด้านความตั้งใจและสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง (Attention Skills)

3. ทักษะในด้านความสามารถในการแยกแยะ (Discrimination Skills) ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการสังเกตและบอกได้ว่าสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่นั้นมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

4. ทักษะในด้านการทำงานของอวัยวะของร่างกาย (Motor Skills) โดยเฉพาะการทำงานที่สัมพันธ์กันของมือและตา

5. ทักษะในด้านสังคม (Social Skills) ซึ่งเด็กจะได้รับทักษะในด้านนี้จากการเล่นกับกลุ่มเพื่อนนักเรียน รวมถึงการต้องฝึกทักษะในด้านการตัดสินใจด้วย

นอกจากหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษแล้ว โรงเรียนยังได้นำทักษะการพัฒนาตัวนักเรียนทั้ง 5 ด้านดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนของรายวิชาอื่นๆ ด้วย

สำหรับทักษะในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษที่โรงเรียนกำหนดให้นักเรียนในระดับอนุบาลต้องเรียน (English Skills Summary, Reception Department. 1997) มีดังนี้

1. ทักษะในการสื่อความหมายก่อนการใช้ภาษาพูดหรือเขียน (Pre Verbal Skills) ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนดังนี้

1.1 ความสามารถในการมองหรือสบสายตาคู่สนทนา (Eye Contact) คือ นักเรียนทุกคนพึงมีความสามารถในการมองหรือสบสายตาคู่สนทนาหรือกลุ่มเพื่อนในระหว่างที่มีปฏิสัมพันธ์ตามปกติในสังคมได้ ซึ่งโรงเรียนถือว่ากิจกรรมในขั้นตอนนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการมองสบตา ผู้ฟังหรือผู้พูดในขณะที่นักเรียนกำลังพูดหรือฟังนั้นจะทำให้สามารถรับข้อมูลจากคู่สนทนาหรือผู้ฟังได้มากขึ้น ครูผู้สอนจึงต้องมีบทบาทเป็นอย่างมากในการจัดวิธีการเรียนการสอนที่สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนในมีความสนใจที่ตัวครู การบังคับให้ต้องมาสนใจและมองครูนั้นเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ

1.2 ความตั้งใจในการประกอบกิจกรรมใดๆ ของนักเรียน (Attention) ความมีสมาธิและตั้งใจจดจ่อกับกิจกรรมที่ทำ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน โดยเฉพาะในระยะก่อนที่เด็กจะเริ่มทำความเข้าใจกับภาษา

1.3 การควบคุมลมหายใจในขณะพูด (Breath Control) นักเรียนควรฝึกให้มีทักษะในด้านนี้เป็นอย่างดี เพราะความสามารถในการควบคุมลมหายใจออกในขณะพูด จะทำให้เด็กมีน้ำเสียงเป็นปกติและธรรมชาติ

1.4 การลอกเลียนแบบ (Copying) นักเรียนพึงมีความสามารถในการเลียนแบบท่าทางหรือกิจกรรมการแสดง คำพูดหรือสำนวนอย่างง่ายๆ เนื่องจากการเลียนแบบเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ เพราะต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการติดต่อสื่อสารของมนุษย์

1.5 การรู้จักผลัดกันและการแบ่งปันการใช้สิ่งของ (Taking Turn and Sharing) เป็นการพัฒนาทักษะในด้านการผลัดกันหรือการใช้สิ่งต่างๆ ร่วมกับเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเล่นเกมหรือการพูด เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานความประพฤติที่ดี

1.6 การเล่น (Play) กิจกรรมการเล่นนี้จะรวมถึงทักษะในด้านอื่นๆ อีกมาก เช่น นักเรียนต้องสามารถเล่นคนเดียว เล่นกับเพื่อนหรือกับกลุ่มเล็กๆ และตลอดจนสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทั้งชั้นเรียนได้

2. ทักษะในด้านการฟัง (Listening Skills) เนื่องจากนักเรียนบางส่วนของโรงเรียนเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่เป็นสัญชาติของเจ้าของภาษา (Non-English Speakers) ดังนั้น โรงเรียนจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะในด้านการฟังก่อนเป็นอันดับแรก โดยตั้งวัตถุประสงค์ให้นักเรียนสามารถระบุความแตกต่างของเสียง ทั้งเสียงที่เกิดจากการพูดและเสียงอื่นๆ ให้สามารถมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเสียง หรือจังหวะและสัญลักษณ์ชนิดต่างๆ ได้ มีสมาธิในการฟังเรื่องสั้นหรือโคลงกลอนและให้สามารถตอบคำถามและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างง่าย ๆ ในชั้นเรียนได้

3. ทักษะในด้านการพูด (Speaking Skills) โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้คือให้นักเรียนสามารถมองหรือสบสายตากับผู้ฟังหรือผู้พูดในขณะที่กำลังพูดหรือฟังได้เป็นอย่างดี ให้นักเรียนใช้คำว่า "Please" ในเวลาที่ต้องพูดหรือขอความช่วยเหลือทุกครั้ง ให้นักเรียนสามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างง่ายได้ เช่น "Please sit on the carpet", "Please stand up", "Please wash your hands" และ "Please line up" เป็นต้น ให้นักเรียนสามารถตั้งใจฟังนิทาน เรื่องสั้นและโคลงกลอนได้ สามารถตอบคำถามต่างๆ ดังนี้ได้ เช่น "Who is this?", "What's this?", "What color is this?" และให้นักเรียนดูจากรูปภาพในหนังสือตอนท้ายเรื่องแล้วถามว่า "How many ____ can you see?" นอกจากนี้ครูยังอาจให้นักเรียนแสดงความสามารถในการแสดงหรือวาดภาพต่างๆ จากเรื่องสั้นหรือบทโคลงกลอนที่อ่านโดยได้รับความช่วยเหลือและคำสั่งต่างๆ จากครู และให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกันได้ เช่น "Sit down and fold your arms.", "Get your book and sit at your table." เป็นต้น

4. ทักษะในด้านการอ่าน (Reading Skills) การพัฒนาทักษะด้านการอ่านมุ่งให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์และหน้าที่ของหนังสือ เช่น หนังสือจะทำให้เราทราบเรื่องราวต่างๆ ได้ และภายในหนังสืออาจปรากฏเป็นรูปภาพหรือตัวหนังสือ เป็นต้น เด็กนักเรียนทุกคนควรจำตัวอักษรชื่อของตนได้ พร้อมทั้งสามารถระบุสิ่งของที่มีชื่อของตนติดอยู่ และสามารถจำและเข้าใจสัญลักษณ์ เครื่องหมายและข้อความบนแผ่นป้ายที่ติดอยู่ในห้องเรียน เช่น "Our Reading Corner", "Our Computer" เป็นต้น และเริ่มเข้าใจถึงทิศทางในการอ่านหนังสือ ซึ่งนักเรียนจะต้องกวาดสายตาจากด้านซ้ายไปยังด้านขวา ให้นักเรียนมีอิสระในการอ่านหนังสือตามมุมหนังสือต่างๆ และฟังนิทานจากเทปเสียง โดยฝึกให้สามารถจำและเรียกชื่อตัวละครที่สำคัญต่างๆ จากการอ่านได้ และบอกได้ว่าตัวละครตัวใดที่นักเรียนมีความรู้สึกชอบ นักเรียนจะสามารถจับคู่คำศัพท์ต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผ่นป้ายหรือบัตรคำในชั้นเรียนได้ สามารถจัดลำดับของเหตุการณ์ต่างๆ จากเรื่องในนิทาน และเริ่มมีความเข้าใจเกี่ยวกับฐานเสียงพยัญชนะตัวแรกของคำ

5. ทักษะในด้านการเขียน (Writing Skills) เด็กนักเรียนในระดับนี้ส่วนใหญ่ยังเขียนด้วยตนเองไม่ได้ แต่จะมีความสามารถในการเขียนหรือลอกตามแบบที่กำหนดให้ ทักษะทางด้านนี้จะรวมถึงการสามารถนั่งเขียนและจับดินสอได้อย่างถูกต้อง นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะของความสัมพันธ์ระหว่างมือและตาในขณะที่เขียน โดยการคัดลอกลายของภาพ การระบายสีภาพต่างๆ และการคัดตัวอักษรพยัญชนะตามรอยเส้นประ ตลอดจนการเขียนตัวอักษรพยัญชนะตามแบบที่กำหนดมาให้

6. ทักษะในด้านการสะกดคำ (Spelling Skills) โรงเรียนมุ่งหวังให้นักเรียนสามารถเขียนภาพและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับภาพนั้นได้ โดยการใช้สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับสิ่งที่เขียน นักเรียน

สามารถเขียนตัวอักษรของเสียงพยัญชนะคำแรกต่าง ๆ สามารถเขียนชื่อของตัวเองได้ และสามารถจำและเขียนตัวอักษรของพยัญชนะที่ง่าย ๆ ได้

7. ทักษะในด้านการฝึกคัดลายมือ (Handwriting Skills) นักเรียนสามารถเขียนชื่อตัวเองได้ สามารถบังคับมือในการเขียนและมีทักษะในการเขียนจากซ้ายไปขวาอย่างถูกต้อง

วิชาคณิตศาสตร์ (Mathematics)

เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ระดับนี้จะครอบคลุมในเรื่องเกี่ยวกับขนาดและรูปร่างของวัตถุ การจัดหมวดหมู่ การจัดลำดับตัวเลข ความสัมพันธ์ของสิ่งของหรือวัตถุที่เหมือนกันกับวิธีการแก้ปัญหา และการเรียนรู้ในเรื่องตัวเลขและปริมาณ

วิชาวิทยาศาสตร์ (Science)

วิชานี้จะส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา โดยนักเรียนจะถูกฝึกให้รู้จักการตั้งคำถามว่า “ทำไม” เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนค้นหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองมีความสนใจ หัวข้อที่กำหนดไว้สำหรับการเรียนวิทยาศาสตร์ของเด็กในระดับนี้คือ เรื่องระบบประสาททั้งห้า ภูมิอากาศประจำวัน การศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติ การเจริญเติบโตของพืชจากเมล็ด สัตว์ชนิดต่างๆ และลูกน้อยของมัน สำหรับในด้านของการศึกษาทดลอง นักเรียนจะได้เรียนในเรื่องเกี่ยวกับปรากฏการณ์การลอยตัวและจมของวัตถุ การผสมสี การเคลื่อนไหวของของเล่นชนิดต่างๆ แม่เหล็กและการสร้างสิ่งต่างๆ โดยใช้วัตถุรูปทรงสี่เหลี่ยม

วิชาศิลปะ (Art)

โรงเรียนถือว่าศิลปะเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกในด้านต่างๆ และการจินตนาการของมนุษย์ เด็กนักเรียนจึงควรได้สัมผัสประสบการณ์ในการออกแบบและการสร้างผลงานทางศิลปะต่างๆ โดยใช้สื่อที่หลากหลาย (Multimedia) เช่น สีน้ำ สีเทียน สีฝุ่น ผงดำน หรือคาร์บอน เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนยังได้ผนวกความรู้และทักษะทางด้านศิลปะเข้าไปในรายวิชาต่างๆ ทุกรายวิชา เพื่อให้เด็กได้เรียนศิลปะอยู่ตลอดเวลา

วิชาวรรณกรรม (Literature)

การศึกษาทางด้านวรรณกรรมจะทำให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโลกที่พวกเขาอาศัยอยู่มากขึ้น ซึ่งนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและการอ่านจากการเล่า การฟังและการอ่านเรื่องสั้นและนิทาน ตลอดจนการนำเอาเรื่องสั้นหรือนิทานเหล่านั้นมาจัดทำเป็นผลงานทางด้านการแสดง เช่น บทละครและกิจกรรมการแสดงชนิดต่างๆ เป็นต้น

วิชาสุขศึกษาและการโภชนาการ (Health and Nutrition)

การสอนในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและการโภชนาการมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเป็นอย่างมาก และส่งเสริมให้นักเรียนให้มีพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษา ประสบการณ์

การเรียนรู้โดยผ่านทางประสาทสัมผัสทั้งห้าของร่างกาย ความคิดรวบยอดทางด้านคณิตศาสตร์และด้านการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์

วิชาดนตรี (Music)

จากการเรียนวิชาดนตรี นักเรียนจะได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน โดยนักเรียนจะได้รับมอบให้แสดงกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการขับร้องและดนตรี และวิชานี้ยังสามารถทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ และเห็นความแตกต่างและคุณค่าของวัฒนธรรมของชนชาติอื่นอีกประการหนึ่งด้วย

วิชาพลศึกษา (Physical Activities)

การเรียนวิชาพลศึกษาในระดับนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานของสรีระของร่างกายและความสัมพันธ์ระหว่างสรีระของร่างกายกับสิ่งแวดล้อม เด็กได้พัฒนาใช้ส่วนต่างๆของร่างกายให้เกิดความคล่องแคล่วและสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะมือและตา นั้น เป็นสิ่งที่โรงเรียนเน้นในการเรียนวิชาพลศึกษานี้เป็นอย่างมาก

วิชาการเตรียมความพร้อมสำหรับการอ่าน (Reading Readiness)

โดยปกติการอ่านจะรวมถึงการแปลความหมายของสัญลักษณ์การเขียนต่างๆ และการทำความเข้าใจกับความคิดรวบยอดของเนื้อหาเหล่านั้น แต่สำหรับในเรื่องการเตรียมความพร้อมสำหรับการอ่านนี้จะป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่หลากหลาย ก่อนที่เด็กจะได้ฝึกการอ่านจริง เช่น การฝึกให้เด็กมีทักษะและประสบการณ์ในการจับคู่ การเรียนรู้เกี่ยวกับสีและรูปร่างของวัตถุสิ่งของ การรู้จักกวาดสายตาในการอ่านจากด้านซ้ายไปยังด้านขวา การรู้จักแยกแยะความแตกต่างของวัตถุหรือสิ่งของ การสามารถจดจำคำศัพท์และเสียงของพยัญชนะต่างๆ และเติมตัวอักษรของคำต่างๆได้อย่างถูกต้อง

วิชาสังคมศึกษา (Social Studies)

การเรียนวิชาสังคมสำหรับเด็กในระดับอนุบาลคือ เรื่องการขนส่งและยานพาหนะชนิดต่างๆ บริเวณที่อยู่อาศัยของมนุษย์ อาชีพของบิดามารดา บุคคลในอาชีพต่างๆที่ให้ความช่วยเหลือและบริการแก่คนในสังคม ซึ่งเห็นการปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ นอกจากนี้นักเรียนยังจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว เช่น รถยนต์ในยุคสมัยโบราณ เครื่องจักรกลและเครื่องมือชนิดต่างๆ ดึกและอาคารโบราณ บุคคลในครอบครัว ได้แก่ ปู่ย่าหรือตายาย เป็นต้น ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับทางด้านประวัติศาสตร์ของนักเรียน

หลักสูตรระดับอนุบาลระบบอเมริกัน

ถึงแม้ว่าโรงเรียนนานาชาติที่เปิดสอนในระดับอนุบาลที่ใช้ระบบอเมริกันในประเทศไทยจะม้น้อยกว่าระบบอังกฤษเป็นจำนวนมาก แต่ก็มิแน่อนมีเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ โรงเรียนนานาชาติ เอกมัย โรงเรียนนานาชาติเกติณี โรงเรียนอนุบาลสีฟ้าน้องนานาชาติ ฯลฯ และโรงเรียนนานาชาติระบบ

อเมริกันที่เปิดสอนมานานได้แก่โรงเรียนร่วมฤทธิวิเทศศึกษาและโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ในการศึกษาเอกสารในการวิจัยนี้ซึ่งจะศึกษานักเรียนอนุบาลในโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษและอเมริกัน จึงขอยกตัวอย่างหลักสูตรระดับอนุบาลของโรงเรียนร่วมฤทธิวิเทศศึกษาและโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติเพื่อเป็นตัวแทนโรงเรียนหลักสูตรระบบอเมริกันดังนี้

โรงเรียนนานาชาติร่วมฤทธิวิเทศศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับและดูแลของกองโรงเรียนนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีกระทรวงการต่างประเทศ แห่งประเทศไทยเป็นเจ้าของและผู้รับใบอนุญาต เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับของประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ระดับชั้นก่อนอนุบาล (Pre-kindergarten) ถึงระดับชั้นเกรด 12 รับเด็กเข้าเรียน ตั้งแต่อายุ 3 ถึง 19 ปี ในด้านการรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนั้น โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานทางการศึกษาจากสถาบัน The Western Association of Schools and Colleges (WASC), The Association of Indian Universities และ The Accrediting Commission for Secondary Schools

ปัจจุบันโรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนออกเป็น 3 ระดับโรงเรียน ซึ่งได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษา (Elementary School) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Middle School) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับเตรียมอุดมศึกษา (High School) สำหรับในระดับประถมศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นก่อนอนุบาล (Pre-kindergarten) จนถึงเกรด 5 ในปี พ.ศ.2540 มีครูประจำการจำนวน 63 คน และมีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 700 คน ในด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนเพื่อพัฒนาเด็กทุกคนให้เป็นผู้มีความพร้อมในทุกๆด้านและให้เป็นคนทั้งคนโดยสมบูรณ์ (Whole Child) เด็กจะได้เรียนในหลักสูตรที่ถูกออกแบบขึ้นอย่างพิถีพิถันและมีความสมดุลระหว่างการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องทำกิจกรรมและเข้าร่วมในการแสดงต่างๆ ในบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ครูผู้สอนสามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างมีอิสระและเต็มทีในการถ่ายทอดแนวความคิดทางวิชาการแขนงต่างๆ (Thematic Approach) แนวความคิดด้านขนบธรรมเนียมประเพณี (Traditional Approach) และตลอดจนแนวความคิดด้านความสามารถในการใช้ภาษา (Whole Language Approach) ซึ่งแนวความคิดในการสอนดังกล่าวนี้จะมีผลทำให้โรงเรียนจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียนจากชาติต่างๆได้อย่างแท้จริง

ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา การเรียนจะครอบคลุมวิชาพื้นฐานคือ วิชาศิลปะการใช้ภาษา (Language Arts) ซึ่งรวมการเรียนรู้ในเรื่องคำศัพท์ ทักษะการอ่าน การเขียน การสะกดคำและการพูด วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์และวิชาสังคมศึกษา นอกจากนี้หลักสูตรยังกำหนดให้นักเรียนเรียนวิชาเสริมความรู้และทักษะในด้านต่างๆได้แก่ วิชาดนตรี วิชาการแสดง วิชาพลศึกษา วิชาศาสนา (Religion สำหรับนักเรียนที่เป็นชาวคาทอลิก) วิชาจริยศึกษา (Values สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น) วิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐาน และวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย (มุสดี ตรงต่อกร. 2540)

สำหรับชั้นก่อนอนุบาลและอนุบาลการเรียนในวิชาศิลปะการใช้ภาษา (Language Arts) จะให้ความสำคัญในเรื่องการอ่านออกเสียงตัวอักษรในภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านการอ่านให้แก่นักเรียน และฝึกให้มีทักษะในด้านการอ่านและการเขียน การสื่อความหมายในภาษาอังกฤษ การเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดและการเล่าหรือการฟังนิทาน

สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ ในระดับอนุบาลนักเรียนจะฝึกการนับตัวเลข ตั้งแต่เลข 0 ถึง 31 การเรียนคำนิยามของเลข 0 การเรียนรู้ปริมาณของตัวเลขต่างๆ การเรียนรู้ลำดับที่ของตัวเลขตั้งแต่เลข 1 ถึงเลข 5 การรู้จักหรือระบุรูปร่าง สี ขนาดและลักษณะของวัตถุต่างๆได้ และการเรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับแผนภูมิภาพอย่างง่าย

โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติอยู่ภายใต้การกำกับและดูแลของกองโรงเรียนนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และมีสมาคมการศึกษาเพื่อเด็กนานาชาติ (International School Association) เป็นเจ้าของและผู้รับใบอนุญาต ปัจจุบันโรงเรียนดำเนินการเปิดสอนในหลักสูตรภาคบังคับของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้รับการรับรองมาตรฐานทางการศึกษาจากสถาบัน The Western Association of Schools and Colleges (WASC)

ปัจจุบันโรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งได้แก่ ระดับประถมศึกษา (Elementary School) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Middle School) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School) ซึ่งแต่ละระดับก็จะมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของการเรียนรู้ของนักเรียน (Student Learning Outcomes) และภาระหน้าที่ของโรงเรียนในระดับของตนโดยเฉพาะ (Mission Statement)

สำหรับในระดับประถมศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นก่อนอนุบาล (Pre-kindergarten) จนถึงเกรด 5 ในปี พ.ศ. 2540 มีครูประจำการจำนวน 68 คน ครูพิเศษ 28 คน และมีนักเรียนจำนวน 730 คน ในด้านการจัดการเรียนการสอนของระดับประถมศึกษานี้ จะมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน ให้นักเรียนเป็นผู้มีความคิดและวิสัยทัศน์ที่กว้างขวาง ดังนั้น การจัดให้นักเรียนได้ไปทัศนศึกษาจึงถือเป็นประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรของโรงเรียนด้วย ครูทุกระดับชั้นของโรงเรียนจะเป็นผู้ที่มีการประสบการณ์ในการสอนอย่างกว้างขวาง ต้องผ่านการอบรมและเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน และประการที่สำคัญคือ ครูทุกคนจะต้องแสดงผลการปฏิบัติงานให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีและมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เนื่องจากครูในโรงเรียนจะมีสัญญาการทำงานกับทางโรงเรียนเพียงคราวละ 2 ปีเท่านั้น

โรงเรียนมีความเชื่อว่าเด็กนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้จากกิจกรรมทั้ง 4 อย่าง ดังนี้คือ 1) การเรียนรู้จากทักษะการปฏิบัติ (Skills) 2) การมีความรู้ความเข้าใจความคิดรวบยอด (Concepts) ในหลักสูตร 3) การเรียนรู้จากเนื้อหาวิชา (Contents) และ 4) การเรียนรู้จากกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ดังนั้นความสมดุลระหว่างข้อความรู้ (Knowledge) กับกระบวนการในการเรียนรู้ (Learning Process) ของนักเรียนจึงต้องประกอบด้วย 1) การมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ (Knowing Things) 2) การมีความสามารถในการคิด (Learning to think) 3) การรู้จักคิดวิเคราะห์ (Analyzing) และ 4) การมีความสามารถในการประเมินผล (Evaluation)

เพื่อให้ปรัชญาของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดำเนินไปด้วยความสำเร็จ โรงเรียนจึงให้เด็กได้แสดงผลงาน (Demonstrate) จากการเรียนรู้ให้มาก ครูผู้สอนจะลดบทบาทในการสอนลง แต่จะมีบทบาทเป็นอย่างมากในการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน ในชั้นเรียนครูจะเป็นผู้มอบงานให้เด็กไปศึกษาค้นคว้า (Research) ซึ่งการเรียนรู้โดยวิธีนี้จะทำให้เด็กรู้จักกระบวนการต่างๆของการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เพราะนักเรียนต้องเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆที่มีอยู่ในห้องสมุดของโรงเรียน

ส่วนการเรียนรู้ในรูปแบบของการจัดเป็นกลุ่มเล็กๆเพื่อทำงานร่วมกันก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจากเด็กจะต้องฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับฟังความคิดเห็นของกันและกันแล้ว นักเรียนยังต้องฝึกที่จะทำการประเมินผลการทำงานของกลุ่มของตนเอง และประเมินผลการทำงานของเพื่อนในกลุ่มอื่นๆ อีกด้วย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการประเมินผลแบบดังกล่าวนี้จะเป็นกระบวนการที่ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำหรับในระดับอนุบาล โรงเรียนมุ่งให้นักเรียนมีความพร้อมในด้านการอ่าน ฝึกให้มีทักษะในการพูด การฟัง การเขียน การเรียนเลข การเรียนดนตรี ศิลปะและการเล่นเกมต่างๆ และจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และทักษะในการจัดการสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง โดยมีขอบเขตของเนื้อหาที่สำคัญในรายวิชาต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. วิชาศิลปะการใช้ภาษา (Language Arts) การเรียนจะมุ่งเน้นในเรื่องของการเตรียมความพร้อมทางด้านการอ่านให้แก่เด็ก ฝึกฝนให้มีประสบการณ์และทักษะในการจดจำและลำดับภาพของเหตุการณ์ต่างๆ มีความสามารถในการเล่าเรื่องหรือนิทาน สามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ ได้ และรู้จักใช้คำหรือประโยคเพื่อสื่อความหมายตามความต้องการของตนเองได้ ฝึกให้เด็กรู้จักแยกเสียงภาพและรูปร่างวัตถุ และเรียนรู้ในการเรียกชื่อของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในภาพ ฝึกให้เด็กรู้จักเคลื่อนไหวกล่อมเนื้ออวัยวะต่างๆของร่างกาย โดยเฉพาะกล่อมเนื้อตา

2. วิชาคณิตศาสตร์ (Mathematics) การเรียนจะเน้นที่ตัวเลขตั้งแต่ 1 ถึง 20 โดยเด็กจะเริ่มเรียนรู้ตัวเลขดังกล่าวทั้งในด้านการอ่านออกเสียง การลำดับตัวเลขก่อนหลังและการเขียน และใช้ตัวเลขในประสบการณ์การเล่นสิ่งของต่างๆ ในโรงเรียน การจัดสิ่งของต่างๆให้เข้าหมวดหมู่หรือพวกเดียวกัน การออกแบบ การวาดภาพ การรู้จักรูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ การวัด การประมาณค่า การคิดคำนวณ การรู้จักในเรื่องของเวลา และตลอดจนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์อย่างง่าย

3. วิชาวิทยาศาสตร์ (Science) นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิดตามแบบกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การตั้งข้อสังเกตในปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น การโภชนาการและการอนามัยที่ดี สัตว์และพืชชนิดต่างๆ สภาพของอากาศและฤดูกาล ความรู้สึกชนิดต่างๆ น้ำ ไคโนเสาร์ ปัญหามลภาวะ และหัวข้อในเรื่องเกี่ยวกับการนำขยะที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

4. วิชาสังคมศึกษา (Social Studies) เด็กในระดับอนุบาลจะเรียนรู้ในเรื่องของตนเองและของผู้อื่น รู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกของบุคคลภายในครอบครัวของตนเอง และบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกต่างๆภายในโรงเรียน กฎและระเบียบของครอบครัว บุคคลอาชีพต่างๆ เรียนรู้ถึงวันสำคัญและวันหยุดต่างๆ การขนส่ง การอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น การทำงานกันเป็นกลุ่มและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและประสบการณ์ต่างๆด้วยกัน

นอกจากหลักสูตรระบบอังกฤษและอเมริกันแล้ว โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยยังมีหลักสูตรจากประเทศอื่นๆ ได้แก่ ระบบนานาชาติ ระบบญี่ปุ่น ระบบสิงคโปร์ ระบบเยอรมัน ระบบอินเดีย สำหรับหลักสูตรที่สำคัญและมีการนิยมมากขึ้นในปัจจุบันคือหลักสูตรระบบนานาชาติ (International Baccalaureate Programme) ซึ่งตั้งขึ้นโดย International Baccalaureate Organization ซึ่งเป็นองค์การการศึกษาที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีศูนย์ใหญ่อยู่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ที่กล่าวว่าหลักสูตรระบบนี้ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็เนื่องจากว่า นักเรียนที่จบจากโรงเรียนในระบบนี้จะสามารถเข้า

เรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้ทั้งในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาโดยไม่ต้องเทียบระดับ จึงปรากฏว่าในระยะหลังมีโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรระบบอังกฤษหรือหลักสูตรระบบอเมริกันบางแห่งเปิดสอนในหลักสูตรนานาชาติควบคู่กันไปโดยให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนในหลักสูตรใดก็ได้ หรือบางแห่งอาจมีการผสมผสานหลักสูตรนานาชาติเข้ากับหลักสูตรเดิม

ดังนั้นจึงขอเสนอเนื้อหาของหลักสูตรระบบนานาชาติ (IB Program) ไว้ด้วย เนื่องจากอาจเป็นหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรระบบอังกฤษ หรืออเมริกันบางแห่ง โดยจะขอยกตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติเกตินี้ ซึ่งดำเนินการสอนโดยใช้หลักสูตรมาตรฐานขององค์การศึกษานานาชาติ International Baccalaureate Organization (IBO) ในระดับประถมศึกษา Primary Years Programmed (PYP) ซึ่งได้รวบรวมการวิจัย ทฤษฎีและภาคปฏิบัติจากระบบโรงเรียนนานาชาติทั่วโลก เป็นหลักสูตรที่เป็นที่ยอมรับและรู้จักแพร่หลาย เหมาะสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงเกรด 5 (ประถม 6)

นักเรียนที่ผ่านหลักสูตรนี้ จะเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ กล้าซักถามกล้าถาม เป็นผู้ที่มีความคิดเป็น มีหลักการ มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีพัฒนาการที่สมดุล มีระเบียบวินัยในตนเอง มีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เป็นผู้ที่มีสติปัญญาและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และรู้จักพินิจพิจารณา

หลักสูตร IBO มีความเชื่อว่าจุดประสงค์หลักของการศึกษาคือการทำให้นักเรียนโตขึ้นเป็นสมาชิกที่มีประโยชน์ต่อชุมชนที่เขาอาศัยอยู่ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงเน้น 3 ประการ คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับโลกที่เราอาศัยพึ่งพา
2. ทักษะในการปฏิบัติตนบนโลกที่เราอาศัยพึ่งพา
3. ทักษะคิดในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นผู้ที่มีประโยชน์ต่อโลกที่เราอาศัยพึ่งพา

การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหลักสูตร PYP สิ่งแวดล้อม 3 ประการ ที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ คือ

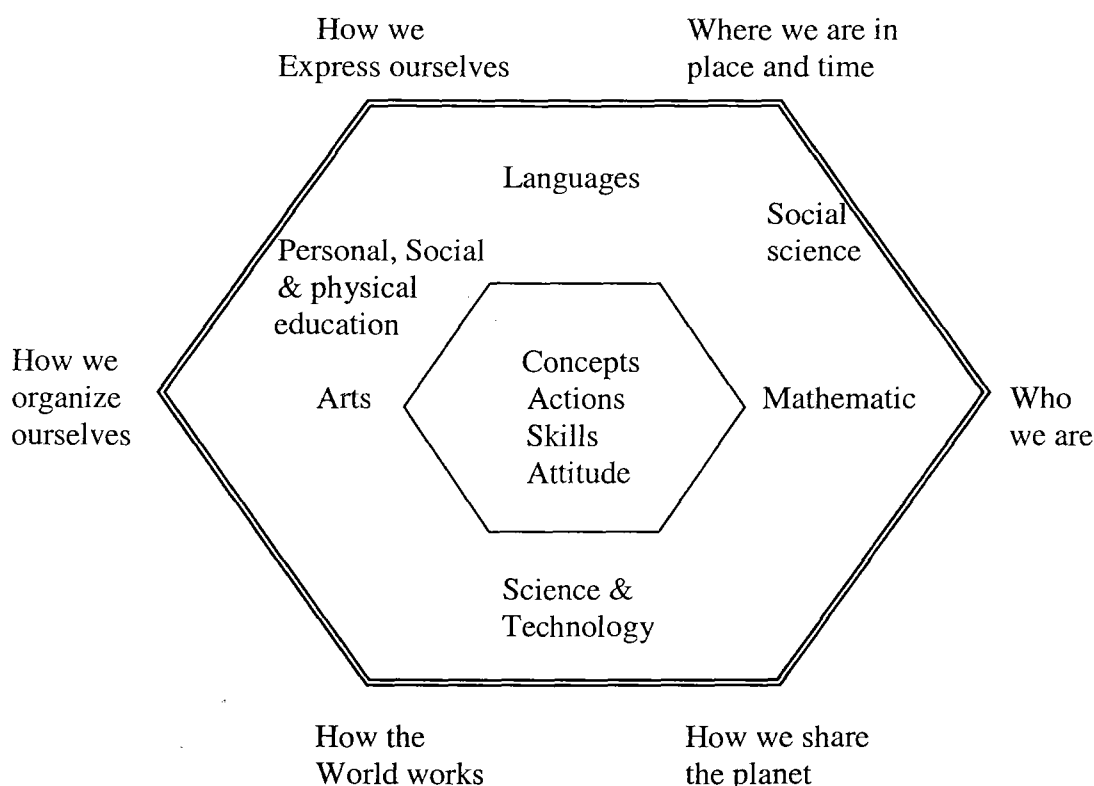
1. การเน้นการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจในแนวคิด (concept) มากกว่าการสะสมเนื้อหาวิชา เนื่องจากความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จเมื่อผู้เรียนสามารถนำแนวคิดที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้กับชีวิตนอกห้องเรียน

2. ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยความอยากรู้ เนื่องจากความสงสัยเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ที่ดี จุดประสงค์ก็คือเพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องที่สามารถเกิดได้ตลอดชีวิต วิธีการนี้ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่าเมื่อนักเรียนมีประสบการณ์จากห้องเรียนและเห็นคุณค่าของการตั้งคำถามในห้องเรียนแล้ว เขาจะเริ่มหัดตั้งคำถามเกี่ยวกับโลกภายนอก และสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

3. การเรียนรู้เนื้อหาวิชาโดยผ่านหน่วยการเรียนรู้ (Theme or Unit of inquiry) หน่วยการเรียนรู้จะเป็นตัวกำหนด แนวคิดและแบบแผนการเรียนรู้ และสามารถกระจายออกไปได้หลายกิจกรรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนในชั้นเนิร์สเซอร์จนถึงอนุบาล 2 จะเรียนปีละ 4 หน่วยการเรียนรู้ ส่วนนักเรียนในชั้นอนุบาล 3 ขึ้นไปจะเรียนปีละ 6 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีหัวข้อดังนี้

- 3.1 ตัวเรา (Who we are)
- 3.2 เวลาและสถานที่ (Where we are in place and time)
- 3.3 การแสดงออก (How we express ourselves)

- 3.4 โลกของเรา (How the world works)
 3.5 การปฏิบัติตน (How we organize ourselves)
 3.6 ธรรมชาติ (How we share the planet)

ภาพประกอบ 1 แบบจำลองวิธีการเรียนการสอนแบบ PYP (The Primary Years Program)

หลักสูตร PYP มีความเชื่อว่าการเรียนรู้เริ่มจากประสบการณ์เดิมของนักเรียนมาเชื่อมต่อกับเนื้อหาหลักสูตรผ่านกิจกรรมต่างๆที่ออกแบบโดยครู ในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ดังกล่าวผู้เรียนจะสามารถเข้าใจและสร้างเป็นความหมายในใจได้จากประสบการณ์ใหม่ที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หน้าที่ของผู้สอนคือการทราบบว่าประสบการณ์เดิมของผู้เรียนคืออะไร แล้วสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อกับประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่

หลักสูตร PYP เป็นหลักสูตรที่เน้นถึงการเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นประชากรโลกที่มีความเป็นสากล ซึ่งมีคุณสมบัติที่ต้องพัฒนาดังนี้คือ

1. Inquirers : เป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ กล้าซักกล้าถาม ธรรมชาติของความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น จะถูกหล่อเลี้ยงไว้ในสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม นักเรียนจะได้เพิ่มพูนทักษะในการค้นหาข้อมูล การวิจัย รักที่จะเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นคุณสมบัติที่ติดตัวไปตลอดชีวิต
2. Thinkers : เป็นผู้ที่รู้จักพินิจพิจารณา สามารถคิดแก้ปัญหา และมีความคิดสร้างสรรค์

3. Communicators : เป็นผู้มีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น สามารถยอมรับความคิดของผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างมั่นใจ สามารถใช้ภาษาได้มากกว่า 1 ภาษา

4. Risk takers : เป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจได้ และสามารถจัดการกับสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยได้โดยไม่มีความกังวล มีความกล้าหาญที่จะทำตามความคิดของตนเองถ้ามั่นใจว่านั่นคือสิ่งที่ถูกต้อง

5. Knowledgeable : เป็นผู้ที่มีความรู้รอบในเนื้อหาวิชาการที่สอนในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ เกี่ยวกับโลกและสิ่งแวดล้อมต่างๆ

6. Principled : เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยในตนเอง และมีจริยธรรม ความซื่อสัตย์และยุติธรรม

7. Caring : เป็นผู้ที่มีความเอื้ออาทร และไวต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น

8. Open-minded : เป็นผู้ที่เปิดกว้างต่อความคิด คุณค่าและวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากของตนเอง

9. Well-balanced : เป็นผู้ที่มีพัฒนาการที่สมดุลทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ

10. Reflective : เป็นผู้ที่รู้จักตนเองและสามารถวิเคราะห์ข้อเด่นและข้อด้อยของตนเองและยอมรับได้

อีกตัวอย่างหนึ่งที่ใช้หลักสูตร PYP ในการเรียนการสอนคือ โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย ซึ่งสอนในระดับอนุบาลด้วยหลักสูตร The Early Years Curriculum โดยมีความเชื่อว่าเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทั้งหมด

ในการสอนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย จะจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง สนุกสนาน ได้รู้จักเพื่อน และได้เรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้เด็ก

1. ได้รู้จักตัวเอง และรู้สึกมั่นใจในตนเอง
2. รู้จักวิธีคิดที่หลากหลาย – การใช้เหตุผล การจินตนาการและสัญชาตญาณ
3. รู้จักประเมินสิ่งต่างๆ รอบตัว
4. พัฒนาทักษะทางสังคม
5. พัฒนาภาษาเพื่อเตรียมความพร้อม และฝึกฝนทักษะทางร่างกาย
6. พัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยผ่านการสังเกต และกิจกรรมต่างๆ

การเรียนรู้ด้านวิชาการและทักษะทางสังคมจะบูรณาการไปพร้อมกัน พร้อมทั้งพัฒนาการด้านภาษา คณิตศาสตร์ สถิติปัญญาและพัฒนาการทางร่างกาย โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ศิลปะ ดนตรี และการแสดงบทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามความต้องการของเด็ก ซึ่งจะแตกต่างกันในเรื่องความสนใจและความสามารถ

แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีเนื้อหาหลักที่เหมือนกันแต่วิธีการสอนของครูจะแตกต่างกันไปแล้วแต่โอกาส การพัฒนาทักษะต่างๆ ได้แก่ การให้ความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ การริเริ่ม และความรับผิดชอบ จะถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

ในระดับอนุบาล ช่วงเวลาการสอนหรือทำกิจกรรมต่างๆ จะยืดหยุ่น ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าเห็นสมควรอย่างไร หรือเด็กในห้องพร้อมสำหรับหัวข้อที่จะสอนแล้วหรือไม่ ยกเว้นเฉพาะชั่วโมงดนตรีและคอมพิวเตอร์เท่านั้นที่จะมีกำหนดเวลาแน่นอน เนื่องจากใช้ครูพิเศษในการสอนร่วมกับครูอนุบาล

ตารางการเปรียบเทียบการจัดระบบชั้นเรียนในโรงเรียนนานาชาติระบบอังกฤษ ระบบอเมริกัน และ โรงเรียนไทย

อายุ	หลักสูตร ไทย	หลักสูตร อังกฤษ			หลักสูตร อเมริกัน	
3+	อนุบาล 1	Kindergarten 1	First School	Key Stage 1	Nursery	
4+	อนุบาล 2	Kindergarten 2			Pre-kindergarten	
5+	อนุบาล 3	Year 1			Kindergarten	
6+	ประถม 1	Year 2	Middle School	Key Stage 2	Grade 1	Elementary
7+	ประถม 2	Year 3			Grade 2	
8+	ประถม 3	Year 4			Grade 3	
9+	ประถม 4	Year 5			Grade 4	
10+	ประถม 5	Year 6			Grade 5	
11+	ประถม 6	Year 7	High School	Key Stage 3	Grade 6	Middle School
12+	มัธยม 1	Year 8			Grade 7	
13+	มัธยม 2	Year 9			Grade 8	
14+	มัธยม 3	Year 10		Key stage 4	Grade 9	
15+	มัธยม 4	Year 11	IB	Post 16+	Grade 10	High School
16+	มัธยม 5	Year 12			Grade 11	
17+	มัธยม 6	Year 13			Grade 12	

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดระบบการจัดชั้นเรียนของแต่ละประเทศคล้ายคลึงกัน คือมีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี แต่ใช้ชื่อเรียกไม่เหมือนกัน

การเปรียบเทียบหลักสูตรระดับอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติกับโรงเรียน อนุบาลเอกชน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ของกระทรวงศึกษาธิการ กับหลักสูตรระดับอนุบาลของโรงเรียนนานาชาติแล้ว ผู้วิจัยพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วจะคล้ายคลึงกัน คือจะเน้นพัฒนาการตามวัยของเด็กระดับปฐมวัย คือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่วนที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดคือ หลักสูตรนานาชาติไม่ว่าจะเป็นระบบอังกฤษหรืออเมริกันจะเน้นให้เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือทำ หรือด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากกว่าที่จะเน้นเนื้อหาของการเรียน

ในหลักสูตรระบบอเมริกันยังได้เน้นเรื่องการสนับสนุนให้เด็กคิด ช่างสงสัยและกล้าซักถาม และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในชีวิตนอกห้องเรียนได้ ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างหลักสูตรระบบอังกฤษและอเมริกันก็มีอยู่บ้างเล็กน้อย ได้แก่ ระบบอเมริกันจะค่อนข้างเน้นเรื่องการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมในการเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและ

ความสามารถของเด็ก ในขณะที่หลักสูตรระบบอังกฤษจะเน้นในเรื่องของการเรียนรู้เป็นรายวิชามากกว่า

นอกจากความแตกต่างกันในเรื่องของหลักสูตรแล้ว ผู้วิจัยยังได้พบว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนและโรงเรียนนานาชาติยังแตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. ภาษา เด็กในโรงเรียนนานาชาติจะต้องเรียนรู้ภาษามากกว่า 1 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในขณะที่เด็กในโรงเรียนอนุบาลเอกชนใช้ภาษาไทยเพียงภาษาเดียว

2. จำนวนนักเรียนในชั้นอนุบาล ในโรงเรียนนานาชาติจะมีการจัดชั้นเรียนโดยจำกัดจำนวนเด็กไม่เกินชั้นละ 15-20 คน ในขณะที่โรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไปมักจะมีจำนวนนักเรียนถึง 30-40 คนต่อห้องเรียน

3. แนวความคิดหรือวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนนานาชาติมักจะเป็นคนต่างชาติที่มาจากชาติตะวันตก ดังนั้น จึงมีความแตกต่างในเรื่องวัฒนธรรม ลักษณะการดำเนินชีวิต และความเชื่อบางประการ ซึ่งอาจมีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก

1.5 สถานการณ์โรงเรียนนานาชาติในปัจจุบัน

1.5.1 อัตราการเพิ่มของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

หลังจากที่คณะรัฐมนตรี ในรัฐบาลสมัยนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายอนุญาตให้มีการขยายการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติ เพิ่มขึ้นได้เป็นรายๆ ไป ตามเหตุผลและความจำเป็นภายใต้หลักเกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา ปรากฏว่าได้มีภาคเอกชนทั้งบุคคลและ นิติบุคคลให้ความสนใจที่จะจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติ ทั้งในพื้นที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 อัตราเพิ่มของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

ปีที่จดทะเบียนจัดตั้งโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ปีที่จดทะเบียนจัดตั้งโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน
พ.ศ. 2500-2504	3	พ.ศ. 2539	4
พ.ศ. 2517	1	พ.ศ. 2540	7
พ.ศ. 2526	1	พ.ศ. 2541	8
พ.ศ. 2535	5	พ.ศ. 2542	1
พ.ศ. 2536	2	พ.ศ. 2543	13
พ.ศ. 2537	3	พ.ศ. 2544	2
พ.ศ. 2538	8	พ.ศ. 2545	5
รวม			63

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2545)

จะเห็นได้ว่า ในช่วงระยะเวลาเพียงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีโรงเรียนนานาชาติจัดตั้งขึ้นมากมายเพียงในช่วงระยะเวลา 5 ปีคือ พ.ศ. 2540 ถึง ปัจจุบันก็มีโรงเรียนนานาชาติจัดตั้งขึ้นถึง 36 โรงเรียน จึงนับว่า เป็นอัตราการเพิ่มที่สูงมาก

1.5.2 บทบาทของโรงเรียนนานาชาติในสังคมไทย

ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนนานาชาติในสังคมไทย จะเห็นว่าปัจจุบันเป็นยุคที่โรงเรียนนานาชาติเริ่มมีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคมไทยมากขึ้นนับตั้งแต่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สามารถขยายการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยได้เมื่อปี พ.ศ. 2534 และอนุญาตให้เด็กไทยสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติได้ทุกระดับชั้น เพื่อเป็นการสนองความต้องการของผู้ปกครองคนไทยที่มีความประสงค์จะให้บุตรหลานได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีระบบการศึกษาแบบของต่างประเทศ ด้วยผู้ปกครองเหล่านี้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของแนวโน้มในเรื่องคุณภาพของบุคลากรในการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งโรงเรียนนานาชาติมีบทบาทในเรื่องการจัดการศึกษาให้แก่สังคมไทยในประเด็นดังต่อไปนี้ (มุสดี ตรงต่อกร. 2540 : 18-19; อ้างอิงจาก สุวิธ รัสดีพล. 2538 : 6-7)

1. ช่วยอำนวยความสะดวกด้านสถานศึกษาให้บุตรหลานของชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำงานหรือพำนักอยู่ในประเทศไทย ทำให้ชาวต่างประเทศเหล่านั้นมีความมั่นใจในการทำงานในประเทศไทย เพราะบุตรหลานมีสถานที่เรียน

2. เนื่องจากรัฐบาลอนุญาตให้เด็กไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติได้ ผู้ปกครองคนไทยที่ประสงค์ให้บุตรหลานได้เรียนในระบบการศึกษาต่างประเทศ ไม่จำเป็นต้องส่งเด็กไปเรียนยังต่างประเทศ เช่นแต่ก่อน ทำให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัว มีความอบอุ่น และมีความผูกพันกับสังคมและวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ยังสามารถลดจำนวนเงินตราที่จะหลั่งไหลไปยังต่างประเทศ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเด็กไปเรียนต่างประเทศด้วย

3. ผู้ปกครองเด็กไทยที่ส่งบุตรหลานเรียนในโรงเรียนนานาชาติ จะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการส่งเด็กไปเรียนต่างประเทศ เพราะค่าใช้จ่ายของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยไม่สูงเท่าโรงเรียนต่างประเทศ

4. ปัจจุบันรัฐมีนโยบายที่จะพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของเยาวชนไทย และประเทศไทยยังคงขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างคล่องแคล่ว การที่รัฐอนุญาตให้เด็กไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติได้ ทำให้โรงเรียนสามารถช่วยเตรียมเยาวชนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านภาษาอังกฤษอย่างดี มีความสามารถที่จะสื่อสารในระดับนานาชาติ รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศด้านต่าง ๆ ได้

5. การเรียนการสอนในโรงเรียนนานาชาติ มีลักษณะแตกต่างไปจากการเรียนการสอนในโรงเรียนไทย ผู้ที่สอนเป็นครูชาวต่างประเทศที่ใช้วิธีการสอนตามแบบต่างประเทศที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดและกล้าแสดงออก เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของเด็กต่อไปในอนาคต

6. การดำเนินกิจการในโรงเรียนนานาชาติกระทำโดยภาคเอกชน เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการที่จะจัดการศึกษาให้กับชาวต่างประเทศ รัฐไม่ต้องจัดงบประมาณในหารสนับสนุนโรงเรียนประเภทนี้

7. การเปิดโอกาสให้มีการตั้งโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้น ทำให้โรงเรียนอื่นๆทั้งของรัฐบาลและเอกชนต้องเร่งพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เพื่อให้มีคุณภาพที่ดีทัดเทียมโรงเรียนนานาชาติ

8. โรงเรียนนานาชาติมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากก่อนที่ชาวต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนในประเทศ บุคคลเหล่านี้จะพิจารณาถึงสถานศึกษาที่จะสามารถให้บุตรเข้าเรียนได้ ว่ามีจำนวนเพียงพอและคุณภาพดีสำหรับบุตรของตนหรือไม่ เมื่อเห็นว่ามีโรงเรียนนานาชาติเพียงพอและมีคุณภาพ บุคคลเหล่านั้นก็จะมีความมั่นใจที่จะเข้ามาลงทุน

9. ปัจจุบันรัฐบาลอนุญาตให้เด็กไทยเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติได้ทุกระดับชั้นทำให้นักเรียนไทยมีโอกาสที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทยให้ชาวต่างชาติได้ทราบ

10. มีส่วนช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาโดยเฉพาะครูผู้สอน ในการฝึกอบรมวิธีการสอนตามแบบของต่างประเทศ ซึ่งครูสามารถนำวิธีการสอนที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนที่ตนสอนได้

นอกจากนั้นธุรกิจการศึกษานานาชาติยังได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล โดยมีแผนการส่งเสริมอย่างจริงจัง และกำหนดเป้าหมายว่า ภายในปี 2549 ประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติที่มีความเป็นสากลและมีการประสานความหลากหลายทางวัฒนธรรมของภูมิภาค

โดยจากการให้สัมภาษณ์ของ นายบรรพต หงษ์ทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (นิตยสาร การเงินการธนาคาร : เมษายน 2545) ให้เหตุผลว่า การส่งเสริมธุรกิจบริการการศึกษานานาชาตินี้ เพื่อให้เป็นแหล่งสร้างรายได้เข้าประเทศ อีกทั้งยังเป็นการลดการไหลออกของเงินทุนที่จะไปกับคนไทยที่เดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศได้จำนวนมาก เนื่องจากโครงการนี้จะสนับสนุนให้มีการศึกษาต่อภายในประเทศนั่นเอง อีกทั้งการส่งเสริมระบบการศึกษาจะได้ประโยชน์ในแง่การเผยแพร่ประเทศไทยอีกด้วย เพราะหากนักศึกษาเข้ามาศึกษาเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยก็จะเป็นการช่วยสร้างภาพพจน์ของประเทศด้วย

เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ธุรกิจการศึกษาเกิดขึ้นโดยภาคเอกชนซึ่งรัฐบาลไม่ได้เข้าไปให้ความช่วยเหลือมากเท่าที่ควร ดังนั้น เมื่อมีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติขึ้นมาแล้ว หากไม่ประสบความสำเร็จก็จะเกิดการสูญเสียในการลงทุน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องเข้าไปดูแลและสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ กรมมีแผนดำเนินการโปรโมตให้ทุกประเทศรับรู้ว่าประเทศไทยมีระบบการศึกษาที่ดี โดยจะนำสถานศึกษาไปร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและแนะนำโรงเรียน นอกจากนี้จะพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับระบบการศึกษาแจกให้กับทุกประเทศทั่วโลก และนำข้อมูลใส่ไว้ในเว็บไซต์ของกรมอีกด้วย และจะมีการจัดคณะทูตการศึกษาเพื่อเผยแพร่

ปัจจุบันการศึกษานานาชาติของไทยสามารถทำรายได้เข้าประเทศประมาณปีละ 7,250 ล้านบาท จากนักเรียนนานาชาติในระดับประถมมัธยม ประมาณ 20,000 คน ในจำนวนนี้เป็นคนต่างชาติ 12,000 คน คิดเป็นรายได้ประมาณ 6,000 ล้านบาทต่อปี ส่วนในระดับอุดมศึกษามี 2,500 คน คิดเป็นรายได้ปีละ 1,250 ล้านบาทขณะที่การส่งเสริมของกรมทำให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นจาก 30 โรงเรียน เป็น 58 โรงเรียน และคาดว่านักเรียนนานาชาติจะเพิ่มขึ้นประมาณปีละ 20%

สำหรับจำนวนโรงเรียน ครู และนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติตามสถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2544 (ข้อมูลเบื้องต้น) ของกลุ่มพัฒนาสารสนเทศ กองทะเบียน สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีดังนี้

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียน นักเรียน ครู ในโรงเรียนเอกชนนอกระบบโรงเรียน ปีการศึกษา 2544

ลักษณะ/ ประเภท	จำนวนโรงเรียน			จำนวนนักเรียน			จำนวนครู		
	รวม	กทม.	ภูมิภาค	รวม	กทม.	ภูมิภาค	รวม	กทม.	ภูมิภาค
เฉพาะกาล (นานาชาติ)	58	37	21	19,333	13,284	6,046	2,086	1,298	788

ตาราง 3 รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนนานาชาติ

ชื่อโรงเรียน	ชั้นปีที่เปิดสอน	ระบบ การศึกษา/ หลักสูตร	จำนวน นักเรียน (คน)
โรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร			
1. โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา	อนุบาล-ปีที่ 12	ระบบอเมริกัน	2,132
2. โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ	อนุบาล-ปีที่ 12	ระบบอเมริกัน	1,751
3. โรงเรียนบางกอกพัฒนา	อนุบาล-ปีที่ 13	ระบบอังกฤษ	1,610
4. โรงเรียนสมาคมไทย-ญี่ปุ่น	ป.1-ม.3	ระบบญี่ปุ่น	1,723
5. โรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย	อนุบาล-ปีที่ 12	ระบบอเมริกัน	1,188
6. โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย	อนุบาล-ปีที่ 13	ระบบนานาชาติ	1,100
7. โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จ	อนุบาล-ปีที่ 13	ระบบอังกฤษ	480
8. โรงเรียนประชาคมนานาชาติ	อนุบาล-ปีที่ 12	ระบบอเมริกัน	408
9. โรงเรียนรัศมีนานาชาติ	อนุบาล-ปีที่ 6	ระบบอังกฤษ	118
10. โรงเรียนนานาชาติเยาวรักษ์	อนุบาล 1-2	ระบบอังกฤษ	43
11. โรงเรียนนานาชาติเทรลล์	อนุบาล-ปีที่ 13	ระบบอังกฤษ	149
12. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเซนต์ไมเคิล	อนุบาล 1-2	ระบบอังกฤษ	20
13. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติท็อฟซี เทอร์รี่	อนุบาล 1-3	ระบบอังกฤษ	123
14. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติดิเออร์ลีเลนนิ่ง เซนเตอร์	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	125
15. โรงเรียนนานาชาติโมเดิร์น	อนุบาล-ปีที่10	ระบบอังกฤษ	255
16. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติสี่พี่น้อง	อนุบาล1-3	ระบบอเมริกัน	40
17. โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟนส์	อนุบาล-ปีที่6	ระบบอังกฤษ	101
18. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเฟิร์สสเตปส์	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	106

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ชั้นปีที่เปิดสอน	ระบบการศึกษา/ หลักสูตร	จำนวนนักเรียน (คน)
โรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)			
19. โรงเรียนนานาชาติเกคินี	อนุบาล-ปีที่6	ระบบอเมริกัน	131
20. โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์	อนุบาล-ปีที่13	ระบบอังกฤษ	425
21. โรงเรียนนานาชาติอินเตอร์เนชั่นแนลไฟโอเนียร์ส	อนุบาล-ปีที่11	ระบบอังกฤษ	56
22. โรงเรียนนานาชาติกรุงเทพ	ปีที่1-12	ระบบอเมริกัน	167
23. โรงเรียนนานาชาติติชเยะครินแห่ง เอเชียแปซิฟิก	อนุบาล-ปีที่6	ระบบอเมริกัน	195
24. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเกวลี	อนุบาล1-3	ระบบอเมริกัน	27
25. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ มอนเตสเซอร์รี	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	41
26. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ พาคเพลส	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	65
27. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ เซนต์มาร์ค	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	33
28. โรงเรียนนานาชาติแอดเวนติส รามคำแหง	อนุบาล-ปีที่10	ระบบอเมริกัน	130
29. โรงเรียนนานาชาติ การ์เด็น กรุงเทพฯ	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	40
30. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ นีวา	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	40
31. โรงเรียนอนุบาล ทาเคโนโกะ	อนุบาล1-3	ระบบญี่ปุ่น	*
32. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ เมโลดีส์	อนุบาล1-3	ระบบญี่ปุ่น	*
33. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ สบายใจ	อนุบาล1-3	ระบบอเมริกัน	35
34. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ นิวแบมบีโน	อนุบาล1-3	ระบบญี่ปุ่น	*
35. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ โคบาโตะ	อนุบาล1-3	ระบบญี่ปุ่น	*
36. โรงเรียนนานาชาติเดอะรีเจนท์-กรุงเทพฯ	ปีที่1-6	ระบบอังกฤษ	*
37. โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูวส์ กรุงเทพฯ	ปีที่1-6	ระบบอังกฤษ	*
38. โรงเรียนนานาชาติสิงคโปร์กรุงเทพฯ	อนุบาล-ป.4	ระบบสิงคโปร์	*
39. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติบลูมมิ่ง บัดส์	อนุบาล1-3	ระบบอินเดีย	*
40. โรงเรียนนานาชาติซิสเต็มส์ ลิตเทิลเฮาส์	อนุบาล1-3	หลักสูตรแนวทางการ จัดประสบการณ์ ของโรงเรียน	*
41. อาร์ ซี อินเตอร์เนชั่นแนล สกูล	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	125
โรงเรียนนานาชาติในภูมิภาค			
1. โรงเรียนนานาชาติติชเยะคริน	อนุบาล-ปีที่6	ระบบอเมริกัน	167
2. โรงเรียนไทย-ชิกซ์นานาชาติ	ปีที่1-ปีที่12	ระบบอเมริกัน	594
3. โรงเรียนนานาชาติไทย-จีน	อนุบาล-ปีที่12	ระบบอเมริกัน	335
4. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเซนต์แอนดรูวส์	อนุบาล1-3	ระบบอังกฤษ	60
5. โรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่	อนุบาล-ปีที่12	ระบบอเมริกัน	386

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ชั้นปีที่เปิดสอน	ระบบการศึกษา/ หลักสูตร	จำนวนนักเรียน (คน)
6. โรงเรียนคริสเตียนเยอรมันเชียงใหม่	อนุบาล-ปีที่13	ระบบเยอรมัน	53
7. โรงเรียนนานาชาตินครพายุ	อนุบาล-ปีที่12	ระบบอเมริกัน	140
8. โรงเรียนนานาชาติลานนา	อนุบาล-ปีที่13	ระบบอังกฤษ	181
9. โรงเรียนนานาชาติอเมริกันแปซิฟิก (เอกปัญญาเชียงใหม่)	ปีที่1-12	ระบบอเมริกัน	103
10. โรงเรียนนานาชาติเกรซ เชียงใหม่	ปีที่1-12	ระบบอเมริกัน	*
11. โรงเรียนนานาชาติภักทยา	อนุบาล-ปีที่13	ระบบอังกฤษ	72
12. โรงเรียนนานาชาติภาคตะวันออก	อนุบาล-ปีที่12	ระบบอเมริกัน	340
13. โรงเรียนนานาชาติรวมบัณฑิต	อนุบาล-ปีที่12	ระบบอังกฤษ	503
14. โรงเรียนนานาชาติสวนระยอง	อนุบาล-ปีที่13	ระบบอังกฤษ	217
15. โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูว์ส ระยอง	อนุบาล-ปีที่13	ระบบอังกฤษ	52
16. โรงเรียนนานาชาติจักรวาล	อนุบาล-ปีที่13	ระบบอังกฤษ	285
17. โรงเรียนนานาชาติภูเก็ท	อนุบาล-ปีที่12	ระบบอเมริกัน	86
18. โรงเรียนนานาชาติดัลลัส ภูเก็ต	อนุบาล-ปีที่13	ระบบอังกฤษ	323
19. โรงเรียนนานาชาติเปรม ติณสูลานนท์ อินเตอร์เนชันแนล สคูล	อนุบาล-ปีที่12	ระบบนานาชาติ	*
20. โรงเรียนนานาชาติคอนคอร์เดีย	อนุบาล-ปีที่6	ระบบอังกฤษ	*

* ไม่มีข้อมูลจำนวนนักเรียน

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัว ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพฯ จึงขอเสนอรายละเอียด จำนวนนักเรียนและรายชื่อของโรงเรียนนานาชาติ เฉพาะที่เปิดสอนในระบบอังกฤษและอเมริกัน และนานาชาติที่จัดการสอนในชั้นก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพฯ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2545) ซึ่งจะใช้เป็นตัวแทนกลุ่มประชากรที่จะใช้ศึกษาในการวิจัย

ตาราง 4 แสดงกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัว

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน ในชั้นก่อน ประถมศึกษา	ระบบการ ศึกษา /หลักสูตร
1. โรงเรียนบางกอกพัฒนา	200	ระบบอังกฤษ
2. โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จ	40	ระบบอังกฤษ
3. โรงเรียนรัชมังคลาภิเษก	40	ระบบอังกฤษ
4. โรงเรียนนานาชาติเยาว์รักษ์	43	ระบบอังกฤษ
5. โรงเรียนนานาชาติเทรลส์	60	ระบบอังกฤษ
6. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเซนต์ไมเคิล	20	ระบบอังกฤษ
7. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติท็อฟฟี่ เทอร์รี่	123	ระบบอังกฤษ
8. โรงเรียนนานาชาติดิเออร์ลี่ เลนนิ่ง	125	ระบบอังกฤษ
9. โรงเรียนนานาชาติโมเดิร์น	60	ระบบอังกฤษ
10. โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์	60	ระบบอังกฤษ
11. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเฟิร์สสเตปส์	106	ระบบอังกฤษ
12. โรงเรียนนานาชาติแอร์โรว์	60	ระบบอังกฤษ
13. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติอินเตอร์เนชั่นแนลไฟโอเนียร์ส	45	ระบบอังกฤษ
14. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติการ์เดน กรุงเทพฯ	40	ระบบอังกฤษ
15. โรงเรียนอนุบาลนานาชาตินิวา	40	ระบบอังกฤษ
16. อาร์ ซี อินเตอร์เนชั่นแนล สคูล	125	ระบบอังกฤษ
17. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติมอนเตสเซอร์รี่	41	ระบบอังกฤษ
18. โรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย	60	ระบบนานาชาติ
19. โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา	200	ระบบอเมริกัน
20. โรงเรียนดิ อเมริกัน สคูลออฟ แบงค็อก	200	ระบบอเมริกัน
21. โรงเรียนนานาชาติเอกมัย	70	ระบบอเมริกัน
22. โรงเรียนประชาคมนานาชาติ	70	ระบบอเมริกัน
23. โรงเรียนอนุบาลสี่พี่น้องนานาชาติ	40	ระบบอเมริกัน
24. โรงเรียนนานาชาติเกคินี	120	ระบบอเมริกัน
25. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเกวลี	27	ระบบอเมริกัน
26. โรงเรียนนานาชาติแอดเวนตีส งามคำแหง	40	ระบบอเมริกัน
27. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติสบายใจ	35	ระบบอเมริกัน
รวม	1,890	

จำนวนนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ
ผู้วิจัยรวบรวมจากเอกสาร หนังสือทำเนียบโรงเรียนเอกชน โรงเรียนประเภทนานาชาติ กลุ่มพัฒนา

สารสนเทศ กองทะเบียน กระทรวงศึกษาธิการ 2543 และจากการสอบถามโรงเรียนบางแห่งโดยผู้วิจัย โทรศัพท์สอบถามด้วยตนเอง

สำหรับจำนวนนักเรียนระดับอนุบาล ในโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพฯ มีจำนวนนักเรียนรวม 42,689 คน (กองสถิติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544)

2. พัฒนาการและพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของพัฒนาการ

พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันไปตลอดเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ผสมผสานกัน ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลมีความสามารถที่จะจัดการควบคุมกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ (พิศมัย อรทัย. 2541; อ้างอิงจาก Hurlock. 1986)

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีอัตราการงอกงามและพัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว เด็กวัยนี้ สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่น การรับประทานอาหาร การอาบน้ำ การแต่งกาย ฯลฯ ซึ่งแสดงถึงการเจริญงอกงามและพัฒนาการที่สูงขึ้นกว่าวัยทารก (1 ถึง 2 ขวบ) ขณะเดียวกันเด็กวัยนี้จะแสดงพฤติกรรม (Behavior) บางอย่างซึ่งเป็นธรรมชาติของการงอกงาม และพัฒนาการของวัยนี้ ซึ่งพอจะสรุปพัฒนาการของเด็กปฐมวัยออกเป็น 4 ด้านคือ

2.1.1 พัฒนาการทางร่างกาย (Physical Development)

ความหมายของพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อ ใหญ่ที่ใช้ในการเคลื่อนไหว ทรงตัว ยืน วิ่ง รวมทั้งความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัส นอกจากนี้ ยังหมายถึง การที่เด็กจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงคือมีร่างกายสูงขึ้น มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น กล้ามเนื้อมีกำลังมากขึ้น ระบบประสาทต่างๆ ทำหน้าที่ถูกต้องตามระบบของมัน (ประสาร ทิพย์ธารา. 2521 : 7)

ในช่วงการเจริญเติบโตทางกายของเด็กจะช้าลงกว่าทารก โดยปกติเด็กจะสูงขึ้น ประมาณ 5-8 เซนติเมตรในหนึ่งปี จากการที่เด็กสูงเพิ่มขึ้นจึงทำให้ดูจะขยายออกทางส่วนสูง มากกว่าส่วนข้าง ในบางครั้งเรียกว่าเด็กยืดตัว บางครั้งเด็กในวัยนี้จึงมีลักษณะคล้ายผู้ใหญ่มากขึ้น การเติบโตของกล้ามเนื้อและกระดูกแข็งแรงขึ้น แต่กล้ามเนื้อที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ จึงทำให้การประสานงานของอวัยวะต่างๆ ยังไม่ดีพอ เด็กจะมีฟันครบ 20 ซี่ เมื่ออายุ 6 ปี ฟันน้ำนมเริ่มหลุด ฟันแท้เริ่มขึ้น ส่วนลำตัวขยายเป็น 2 เท่าของแรกเกิด ศีรษะจะเล็กกว่า ลำตัว อก เอว สะโพก เกือบมีขนาดเท่ากัน ประสาทสัมผัสมีกับตายังไม่ค่อยสัมพันธ์กัน จะเห็นได้จากการเขียนหนังสือกลับกัน เด็กในวัยนี้ต้องการพักผ่อนน้อย ชอบซุกซนตลอดเวลา การนอนกลางวันจะลดน้อยลง ถ้าให้นอนกลางวันมักชอบละเมอและฝัน การขับถ่ายปัสสาวะและ อุจจาระ ควรได้รับการฝึกให้เป็นนิสัย จากการวิจัยของกิเซลล์ (เอื้ออารี พังศัศวราพันธ์. 2539; อ้างอิงจาก Gesell. 2516) ได้แยกพฤติกรรมของเด็กวัยนี้ เป็นขั้นตั้งแต่อายุ 3 ขวบ ถึง 6 ขวบ ดังนี้

อายุ 3 ขวบ เป็นวัยที่ชอบทำกิจกรรมออกกำลังกล้ามเนื้อ แขน ขา นิ้ว มือ เท้า สามารถลากเส้นได้ดี ชอบสร้างหอคอยโดยใช้แท่งลูกบาศก์ ชอบกระโดด ชอบวิ่ง

อายุ 4 ขวบ วิ่งกระโดดได้ดีกว่า 3 ขวบ สามารถช่วยตนเองได้ แต่งตัวเองได้ ตีต กระตุม ผูกกรองเท้า รับประทานข้าวด้วยตนเอง เป็นต้น

อายุ 5 ขวบ สามารถควบคุมกิจกรรมของร่างกายได้ดี ทรงตัวได้ดี เชื้อมันตนเอง ระมัดระวังในการเล่น กระโดดได้ดี การเคลื่อนไหวของร่างกายส่วนต่างๆ ประสานงานกันได้ดี สามารถใช้แปรงฟัน หวีผม ล้างหน้า ช่วยตนเองได้มากยิ่งขึ้น

อายุ 6 ขวบ มีกระดูกข้อมือ 6-7 ชิ้น ฟันแท้ขึ้นประมาณ 2 ซี่ เคลื่อนไหวได้ดี ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบวิ่งไล่ กระโดด เล่นกีฬาได้หลายอย่าง ชอบเล่นของเล่นทุกชนิดที่มีล้อเลื่อน ชอบอาบน้ำเอง แต่งตัวเอง เป็นต้น

2.1.2/พัฒนาการทางอารมณ์ และสังคม (Emotional and Social Development)

ความหมายของพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม พัฒนาการทางด้านอารมณ์ มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ตลอดจนเกี่ยวกับพื้นฐานทางด้านจริยธรรม นอกจากนี้การเกิดอารมณ์ต้องมีลำดับขั้น ในการเกิด และอาจแสดงลักษณะของอารมณ์ออกมาเป็นรูปพฤติกรรมได้ ส่วนความรู้สึกถ้า แสดงออกมาในรูปพฤติกรรม โดยผ่านออกมาในรูปลักษณะของอารมณ์เท่านั้น ดังนั้นความรู้สึกคือ ภาวะของการเกิดอารมณ์ และอารมณ์นั้นต้องแสดงออกได้

พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมกับ แบบแผน ที่สังคมยอมรับ และปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามบทบาทที่สังคมกำหนด รวมทั้งมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น ๆ (Hurlock. 1987 : 228) พัฒนาการทางสังคมจึงมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้ระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อที่จะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่สังคมกำหนด และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

อารมณ์ เด็กวัยนี้มีครบทุกอารมณ์ รัก โกรธ กลัว อิจฉาริษยา เจ้าอารมณ์ โมโหร้าย อยากรู้ อยากเห็น

1. ความโกรธ วัยนี้มีสิ่งเร้าช่วยให้โกรธมาก เช่น ถูกขัดใจ ถูกเพื่อนรังแก เวลาโกรธจะแสดงออก เช่น ร้องไห้ ซอยเท้า กระตืบเท้า ตะค่อม ทบตี เป็นต้น

2. ความกลัว กลัวสิ่งต่างๆ มีจินตนาการมากขึ้น กลัวความอ้างว้าง กลัวสิ่งภายใน นอก กลัวความมืด กลัวผี พออายุ 4 ขวบ ความกลัวจะลดน้อยลง

3. ความอยากรู้อยากเห็น เด็กวัยนี้อยากรู้อยากเห็นทุกอย่าง มีแต่ความสงสัย ชอบซัก ชอบถาม

4. ความรัก อารมณ์รักเป็นอารมณ์ขั้นสูง เด็กมีความรุนแรงต่ออารมณ์นี้ ความรักบิดามารดา คนเลี้ยง คนใกล้ชิด รักสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ เป็นต้น เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความอบอุ่น มักจะเรียนรู้ในการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นการตอบแทน ความรักเป็นอารมณ์ที่รุ่มรวย เมื่อเด็กได้รับความรักจาก

ผู้ใกล้ชิด เขาจะพยายามเรียนการให้ความรักตอบบ้าง เด็กที่เกิดมาโดยบิดามารดาไม่ต้องการจะไม่มีความสามารถให้ความรักแก่ใคร เนื่องจากไม่เคยได้รับความรักจากใคร เป็นต้น

5. ความอิจฉาริษยา มีมากในวัย 2-5 ปี โดยมากมักเกิดกับบุตรคนโต อัจฉาน้อง รังแกน้อง แอบแย่งดินห่อ เกรงบิดามารดาจะรักน้องมากกว่าตน ฟรอยด์ (เอื้ออารี พงศ์อิศวรานันท์. 2523; อ้างอิงจาก Freud. 1949) กล่าวว่า เด็กวัยนี้มีความอยากเป็นเจ้าของ บิดามารดา ห่วงบิดามารดา ฉะนั้น บิดามารดาควรเข้าใจบุตร เมื่อผ่านวัยนี้ไปสิ่งเหล่านี้ก็จะหายไปด้วย

สังคม ระยะแรกเด็กวัย 2-3 ปี เป็นระยะที่เด็กยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ชอบเล่นตามลำพัง และไม่รู้จักรับแบ่งของเล่น ของรับประทาน ระยะที่สองอายุ 3-4 ปี เด็กเข้าอยู่ในหมู่เพื่อน ชอบเล่นกับเพื่อนเป็นบางครั้งคราว ระยะที่สามอายุ 5-6 ปี เด็กเข้าสังคมได้ดี ชอบเล่นกับเพื่อน ชอบช่วยเหลือเพื่อน เห็นใจ แบ่งปันสิ่งของ แต่บางครั้งแย่งของเล่นและทะเลาะกัน

2.1.3 พัฒนาการทางภาษา (Language Development)

เด็กอายุ 3-4 ปี จะมีความสามารถในการใช้คำจำกัด พุดประโยคละ 3-4 คำ ส่วนใหญ่เด็กจะถามและออกคำสั่ง เช่น นี่คืออะไร ไม่เอา เอาน้ำ กินข้าว เป็นต้น เด็กเรียกชื่อสิ่ง ต่างๆ โดยใช้ชื่อที่เด็ก รู้จัก เช่น เห็นผู้ชายเป็นบิดาและเห็นผู้หญิงเป็นมารดาหมด โดยปกติ เด็กจะรู้คำที่บอกปริมาณ เช่น เอาอีก รู้จักใช้คำสรรพนามง่ายๆ เช่น แทนตัวเองว่าลูก,หนู และปกติ แล้วเด็กอายุเท่านี้จะรู้จักคำประมาณ 900-1,000 คำ

เด็กอายุ 4-5 ปี เด็กจะรู้จักพุดประโยคที่มีคำประมาณ 4-5 คำ และเด็กจะรู้ความหมายของคำบุพบท เช่น คำว่า ข้างบน ข้างล่าง ข้างใน ข้างนอก เด็กจะใช้คำกริยามากกว่าคำนาม และปกติแล้ว เด็กจะรู้จักคำประมาณ 1,500-2,000 คำ

เด็กอายุ 5-6 ปี เด็กจะรู้จักพุดประโยคที่มีคำประมาณ 6-8 คำ สามารถอธิบาย ความหมายของคำต่างๆได้ รู้จักลักษณะตรงกันข้าม รู้จักใช้คำสันธาน คำบุพบทและคำประกอบ หน้านาม การใช้ภาษาเริ่มมีลักษณะใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง และรู้จักพุดคุยกับคนอื่นเป็น เรื่องราวมากขึ้น ปกติ เด็กจะใช้คำได้ประมาณ 2,000-2,500 คำ

2.1.4 พัฒนาการทางสติปัญญา (Intellectual Development)

พัฒนาการทางสติปัญญา หมายถึง พฤติกรรมทางสมองของบุคคลที่แสดงความสามารถในการคิด ตัดสินใจ การค้นหาเหตุผล ความสามารถในการปรับตัวของบุคคลต่อสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเหมาะสมและสามารถกระทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีจุดหมายและมีประสิทธิภาพ สำหรับพัฒนาการทางด้านสติปัญญาหมายถึง ความสามารถในการจำ การรู้จักสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ การให้เหตุผลและการแก้ปัญหา การที่เด็กจะมีความสามารถดังกล่าวได้จำเป็นต้องมี การพัฒนาไปตามขั้นตอน ซึ่งเริ่มด้วยการรับรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การสัมผัส การเห็น การได้ยิน การรู้รส และการได้กลิ่น เป็นต้น

1. ความจำ เด็กมีอายุมากขึ้น ความจำก็นานขึ้นมากขึ้น ก็เซลล์ (เอื้ออารี พงศ์อิศวรานนท์. 2529 ; อ้างอิงจาก Gresell. 2516) ได้พบว่าเด็กอายุ 4 ขวบสามารถให้ ความจำและพูดตามประโยค ยาวประมาณ 13-14 พยางค์ได้ อายุ 6 ขวบ จะพูดตามประโยคได้ถึง 16-18 พยางค์
2. สัญญาณและสัณกับ เด็กวัยนี้มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบกาย เช่น สัตว์ สิ่งของ สิ่งของรอบกายที่มีประสมการณ์ สี ผลไม้ ไม้ดอก ฯลฯ และเกี่ยวกับขนาดรูปร่าง ฟอรั่มได้ดี นอกจากนี้ ยังมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น การนับ มากน้อย สั้น ยาว วันนี้ พรุ่งนี้ โกล โกล เป็นต้น
3. ความคิดเหตุผล การคิดหาเหตุผลของวัยนี้ยังไม่ถูกต้อง บอกจำนวนกองของ สิ่งของได้ กองเล็ก กองใหญ่ ไม่แม่นยำ
4. การแก้ปัญหา เด็กวัยนี้สามารถคิดแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เช่น บวก ลบ และปัญหา เลขที่ ง่าย ๆ ได้ เป็นต้น
5. ความคิดสร้างสรรค์ เด็กมีความคิดสร้างสรรค์บ้างเล็กน้อย เช่น การระบายสี วาดภาพด้วย ดินสอเทียน วาดภาพด้วยนิ้วมือ บั๊นดินน้ำมัน ร้องเพลง เดินตามจังหวะดนตรี และการนำแท่งไม้มาต่อ ตั้งเป็นหอคอยบ้าน สะพาน รถไฟ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นความคิด สร้างสรรค์ทั้งสิ้น
6. ความสนใจ เด็กสนใจสิ่งใดไม่นาน ประมาณ 5-10 นาที มีความอยากรู้อยาก เห็น การจัด ตารางเรียนควรประมาณ 15 นาที เพื่อความเหมาะสมกับการพัฒนาการของวัย
7. การตัดสินใจ เด็กวัยนี้สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งง่าย ๆ เช่น ขนาด รูปร่าง น้ำหนัก สี ระยะทาง เป็นต้น

2.2 ความหมายของพฤติกรรมกำปรับตัว

ในการศึกษาพฤติกรรมกำปรับตัวนั้น มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายคำจำกัดความด้วยกัน ได้แก่

นิธิรา (พิศสมัย อรทัย. 2540; อ้างอิงจาก Nihira. 1976) ให้คำจำกัดความของ พฤติกรรมกำปรับตัวว่า เป็นประสิทธิภาพของบุคคลในการปรับตัวให้สอดคล้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ตัวบุคคลนั้นอยู่

เกรสแฮม และเอลลอค (สายวริน จินจุฑิ. 2541; อ้างอิงจาก Gresham and Elliot. 1987) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมกำปรับตัวไว้ว่า เป็นประสิทธิภาพและระดับความสามารถของการ เป็นตัวของตัวเอง ในการเข้าสู่สังคม และความรับผิดชอบต่อสังคม

แอริสัน (พิศสมัย อรทัย. 2540; อ้างอิงจาก Bracken. 1991; citing Harrison. 1987) ให้คำ จำกัดความของพฤติกรรมกำปรับตัวว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการดูแลตนเอง และการเข้า กันได้ดีกับบุคคลอื่น

ซัลเวีย และฮิวจส์ (สายวริน จินจุฑิ. 2541; อ้างอิงจาก Salvia and Hughes. 1990) ให้คำ จำกัดความของพฤติกรรมกำปรับตัวว่า เป็นการกระทำใด ๆ ที่ส่งเสริมให้บุคคลสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ และสามารถอยู่ในสังคม และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

เมอร์เซอร์ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Mercer. 1997) ได้อธิบายความหมายของ พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กไว้ว่าเป็นความสามารถของเด็กในการกระทำพฤติกรรมตามบทบาททาง สังคมได้อย่างเหมาะสมกับระดับอายุและเพศ และเป็นการกระทำที่สอดคล้องหรือเป็นไปตามความ คาดหวังในสังคมที่เด็กอยู่

ลีแลนด์ และคณะ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Leland, et. al. 1967) อธิบายความ หมายของพฤติกรรมการปรับตัวในเชิงจุดมุ่งหมาย เพื่อการวัดพัฒนาการเกี่ยวกับ ความสามารถในการ ปรับตัวของผู้คนที่มีต่อความต้องการของสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาว่าจะแสดงออกมาในรูปแบบของ พฤติกรรมที่เป็นสากล ดังนี้

1. ความสามารถในการพึ่งตนเอง (Independent Function) หมายถึงการกระทำ ด้วยตนเอง ความต้องการของสังคมสำเร็จด้วยดี ซึ่งรวมถึงกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมและกิจกรรม ต่างๆ ที่เหมาะสมกับระดับอายุและเพศ

2. ความรับผิดชอบส่วนบุคคล (Personal Responsibility) หมายถึง ความสามารถของ บุคคลที่รับผิดชอบต่องานของชีวิตของตน (Critical Task) ทั้งในส่วนที่เป็นการกระทำที่ต้องขึ้นอยู่กับ การควบคุมดูแลของบุคคลอื่น และการกระทำที่เป็นความรับผิดชอบด้วยตนเอง

3. ความรับผิดชอบต่อทางสังคม (Social Responsibility) หมายถึง บุคคลมีความรับผิดชอบต่อ ในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งคนในสังคม และแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความคาดหวังของสังคม การปรับตัวทางสังคมและวุฒิภาวะทางอารมณ์ นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ออกมาในการพึ่งพาตนเองด้าน เศรษฐกิจทั้งแบบบางส่วน และแบบสมบูรณ์

สปาร์โรว์, แบลลา และคิตเซตติ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Sparrow, Balla and Cicchetti. 1984 : 6) ได้ให้คำนิยามของพฤติกรรมการปรับตัวไว้ว่าเป็นการกระทำใน กิจกรรมประจำ วันที่จำเป็นในส่วนบุคคลและสังคมได้อย่างเหมาะสม และในการนิยามนี้ได้ยึดหลัก 4 ประการ คือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวสัมพันธ์กับอายุ กล่าวคือ บุคคลแต่ละคนมีพฤติกรรมการปรับตัว ที่มากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้นและมีการวัดความแตกต่างของพฤติกรรมการปรับตัว ของ อายุที่แตกต่างกัน เช่น ในเด็กเล็ก กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การแต่งตัว การใช้ห้องน้ำ การเล่น ร่วมกับ เพื่อน เป็นต้น ในวัยรุ่น พฤติกรรมการปรับตัวได้แก่ ทักษะก่อนวัยทำงานและการจัดสรร เกี่ยวกับการ ใช้เงิน เป็นต้น ในวัยผู้ใหญ่ เช่น การทำงานและการใช้เงิน เป็นต้น

2. พฤติกรรมการปรับตัวขึ้นอยู่กับการคาดหวังหรือมาตรฐานของคนอื่นๆในสังคม เช่น การ ดัดสีนความเหมาะสมของพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลจากผู้ที่อาศัยด้วยกัน ร่วมงานด้วยกัน และ มีปฏิสัมพันธ์ด้วยกัน กล่าวคือ พฤติกรรมการปรับตัวหลายอย่างที่มีความเป็นสากล แต่บางวัฒนธรรม อาจจะดัดสีนพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันออกไป

3. พฤติกรรมการปรับตัว ขึ้นอยู่กับแบบอย่างของการกระทำ ไม่ใช่ความสามารถ เพราะ ความสามารถเป็นสิ่งสำคัญต่อการกระทำในชีวิตประจำวัน โดยที่พฤติกรรมการปรับตัวบางอย่าง

ซึ่งบุคคลมีความสามารถที่จะกระทำได้แต่ถ้าขาดแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจในตัวแบบ อาจทำให้บุคคลไม่ปฏิบัติหรือกระทำพฤติกรรมนั้นได้ เช่น พฤติกรรมที่เกี่ยวกับกฎระเบียบทางสังคม

4. พฤติกรรมการปรับตัวเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้

ซัลเวีย และฮิวจ์ส (Salvia and Hughes. 1990 : 212-213) อธิบายพฤติกรรมการปรับตัวว่า หมายถึง ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการดำรงอยู่ทางด้านกายภาพและความสามารถทางสังคม โดยมีรูปแบบการกระทำใน 2 ลักษณะคือ การปรับพฤติกรรมของบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการทางสิ่งแวดล้อม โดยปรับให้เข้ากับความสามารถและความต้องการของบุคคล นอกจากนี้ยังได้อธิบายเพิ่มเติมการกำหนดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เป็นพฤติกรรมการปรับตัวต้องคำนึงถึงข้อจำกัด 2 ประการคือ ประการแรก พฤติกรรมนั้นจะต้องเป็นความสามารถที่เป็น พฤติกรรมที่มีการกระทำแบบคงที่ ประการที่สอง พฤติกรรมนั้นต้องเป็นพฤติกรรม ที่กระทำด้วยตนเองไม่ใช่เป็นเพราะบุคคลอื่น ดังนั้นพฤติกรรมการปรับตัวจึงเป็นการกระทำที่อิสระ ไม่ต้องอาศัยพึ่งผู้ใด

พิศสมัย อรทัย (2540) ได้ทบทวนเอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวและพบว่า คำจำกัดความของพฤติกรรมการปรับตัวในความคิดเห็นของนักวิชาการและนักทฤษฎีต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจนเหมือนกับโครงสร้างอื่น ๆ อาทิเช่น สถิติปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งนี้เพราะยังมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวอีกหลายองค์ประกอบที่ยังไม่เป็นที่ประจักษ์ ดังนั้น คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรมการปรับตัวจึงยังคลุมเครืออยู่ แต่อย่างไรก็ตาม พิศสมัย อรทัย พบว่ามีแนวคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน ที่ได้ให้คำจำกัดความไว้นั้น มีความสอดคล้องกัน ซึ่งพิศสมัย อรทัย ได้สรุปว่า พฤติกรรมการปรับตัว หมายถึงความสามารถส่วนบุคคลและความสามารถทางสังคมของบุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลแสดงออกในสังคมเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

ภาวินี อ่อนนาค (2541) ได้สรุปว่า พฤติกรรมการปรับตัว หมายถึงความสามารถของบุคคลใน 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถของบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองและความสามารถทางสังคมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบของบุคคลในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของตนโดยที่ความสามารถทั้ง 2 องค์ประกอบนี้ ต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมกับวัยและเพศของบุคคลนั้น

จากความหมายของพฤติกรรมการปรับตัวที่กล่าวมาทั้งหมดพอที่จะสรุปได้ว่า พฤติกรรมการปรับตัว หมายถึงความสามารถของบุคคลในการพึ่งพาตนเองและความสามารถในการแสดงออกทางสังคมที่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคคลจะสามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.3 องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัว

สปาร์โรว์, แบลลา และคิคเซตติ (ภาวินี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Sparrow, Balla and Cichetti. 1984 113 - 115) ได้กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวไว้ในแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS ด้วยกัน 5 องค์ประกอบใหญ่ คือ

1. ด้านการสื่อความหมาย (Communication Domain) หมายถึง ทักษะที่จำเป็นสำหรับการแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกและความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อตนเองและบุคคลอื่น โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ

- 1.1 ทักษะการรับรู้ทางภาษา (Receptive Skills)
- 1.2 ทักษะการแสดงออกทางภาษา (Expressive Skills)
- 1.3 ทักษะการเขียน (Writing Skills)

2. ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน (Daily Living Skills Domain) องค์ประกอบด้านนี้รวมทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยอีก 3 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ทักษะการช่วยเหลือตัวเอง (Self-help Skills)
- 2.2 ทักษะเกี่ยวกับงานบ้าน (Domestic Skills)
- 2.3 ทักษะการใช้ชีวิตในชุมชน (Community Skills)

3. ด้านสังคม (Socialization Domain) องค์ประกอบด้านนี้เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในสังคมของบุคคล ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ

- 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship)
- 3.2 การเล่นและการใช้เวลาว่าง (Play and Leisure Time Skills)
- 3.3 ทักษะการจัดการ (Coping Skills)

4. ด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills Domain) องค์ประกอบนี้ประกอบด้วยส่วนที่จำเป็นสำหรับการแสดงออกทางการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของบุคคล โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน คือ

- 4.1 ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor Domain)
- 4.2 ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine Motor Domain)

5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม (Adaptive Behaviors Composite) เป็นภาพรวมขององค์ประกอบใหญ่ทั้ง 4 ด้าน

สำหรับพฤติกรรมการปรับตัวในช่วงวัยต่าง ๆ ของบุคคลนั้น มีนักทฤษฎีและผู้เชี่ยวชาญเสนอไว้หลายท่านและตามทฤษฎีจะเสนอไว้ทุกระดับอายุ แต่สำหรับในงานวิจัยนี้ได้มุ่งศึกษาเฉพาะเด็กปฐมวัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอเอกสารโดยเน้นเฉพาะด้านพฤติกรรมการปรับตัวในเด็กปฐมวัย ซึ่งมีผู้เสนอไว้ดังนี้

ฮอลแมน และบรูอินอิงส์ (Holman and Bruininks. 1985) แคมพอส (Kamphaus. 1987) เรสชลี (Reschly. 1982) และ แฮลลิสัน (Harrison. 1991 : 169) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวที่ได้รับการประเมินอยู่เป็นประจำในช่วงวัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ช่วงเด็กก่อนวัยเรียน พฤติกรรมการปรับตัวที่ถูกประเมินในวัยนี้ประกอบด้วย

1.1 ทักษะด้านการช่วยเหลือตัวเอง ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่ายและการใช้ห้องส้วม การแต่งตัว สุขอนามัยส่วนบุคคล เป็นต้น

1.2 ทักษะด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การให้ความร่วมมือ การเล่น หรือการร่วมกิจกรรม เป็นต้น

1.3 ทักษะด้านเข้าใจปัญหาและความสามารถในการติดต่อสื่อความหมาย ได้แก่ ทักษะทางด้านการรับรู้และการแสดงออกทางภาษา รวมทั้งพื้นฐานทางด้านการอ่านและการเขียน เป็นต้น

1.4 ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ ได้แก่ การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นต้น

2. ช่วงวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ในช่วงวัยเหล่านี้ได้ทำการอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวที่ถูกประเมินเพิ่มเติมอีก 3 ด้านใหญ่ คือ

2.1 ความรับผิดชอบในด้านการงานอาชีพ ได้แก่ ทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน เป็นต้น

2.2 ทักษะด้านการงานบ้าน ได้แก่ การเตรียมอาหาร การรักษาความสะอาดบ้าน เป็นต้น

2.3 ทักษะการดำเนินชีวิตในชุมชน ได้แก่ การใช้โทรศัพท์ การใช้จ่ายเงิน และทักษะด้านความปลอดภัย เป็นต้น

เมอร์เซอร์ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Mercer. 1973 : 134–136) ได้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กในช่วงก่อนวัยเรียน (3-5 ปี) ดังต่อไปนี้

เด็กก่อนวัยเรียน 3 ถึง 5 ปี เด็กในวัยนี้เริ่มมีความรับผิดชอบมากขึ้น ดังนั้นพฤติกรรม การปรับตัวจึงเกี่ยวข้องกับหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. การรักษาความสะอาดร่างกายของตนเองและการขับถ่าย

2. การแต่งตัวได้เอง

3. ความสามารถในการแยกอาหารหรือของรับประทานที่เป็นอันตรายหรือสกปรกได้

4. การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บางอย่างได้โดยไม่เกิดอันตราย เช่น กรรไกร สามารถตัดสิ่งของได้โดยไม่เกิดอันตรายต่อตนเอง

5. การช่วยเหลือทำงานบ้านง่าย ๆ และกิจธุระง่าย ๆ ได้

6. สามารถเดินจากบ้านตนเองไปยังบ้านเพื่อนบ้านได้โดยอาศัยการดูแลชี้แนะเพียงเล็กน้อยจากผู้ใหญ่

ส่วนความสามารถในด้านพึ่งตนเองที่เด็กวัยนี้ถูกคาดหวังไว้ว่าควรจะได้ในขั้นนี้ ได้แก่

1. ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ โดยอาศัยการชี้แนะเพียงเล็กน้อยจากผู้ใหญ่

2. สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

3. สามารถสื่อความต้องการของตนเองกับบุคคลอื่นได้

America Association on mental Deficiency (AAMD) (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Witt. et. al. 1988 : 341) ได้ทำการแบ่งระดับพัฒนาการของพฤติกรรม การปรับตัวตามระดับอายุออกเป็น 3 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุเด็กก่อนวัยเรียน ช่วงอายุวัยเรียนและช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ สำหรับช่วงอายุเด็กก่อนวัยเรียนมีพฤติกรรม การปรับตัวที่สำคัญประกอบด้วย 3 ด้านใหญ่ ดังนี้

1. ทักษะทางด้านกล้ามเนื้อประสาทสัมผัส

2. ทักษะด้านการติดต่อสื่อความหมาย แบ่งออกเป็นองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน คือ การพูด และภาษา

3. ทักษะการช่วยเหลือตัวเอง แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 3 ด้านคือ การแต่งตัว การรับประทานอาหาร การขับถ่าย และเข้าห้องน้ำ

4. ทักษะทางด้านสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยคือ ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ แฮริสัน (พิศสมัย อรทัย, 2540; อ้างอิงจาก Bracken, 1991 : 169; Citing Harrison, 1987) ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรได้รับการประเมินคือ

1. ทักษะด้านการช่วยเหลือตัวเอง (Self-help Skills) หมายถึง ความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต และความสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งตัว การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล ฯลฯ

2. ทักษะด้านการเคลื่อนไหว (Motor Skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การยืน การวิ่ง การกระโดด การเดินขึ้น-ลงบันได การขี่จักรยาน การใช้กรรไกร การวาดรูปต่างๆ ฯลฯ

3. ทักษะด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่ การกล่าวคำทักทาย การรู้จักให้และรับ การแบ่งปันปันส่วนอย่างเหมาะสม การเล่น การให้ความร่วมมือต่าง ๆ ฯลฯ

4. ทักษะด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (Cognitive / Communication Skills)

4.1 ทักษะด้านการแสดงออก (Expressive Language Skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาและท่าทางในการแสดงออกเพื่อตอบสนองหรือติดต่อสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ได้แก่ การพูดประโยคสั้น ๆ การใช้สรรพนามแทนตัว การพูดได้อย่างชัดถ้อยชัดคำ การนับจำนวน การบอกซ้าย-ขวา การเปรียบเทียบ ขนาด รูปร่าง ปริมาณ ระยะทาง ฯลฯ

4.2 ทักษะด้านการรับรู้ (Receptive Language Skills) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของภาษาและท่าทางที่บุคคลอื่นแสดงกับตนเอง ได้แก่ การเข้าใจคำสั่งและทำตามคำสั่งได้ การฟังนิทานแล้วบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ การรู้ความหมายของคำ การเข้าใจเวลาในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ฯลฯ

4.3 ทักษะด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน (Basic Writing Skills) หมายถึง ความสามารถในการเขียนตัวอักษรและตัวเลขต่าง ๆ ได้แก่ การเขียนพยัญชนะในภาษาอังกฤษ การเขียนชื่อ-นามสกุลของตนเอง การเขียนคำตามแบบ ฯลฯ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า มีผู้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยไว้มากมาย สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยของพิศสมัย อรทัย (2540) มาเป็นเครื่องมือสำหรับวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบวัดนี้สร้างโดยพิจารณาองค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ตามแนว

ความคิดของแฮริสัน ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยของ American Association on Mental Retardation (พิศสมัย อรทัย. 2540; อ้างอิงจาก Middleton, Keene and Brown.1990 : 669; Citing AAMR) ซึ่งเป็นสมาคมที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

2.4 สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัว

จากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว พบว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการปรับตัวของบุคคล ได้แก่

2.4.1 อิทธิพลของวัฒนธรรม (Cultural Influence)

แฮริสัน (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Bracken. 1991 : 169; citing Harrison. 1987) ได้แสดงความคิดเห็นว่า โครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัวขึ้นอยู่กับความคาดหวังของวัฒนธรรมที่มี ต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของเรสชลี (Bracken. 1987 : 99 ; Citing Reschly. 1982) ที่ว่าพฤติกรรมการปรับตัวมีองค์ประกอบต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และยังสอดคล้องกับความคิดของลีแลนด (Bracken. 1991 : 169 ; Citing Leland. 1983) ที่ว่าในสภาพ วัฒนธรรมที่แตกต่างกันความคาดหวังที่มีต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดย ลีแลนดได้ยกตัวอย่างว่าในบางประเทศการบัสสาวะในที่สาธารณะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับได้ แต่ ในบางประเทศพฤติกรรมเดียวกันนี้กลับไม่เป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ลีแลนดยังได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลยังมีความแตกต่างกันภายใต้วัฒนธรรมย่อยที่ต่าง กัน แม้ว่าจะอยู่ในประเทศเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น การแต่งตัว การดูแลด้านอนามัยส่วนบุคคล เป็นต้น

2.4.2 อิทธิพลของสถานการณ์เฉพาะอย่าง (Situational Specific)

ฮอร์น และฟุชส์ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Bracken. 1991 : 169 ; citing Horn and Fuchs. 1987) กล่าวว่าพฤติกรรมการปรับตัวของบุคคลได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสถานการณ์ เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมภายใต้ สภาพการณ์นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของเรสชลี (Reynolds. 1987 : 99 ; citing Reschly. 1982) ที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะอย่าง ยกตัวอย่างเช่น เด็กที่เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัวอาจไม่จำเป็นต้องมีพฤติกรรมการเข้าคิว แต่เมื่อเด็กคนเดียวกันนี้เข้า เรียนในโรงเรียนอนุบาลเด็กจำเป็นต้องมีพฤติกรรมการเข้าคิว จึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับ เพื่อน ๆ ในโรงเรียนได้

ดังนั้น พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่อยู่ในโรงเรียนที่มีระบบหรือวิธีการจัดการเรียน การสอนที่แตกต่างกัน จึงอาจจะมีความแตกต่างกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่ง จัดการสอนโดยครูชาวต่างชาติที่มีวัฒนธรรมและความเชื่อบางประการที่แตกต่างไปจากสังคมไทย

2.5 การประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัว

วิธีการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยนั้น มักจะใช้แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญได้สร้างไว้เป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ได้แก่ The Vineland Adaptive Behavior Scale (VABS), The Adaptive Behavior Inventory for Children เป็นต้น ผู้ที่จะเป็นผู้ประเมินแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวดังกล่าวคือบิดามารดาหรือครู จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัว พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของผู้ประเมินทั้งสองกลุ่ม ดังนี้

แคปแลน และอลาสทิสซ์ (พิศสมัย อรทัย. 2540; อ้างอิงจาก Harrison. 1987 : 57; citing Kaplan and Alastishe. 1976) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบิดามารดา กับของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติก่อนวัยเรียน แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ The Vineland Social Maturity Scales (VSMS) ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบิดามารดา กับของครูมีค่าเท่ากับ .24 และคะแนนเฉลี่ยของการประเมินของบิดามารดากับของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วอล และพาราไดซ์ (Harrison. 1987 : 57; citing Wall and Paradise. 1981) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบิดามารดากับของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ The Adaptive Behavior Inventory for Children ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กสูงกว่าที่ครูประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บรูว์อิงค์, วิตค็อค เวทเธอร์แมนและฮิลล์ (Harrison. 1987:57; citing Bruininks, Woodcock, Weatherman and Hill. 1985) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของบิดามารดา กับของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีภาวะบกพร่องต่าง ๆ แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ The Scales of Independent Behavior (SIB) ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประเมินของบิดามารดากับของครู ในกลุ่มตัวอย่างเด็กปกติมีค่าเท่ากับ .91 ($r=.91$) ส่วนในกลุ่มตัวอย่างเด็กที่มีภาวะบกพร่องต่าง ๆ มีค่าเท่ากับ 0.41

อาร์ฟฟา ไรเดอร์ และคัมมิงส์ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Arffa, Rider and Cummings. 1984) ได้ทำการศึกษาด้วยการนำแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว VABS ฉบับ Survey Form ใช้ศึกษาตัวอย่างที่เป็นเด็ก Head Start โดยบิดามารดาและครูของเด็กเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างการประเมินของผู้ประเมินทั้งสองนั้นมีค่า = 0.5 และคะแนนเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของผู้ประเมินทั้งสอง (บิดามารดาและครู) ไม่แตกต่างกัน

แอริสัน (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Harrison. 1985) ได้ทำการศึกษาด้วยการนำแบบวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัว VABS ฉบับ Survey Form ใช้ศึกษากับตัวอย่างที่เป็นเด็กปกติ โดยให้บิดามารดาและครูของเด็กเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างการประเมินของผู้ประเมินทั้งสองนั้นมีค่า = 0.43 และคะแนนเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของผู้ประเมินทั้งสองไม่แตกต่างกัน

กรณีพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวบิตามารดา และครูของเด็กมีค่าน้อย ซึ่งแฮริสันได้เคยกล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 ไว้ว่า เหตุที่ได้ค่า r น้อย เป็นผลมาจากการที่ครู ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินนั้น จำเป็นต้องเดาข้อคำถามต่าง ๆ ในแบบวัดที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมการปรับตัวในบ้านและในชุมชน (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Harrison. 1985 : 57)

โนแลนด์ (Noland. 1997) ศึกษาเปรียบเทียบ การประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของบิตามารดา และครูว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่โดยใช้ แบบพฤติกรรมการปรับตัว The Universal Brief Adaptive Behavior Index (UBABI) ผลการศึกษาพบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนการ ประเมินโดยบิตามารดา และครูของพฤติกรรมการปรับตัวในด้านย่อย 10 ด้าน มีค่าตั้งแต่ 0.18 ถึง 0.5 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการประเมินโดยบิตามารดาหรือครู ในแต่ละด้านของพฤติกรรมการปรับตัว

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า การเปรียบเทียบการประเมินพฤติกรรมการปรับตัวโดยบิตามารดาและครูเป็นผู้ประเมินนั้น ไม่พบหลักฐานที่ชี้ชัดว่ามีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ของการวัดที่ได้จากการประเมินของผู้ประเมินทั้งสองประเภทนี้ ดังนั้นจึงอาจเลือกให้ใครเป็นผู้ประเมิน ก็ได้ แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกบิตามารดาเป็นผู้ประเมิน เพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการ ที่ครูจะต้องเดาข้อคำถามต่าง ๆ ในแบบวัดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวในบ้านและชุมชน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

3.1 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสภาพครอบครัวระดับ

การศึกษาของบิตามารดา และการเลี้ยงดูของบิตามารดา

มีงานวิจัยมากมายที่บ่งชี้ว่าตัวแปรต่างๆ ในครอบครัวรวมถึงบทบาทการเลี้ยงดูของบิตามารดา มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กได้แก่

3.1.1 พฤติกรรมการปรับตัวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษา

ของบิตามารดา

การศึกษาของ ฟอมบอนน์ และเอชาร์ด (Fombone and Achard. 1993) และฮามาดาห์ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Hamadah. 1995) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการปรับตัวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจของพ่อแม่พบว่า เด็กที่มีพ่อแม่ซึ่งมีสถานภาพทาง เศรษฐกิจแตกต่างกันมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของเสาวนีย์ พัฒนอมร (2535) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจของพ่อแม่กับ พฤติกรรมช่วยเหลือตนเอง (ซึ่งถือว่า เป็นองค์ประกอบด้านหนึ่งของพฤติกรรมการปรับตัว) ของ เด็กวัย 2-3 ปี ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่มีพ่อแม่ซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรม การช่วยเหลือตนเองที่ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านของพฤติกรรม การช่วยเหลือตนเองพบว่ามีความแตกต่างของพฤติกรรมช่วยเหลือตนเองในบางองค์ประกอบย่อยของ เด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่างกัน

แมกซ์ตัน (Maxton. 1998) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาของเด็กตั้งแต่ 2-24 เดือน โดยใช้ แบบวัด VABS และ BSID-II (the Bayley Scales of Infant Development - The Second Edition = Mental Scale) โดยศึกษาปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของมารดา พบว่าสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของมารดา รวมทั้งอายุของมารดาขณะคลอดบุตร และน้ำหนักตัวของเด็กเมื่อแรกเกิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัว

ภาวิณี อ่อนนาค (2541) ทำการศึกษาดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS โดยศึกษาการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นเด็กอนุบาลในโรงเรียนเอกชน และเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาของบิดามารดา มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก

นอกจากนั้น พิศสมัย อร์ทัย (2540) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปรับตัว สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดและหาเกณฑ์ปกติของแบบวัดจากแนวคิดของแอร์สัน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นบิดา-มารดาของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.2 พฤติกรรมการปรับตัวกับบทบาทการเลี้ยงดูของบิดามารดา

ถึงแม้ว่าในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะไม่ได้ศึกษาถึงตัวแปรด้านบทบาทการเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวโดยตรง แต่โดยเหตุที่ตัวแปรดังกล่าวมีอาจผลสืบเนื่องมาจากสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา จึงขอขอบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กดังนี้

กลาสโค (Glascoe. 1994) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญาของเด็ก พฤติกรรมการปรับตัว และความกังวลของพ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการ ในเด็กอายุ 3-81 เดือน โดยใช้ An Intelligence Scales และ The Vineland Adaptive Behavior Scales พบว่าความกังวลของพ่อแม่เกี่ยวกับพฤติกรรมเด็ก ถือเป็นข้อบ่งชี้ถึงพัฒนาการที่ล่าช้าโดยรวมมากที่สุดและความกังวลของพ่อแม่เกี่ยวกับทักษะของภาษาของเด็กเป็นข้อบ่งชี้อันดับสอง

กลีสัน (สายวริน จินวุฒิ. ม.ป.ป.; อ้างอิงจาก Gleason. 1995) ได้ศึกษาเด็กที่มาจากครอบครัวที่ใช้ความรุนแรง อายุ 7 เดือน ถึง 16 ปี โดยใช้ The Vineland Adaptive Behavior และ The Conners Parent and Teacher Rating Scales พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงมีพัฒนาการช้ากว่า และมีพฤติกรรมที่ผิดปกติมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศและกลุ่มอายุ

เคนเนดี้ (Kenedy. 1997) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของพ่อแม่ที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กที่มีพัฒนาการช้า (Developmentally Delayed Children) ที่เข้ารับการศึกษานอกโรงเรียนพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของเด็กมีความสัมพันธ์ทางลบกับดัชนีความเครียดของพ่อแม่ (Parenting Stress Index Scores)

ฮิวส์ (Hughes. 1997) ทำการศึกษาถึงลักษณะการเลี้ยงดูของพ่อแม่ว่า มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการปรับตัวหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ได้แก่ ความผูกพัน ระหว่างพ่อแม่ลูก ระดับการให้การสนับสนุน การกระตุ้นระดับสติปัญญาด้วยสิ่งแวดล้อมในบ้าน และ คาดหวังของพ่อแม่ที่มีต่อลูก สามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในด้านการสื่อความหมาย การช่วยเหลือตนเอง และด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับในประเทศไทย ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวกับบทบาทของบิดา มารดา โดยสายวริน จินวุฒิ (2541) ได้ศึกษาบทบาทของบิดามารดาต่าง ๆ ในการทำนาย พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย พบว่า พฤติกรรมการปรับตัวรวมสามารถทำนายได้จากบทบาท ของบิดาด้านเลี้ยงดูบุตร ด้านสหพันธภาพ และบทบาทของมารดาด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านการแก้ ปัญหาและด้านสหพันธภาพ ทั้งนี้ลำดับความสำคัญของตัวแปรบทบาทของบิดา และมารดาจะแตกต่างกัน ขึ้นกับเพศ และอายุของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.3 พฤติกรรมการปรับตัวกับระดับสติปัญญาของเด็ก

ลีแลนด์ (พิศสมัย อรทัย. 2540; อ้างอิงจาก Coulter and Morrow. 1987:25-26; citing Leland. 1978) กล่าวว่าพฤติกรรมการปรับตัวมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาอย่างชัดเจน บุคคลที่มีสติ ปัญญาสูงจะมีความสามารถในการเรียนรู้ทักษะทางสังคมต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและได้รับการสนับสนุน ว่าเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมอยู่ในระดับสูง

แฮริสัน (พิศสมัย อรทัย. 2540; อ้างอิงจาก Harrison. 1987 : 38-43) ได้ทบทวนงานวิจัย ต่าง ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาไว้ดังนี้

ดอล (Doll. 1953) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่ม ตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Vineland Social Maturity Scale แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ศึกษา คือ The Stanford Binet Scales ผลการศึกษาพบว่า ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีค่าเท่ากับ .83

เมอร์เซอร์ (Mercer. 1979) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Adaptive Behavior Inventory for Children แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ศึกษา คือ WISC-R ผลการศึกษาพบว่า ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีค่าเท่ากับ .13

แฮริสัน และแคมฟอส (Harrison and Kamphaus. 1984) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ ศึกษาคือ The Vineland Adaptive Behavior Scale, Survey Form แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ศึกษา คือ The Kaufman Assessment Battery for Children ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีค่าเท่ากับ .32

แฮริสัน (Harrison. 1985) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ศึกษาคือ The Vineland Adaptive Behavior Scale, Classroom Editor แบบวัดสติปัญญาที่ใช้ศึกษา คือ The Kaufman Assessment

Battery for Children ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีค่าเท่ากับ 0.51

แมกซ์ตัน (Maxton. 1998) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาของเด็กตั้งแต่ 2-24 เดือน โดยใช้ แบบวัด VABS และ BSID-II (the Bayley Scales of Infant Development-The Second Edition=mental Scale) พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกและยังพบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของมารดา รวมทั้งอายุของมารดาขณะคลอดบุตร และน้ำหนักตัวของเด็กเมื่อแรกเกิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวอีกด้วย

นอกจากนี้ เมเยอร์ และผู้ร่วมงาน (พิศมัย orthy. 2540; อ้างอิงจาก Harrison. 1987:182; Citing Meyers and Cowokers. 1979) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญา 3 ข้อ คือ

1. องค์ประกอบของพฤติกรรมการปรับตัวกับองค์ประกอบของสติปัญญามาจากโครงสร้างพื้นฐานเดียวกัน
 2. พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาแยกออกจากกันเป็นอิสระแต่มีโครงสร้าง (Constructs) ที่สัมพันธ์กัน
 3. โครงสร้างของพฤติกรรมการปรับตัวกับโครงสร้างของสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน
- ผลการศึกษาสนับสนุนสมมติฐานที่ว่าพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาแยกออกจากกันเป็นอิสระ แต่มีโครงสร้าง (Constructs) ที่สัมพันธ์กัน

แฮริสัน (Harrison. 1987 : 182) กล่าวว่า มีแนวความคิดที่ผิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีความเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าโครงสร้างของตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กัน แต่การทำหน้าที่ของทั้งสองตัวแปรก็แยกออกจากกันเป็นอิสระซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เมเยอร์ (Harrison. 1987 : 39; citing Meyer: 1979) ที่ว่า พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีความแตกต่างกันดังนี้ คือ

1. สติปัญญาจะเน้นกระบวนการคิดในขณะที่พฤติกรรมการปรับตัวจะเน้นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
2. สติปัญญาจะวัดศักยภาพทางความคิดขั้นสูงสุดของบุคคลในขณะที่พฤติกรรมการปรับตัวจะวัดการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามแบบอย่างซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่บุคคลดำเนินชีวิตอยู่
3. คะแนนจากการวัดสติปัญญาได้รับการสนับสนุนไว้ว่า มีความคงที่ในขณะที่คะแนนจากการวัดพฤติกรรมการปรับตัวได้รับการสนับสนุนว่ามีการเปลี่ยนแปลงได้

นอกจากนี้ เคิร์ท (Bracken. 1991 : 172; citing Keith. 1987) ยังกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญาไว้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวเป็นสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขและฝึกฝนโดยตรงให้กับบุคคลได้ ในขณะที่สติปัญญาไม่สามารถจะฝึกฝนโดยตรงให้กับบุคคลได้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวกับสติปัญญามีโครงสร้างที่สัมพันธ์กัน แต่การทำหน้าที่ของตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระแยกออกจากกัน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะได้ควบคุมตัวแปรระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการวัดระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่างโดยตรง แต่ได้ควบคุมโดยผ่านตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา เนื่องจากตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน

3.2 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับวิธีการจัดการเรียน

การสอน

เชสเตอร์ (Chester. 1993 : 803) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลที่สอนตามแบบมอนเตสซอรี (Montessori) กับโรงเรียนอนุบาลที่ไม่ได้สอนตามแบบมอนเตสซอรี กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่สุ่มมาจากโรงเรียนที่สอนตามแบบมอนเตสซอรี จำนวน 3 โรงเรียนในรัฐอริโซนา จำนวน 27 คน และเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลที่สุ่มมาจากโรงเรียนที่ไม่ได้สอนตามแบบมอนเตสซอรี จำนวน 3 โรงเรียนในรัฐอริโซนา จำนวน 29 คน แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวที่ใช้ในการศึกษา คือ The Vineland Adaptive Behavior Scales, Classroom Edition ผลการศึกษาพบว่า คะแนนของพฤติกรรมการปรับตัวในด้านทักษะในการดำรงชีวิต (Daily Living Skills และทักษะการสื่อความหมาย (Communication Skills) ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนตามแบบมอนเตสซอรีสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการสอนตามแบบมอนเตสซอรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบผลการศึกษที่สำคัญอีกว่า เด็กนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกัน และสำหรับในกลุ่มตัวอย่างที่เรียนอยู่ในโรงเรียนตามแบบมอนเตสซอรี พบว่าเด็กนักเรียนเพศหญิงกับเพศชายมีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการศึกษาวิจัยของ ภาวิณี อ่อนนาค (2541) ยังพบว่าพฤติกรรมการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยพบว่าพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวสูงกว่าเด็กที่อยู่ในศูนย์ก่อนเกณฑ์ในวัด

นอกจากนี้ ในการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นก่อนประถมศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับความพร้อมทางการเรียนของเด็กปฐมวัย โดย กิตติวดี บุญเชื้อ และคนอื่นๆ (สุภา พรศิริกุล. 2530) ทำการทดลองสอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2515-2520 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนในโครงการทดลองที่เข้าเรียนในโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ กับนักเรียนนอกโครงการที่จบอนุบาลจากที่อื่นๆ แล้วเข้ามาเรียนที่โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ นักเรียนในโครงการทดลองขณะที่อยู่ชั้นอนุบาลจะไม่เน้นการสอนหนังสือ แต่มุ่งฝึกความพร้อมในทุกๆ ด้าน และพัฒนาการด้านความคิด ส่วนนักเรียนนอกโครงการมาจากโรงเรียนอนุบาลทั่วไปซึ่งเรียนอ่าน เขียน และคิดเลข การเก็บข้อมูลทำเป็น 3 ระยะเวลาที่ 1 ขณะที่เรียนในชั้นอนุบาล ใช้สังเกตพฤติกรรมแล้วบันทึกพฤติกรรม ระยะเวลาที่ 2 และระยะเวลาที่ 3 เมื่อนักเรียนผ่านการเรียนชั้นประถมปีที่ 2 และประถมปีที่ 4 เมื่อนักเรียนผ่านการเรียนชั้นประถมศึกษามาแล้ว สอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบกับนักเรียนนอกโครงการ ปรากฏว่าเด็กที่ผ่านโครงการทดลองสอนชั้นอนุบาลที่ไม่เน้นการสอนหนังสือ เมื่อเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ 2 และประถม

ปีที่ 4 จะมีความรู้ความสามารถทางวิชาการเท่าเทียมกับเด็กที่จบมาจากโรงเรียนอนุบาลอื่นๆ ซึ่งผ่านการเรียนภาควิชาการมาแล้ว

การศึกษาเรื่องประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมทางการเรียนของเบรตเล (สุภา พรศิริกุล. 2530; อ้างอิงจาก Bradley. 1956 and Nila. 1953) ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 21 คน ที่มีอายุ เพศ สถิติ ปัญหา และพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมเท่าๆกัน กลุ่มทดลองความพร้อมทางการเรียนจะยังไม่สอนหนังสือจนกว่าเด็กจะพร้อม ส่วนกลุ่มควบคุมจะสอนหนังสือทันทีที่เด็กเริ่มเข้าเรียน ผลการทดลองพบว่า เด็กกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านเท่ากลุ่มควบคุม พอสิ้นเกรด 13 เด็กกลุ่มทดลองมีผลการเรียนรู้ด้านภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน และผลการเรียนที่ดีกว่า โดยเฉพาะเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำได้ประโยชน์มาก ส่วนผลการทดลองของนิลา พบว่าเมื่อนักเรียนจบชั้นประถมปีที่ 1 แล้ว ผลการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข และคนอื่นๆ. 2522 : 107) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาอีกหลายท่าน สรุปได้ว่าแม้จะใช้เวลาเตรียมความพร้อมจนทำให้ต้องสอนหนังสือช้าไป แต่ในระยะยาวเด็กจะเรียนทันกันและให้ผลดีกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกความพร้อมจะเป็นผลดีกับเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ช่วยเหลือเด็ก

สุภา พรศิริกุล (2530) ศึกษาและเปรียบเทียบความพร้อมทางการเรียนของเด็กอนุบาลในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกันในกรุงเทพมหานคร พบว่าความพร้อมทางการเรียนของเด็กอนุบาลที่เรียนในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานสูงกลางต่ำ มีความพร้อมแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สรุปได้ว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนมีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวและความพร้อมของเด็กปฐมวัย ทั้งในระยะสั้นคือในช่วงปฐมวัย และในระยะยาวคือเมื่อผ่านการเรียนชั้นประถมศึกษาไปแล้ว

จากงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมา สามารถนำมาตั้งเป็นสมมติฐานได้ว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนานาชาติซึ่งใช้โปรแกรมการสอนจากต่างประเทศจะมีผลทำให้พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กอนุบาลในโรงเรียนดังกล่าวแตกต่างจากพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กในโรงเรียนอนุบาลเอกชน

3.4 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับปัจจัยทางชีวสังคมของเด็กปฐมวัย

นอกจากตัวแปรต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเอง ได้แก่ เพศ อายุ

ดังเช่น การศึกษาของฮามาดาร์ (ภาวิณี อ่อนนาค. 2541; อ้างอิงจาก Hamadah. 1993) สเชตต์ และแฮมแดน (Schatz and Hamdan. 1995) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวกับอายุพบว่าพฤติกรรมการปรับตัวกับอายุมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก และพบว่าคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายและหญิงไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ เสาวนีย์ พัฒนอมร (2535) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมช่วยเหลือตนเองกับเพศพบว่าพฤติกรรมช่วยเหลือตนเองของเด็กชายและเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาองค์

ประกอบย่อยของพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองพบว่า มีความแตกต่างของพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองในบางองค์ประกอบย่อยของเด็กที่มีเพศต่างกันกล่าวคือ เด็กชายและเด็กหญิงมีพฤติกรรมการช่วยเหลือตนเองในบางองค์ประกอบย่อยที่ต่างกัน

ในการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวในประเทศไทย โดยการศึกษาของพิศสมัย อรทัย (2540) ภาวิณี อ่อนนาค (2541) และ รตอ.หญิง สายวริน จินวุฒิ (2541) มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันว่า พฤติกรรมการปรับตัวมีความสัมพันธ์กับเพศ และอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พยายามควบคุมตัวแปรเพศและอายุ โดยจับคู่กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้มีคุณสมบัติดังกล่าวยู่ในเกณฑ์ที่ใกล้เคียงกันเพื่อเปรียบเทียบตัวแปรพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนแต่ละประเภท และยังสามารถศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศและอายุของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มได้อีกด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว พบว่าพฤติกรรมการปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ให้เห็นถึงระดับของการพัฒนาการของเด็กโดยเป็นการรวมส่วนของพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านภาษา และด้านสังคม-อารมณ์เข้าด้วยกัน เนื่องจากการวัดพฤติกรรมการปรับตัวในด้านต่าง ๆ จะสามารถเป็นสิ่งที่ประเมินพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กได้ดี

สำหรับตัวแปรสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กก็คือ อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กและสถานการณ์เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมภายใต้สภาพการณ์นั้น ดังนั้น การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการปรับตัวที่มีความเหมาะสมจึงขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นสำคัญ และสำหรับวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูนำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น ได้มีหลักฐานจากงานวิจัยอยู่หลายชิ้นที่พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของบิดามารดา และระดับการศึกษาของผู้เลี้ยงดู กล่าวคือ บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูที่มีระดับการศึกษาต่างกันอาจใช้วิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ต่างกันซึ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ต่างกันดังกล่าว อาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันได้

นอกจากนี้แล้วในสังคมไทยความคาดหวังของครอบครัว สังคมและวัฒนธรรมต่อบทบาทของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้วิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงกับเด็กชายมีความแตกต่างกันออกไปตามบทบาททางเพศที่เหมาะสม ดังนั้น เมื่อเด็กหญิงและเด็กชายได้รับการอบรมเลี้ยงดูในวิถีทางตามบทบาททางเพศที่ต่างกัน อาจส่งผลให้พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กหญิงและเด็กชายแตกต่างกัน

รวมถึงยังมีงานวิจัยหลายชิ้นที่บ่งชี้ว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวก็มีผลต่อพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กด้วย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้พยายามควบคุมตัวแปรดังกล่าวที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก ด้วยเหตุที่งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติทั้งในหลักสูตรระบบอังกฤษและอเมริกันและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ซึ่งในเด็กในโรงเรียนแต่ละประเภทดังกล่าว อาจมีความแตกต่างกันในด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา ดังนั้นผู้วิจัยจึง

พยายามควบคุมตัวแปรดังกล่าว รวมถึงเพศและอายุของกลุ่มตัวอย่างให้อยู่ในเกณฑ์ที่ใกล้เคียงกันแล้ว จึงน่าจะแน่วพฤติกรรมการปรับตัวมาเปรียบเทียบว่า ความแตกต่างของสถานศึกษาจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันหรือไม่

✓ 4. สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านรวมและด้านย่อยเด็ก

2. ปฐมวัยในโรงเรียนแต่ละประเภท ที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือการศึกษาของบิดามารดา มีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกันทั้งในด้านรวมและด้านย่อย โดยที่

2.1 เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า

2.2 เด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า

2.3 เด็กปฐมวัยที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำกว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยแบบ การวิจัยย้อนข้อเท็จจริง (Ex Post Facto Research หรือ Causal Comparative Study) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยมีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2545 จำนวน 710 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนประมาณ 40,000 คน) และจากโรงเรียนนานาชาติที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ จำนวน 17 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลประมาณ 1,200 คน) และหลักสูตรอเมริกัน จำนวน 9 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลประมาณ 600 คน)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และอนุบาล 3 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน และโรงเรียนนานาชาติในหลักสูตรอังกฤษและอเมริกัน ในปีการศึกษา 2545

ในการวางแผนการวิจัย ผู้วิจัยตั้งใจจะใช้กลุ่มตัวอย่างจากเด็กนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจำนวน 100 คน โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษจำนวน 100 คน และโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันจำนวน 100 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน โดยให้มีคุณสมบัติทางชีวสังคมและปัจจัยด้านครอบครัวที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดา-มารดา เพื่อให้สามารถนำมาจับคู่ (Matching) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อนำมาเปรียบเทียบตัวแปรพฤติกรรมปรับตัวโดยจัดอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนดังกล่าว แต่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกิดปัญหาการเก็บกลุ่มตัวอย่างไม่ครบตามต้องการเนื่องจากโรงเรียนนานาชาติบางแห่งปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนเพียง 226 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน 113 คน นักเรียนโรงเรียน

นานาชาติหลักสูตรอังกฤษ 38 คน และนักเรียนโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน 75 คน โดยมีรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. จำนวนโรงเรียนที่ติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ทั้งหมด 38 โรงเรียน
 - 1.1 โรงเรียนอนุบาลเอกชน จำนวน 15 โรงเรียน
 - 1.2 โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ จำนวน 15 โรงเรียน
 - 1.3 โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน จำนวน 8 โรงเรียน
2. จำนวนโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ทั้งหมด 26 โรงเรียน
 - 2.1 โรงเรียนอนุบาลเอกชน จำนวน 12 โรงเรียน
 - 2.2 โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ จำนวน 8 โรงเรียน
 - 2.3 โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน จำนวน 6 โรงเรียน
3. จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้จากโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
 - 3.1 โรงเรียนอนุบาลเอกชน

3.1.1 โรงเรียนอนุบาลจันทร์เจ้า	จำนวน	22 คน
3.1.2 โรงเรียนอนุบาลจุไรรัตน์	จำนวน	18 คน
3.1.3 โรงเรียนอนุบาลเป่ล่งประสิทธิ์	จำนวน	17 คน
3.1.4 โรงเรียนบุญยรักษ์	จำนวน	16 คน
3.1.5 โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่	จำนวน	9 คน
3.1.6 โรงเรียนเขียรประสิทธิ์ศาสตร์	จำนวน	9 คน
3.1.7 โรงเรียน ณ ตรุณ	จำนวน	9 คน
3.1.8 โรงเรียนเรวดี	จำนวน	6 คน
3.1.9 โรงเรียนดารีกา	จำนวน	6 คน
3.1.10 โรงเรียนทอสี	จำนวน	5 คน
3.1.11 โรงเรียนแย้มสอาด	จำนวน	2 คน
3.1.12 โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย	จำนวน	1 คน
รวมจำนวน		113 คน
 - 3.2 โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ

3.2.1 โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูว์	จำนวน	9 คน
3.2.2 โรงเรียนอนุบาลนานาชาติท็อฟซี เทอร์รี่	จำนวน	7 คน
3.2.3 โรงเรียนนานาชาติเยาวร์กซ์ (Kiddy Kare)	จำนวน	6 คน
3.2.4 โรงเรียนนานาชาติโมเดิร์น	จำนวน	5 คน
3.2.5 โรงเรียนนานาชาติเซนต์มาร์ค	จำนวน	5 คน
3.2.6 โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอห์น	จำนวน	4 คน
3.2.7 โรงเรียนอนุบาลนานาชาติอินเตอร์เนชั่นแนลไฟโอเนียร์ส	จำนวน	1 คน
3.2.8 อาร์ชี อินเตอร์เนชั่นแนล สกูล	จำนวน	1 คน
รวมจำนวน		38 คน

3.3 โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน

3.3.1 โรงเรียนอนุบาลนานาชาติสวายใจ	จำนวน	22 คน
3.3.2 โรงเรียนนานาชาติแอดเวนตีส รามคำแหง	จำนวน	19 คน
3.3.3 โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเกวลิ	จำนวน	16 คน
3.3.4 โรงเรียนอนุบาลสีฟ้าน้องนานาชาติ	จำนวน	7 คน
3.3.5 ดิ อเมริกัน สคูล ออฟ แบงค็อก สุขุมวิท	จำนวน	7 คน
3.3.6 โรงเรียนนานาชาติเกทีนี	จำนวน	4 คน
รวมจำนวน		75 คน

สำหรับการเก็บตัวอย่างในโรงเรียนดังกล่าว จะไม่มีการควบคุมเรื่องขนาดหรือเขตที่ตั้งของโรงเรียน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะเฉพาะและเป็นกลุ่มที่มีจำนวนจำกัด สำหรับในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผู้วิจัยได้ทำการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่พิจารณาว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาของบิดามารดาใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อให้สามารถหากลุ่มตัวอย่างที่สามารถนำมาจับคู่กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติได้ในคุณสมบัติด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาของบิดามารดา

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลรายละเอียดนักเรียน และบิดา-มารดา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน โรงเรียน และข้อมูลของบิดา-มารดา เกี่ยวกับสถานภาพของเศรษฐกิจและสังคม ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย สร้างขึ้นตามแนวความคิดของ แพตติ แอล แฮริสัน โดย พิศสมัย อรทัย (2540) สร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการประกอบด้วย ข้อวัด (Items) 147 ข้อ ซึ่งวัดด้านหลักต่าง ๆ คือ

1. ด้านการช่วยเหลือตนเอง	จำนวน 28 ข้อ	ได้แก่ข้อ 1-28
2. ด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน 21 ข้อ	ได้แก่ข้อ 29-49
3. ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	จำนวน 25 ข้อ	ได้แก่ข้อ 50-74
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	จำนวน 73 ข้อ	ได้แก่ข้อ 75-147
4.1 การแสดงออกทางภาษา	จำนวน 33 ข้อ	ได้แก่ข้อ 75-107
4.2 การรับรู้ทางภาษา	จำนวน 11 ข้อ	ได้แก่ข้อ 108-118
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	จำนวน 29 ข้อ	ได้แก่ข้อ 119-147

สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด พิสมัย อรทัย (2540) ได้ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น แบบ KR-20 ของพฤติกรรมการปรับตัวด้านหลัก ด้านย่อย และรวม ของเด็กปฐมวัยในระดับอายุ 4-5 ปี และ 5-6 ปี ดังนี้

พฤติกรรมการปรับตัวทั้งฉบับ	มีค่าความเชื่อมั่น = .9445 และ .9258
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	มีค่าความเชื่อมั่น = .7800 และ .7059
ด้านการเคลื่อนไหว	มีค่าความเชื่อมั่น = .7421 และ .6778
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	มีค่าความเชื่อมั่น = .8051 และ .7342
ด้านสติปัญญา/สื่อความหมาย	มีค่าความเชื่อมั่น = .9334 และ .9194
: การแสดงออกทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = .8406 และ .8045
: การรับรู้ทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = .7149 และ .7101
: การเขียนขั้นพื้นฐาน	มีค่าความเชื่อมั่น = .9356 และ .8942

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-4 ปี 4-5 ปี และ 5-6 ปี ตามลำดับ ดังนี้

พฤติกรรมการปรับตัวทั้งฉบับ	มีค่าความเชื่อมั่น = .9400, .9298 และ .9331
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	มีค่าความเชื่อมั่น = .7549, .8541 และ .7242
ด้านการเคลื่อนไหว	มีค่าความเชื่อมั่น = .7218, .6505 และ .6590
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	มีค่าความเชื่อมั่น = .8260, .8368 และ .7267
ด้านสติปัญญา/สื่อความหมาย	มีค่าความเชื่อมั่น = .8962, .9112 และ .9200
: การแสดงออกทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = .8175, .7392 และ .8093
: การรับรู้ทางภาษา	มีค่าความเชื่อมั่น = .7081, .6202 และ .5604
: การเขียนขั้นพื้นฐาน	มีค่าความเชื่อมั่น = .8533, .9238 และ .8999

ลักษณะแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปิดา หรือ มารดา เกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็ก ตามด้านหลัก และด้านย่อยของพฤติกรรมการปรับตัว ตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนด โดยให้บิดา หรือมารดา พิจารณาว่าเด็กสามารถที่จะกระทำ พฤติกรรม ในแต่ละข้อวัด (Items) ได้หรือไม่ และประเมินความสามารถในการกระทำพฤติกรรม ของเด็กตาม เกณฑ์การให้คะแนน

วิธีการตอบแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย

ให้ผู้ตอบอ่านข้อวัดแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าเด็กที่ได้รับการประเมิน มีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในแต่ละข้อวัดได้หรือไม่ แล้วเลือกขีดเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องระดับของความสามารถของเด็ก ดังตัวอย่าง

ข้อ ที่	พฤติกรรมของเด็ก	ทำได้	ทำ ไม่ได้	เหตุผลที่ทำไม่ได้ หรือ คำอธิบายเพิ่มเติม
0)	การช่วยเหลือตนเอง			
00)	ดื่มน้ำจากแก้วได้เอง โดยน้ำไม่หก			
00)	ใช้ช้อนตักอาหารกินเอง (โดยไม่หก)			
0)	การเคลื่อนไหว			
0)	เปิด-ปิด ฝาจุกเกลียวได้			
00)	โยนลูกบอลให้เพื่อนรับได้			
0)	สัมพันธภาพระหว่างบุคคล			
0)	บอกได้ว่าชอบเพื่อนคนใดมากกว่าคนใด			
00)	บอกได้ถึงความรู้สึกที่ตนเองมี			
0)	สติปัญญา/การสื่อความหมาย			
	: การแสดงออกทางภาษา			
0)	พูดประโยคสั้น ๆ มีประธาน กิริยา และกรรมได้ เช่น ตุ๊กตาทานขนม ปีกจะตีแมว เป็นต้น			
00)	พูดคำศัพท์ที่รู้จักได้อย่างน้อย 50 คำขึ้นไป แม้จะออกเสียงไม่ชัด			
0)	: การรับรู้ทางภาษา			
0)	ตั้งใจฟัง/สนใจ เรื่องที่ผู้ใหญ่เล่าได้ อย่างน้อย 5 นาที			
00)	รู้จักและเข้าใจความหมายของคำว่า เมื่อวาน วันนี้และพรุ่งนี้			
0)	: การเขียนขั้นพื้นฐาน			
0)	ลากเส้นตรงตามแนวตั้ง(เอียงไม่มากกว่า 30 องศา) ได้			
00)	วาดรูป ตามแบบได้			

เกณฑ์การให้คะแนน

: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ ให้ 1 คะแนน

: ถ้าเด็กกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ไม่ได้ ให้ 0 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ คือ

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอใบอนุญาตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 38 โรงเรียน

2. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน ในขั้นนี้มีโรงเรียนที่อนุญาตให้ทำการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 26 โรงเรียน ดังแสดงรายละเอียดในหัวข้อการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3. นัดหมายวันเวลากับผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่เป็นตัวแทนผู้บริหารที่ได้ติดต่อไว้ เพื่อนำแบบสอบถามไปให้ทางโรงเรียนทำการเก็บข้อมูลให้ และนัดหมายวันเวลาในการกลับไปเก็บแบบสอบถาม

4. กลับไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่ได้ทำการนัดหมายไว้

5. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ของเครื่องมือ เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. นำข้อมูลตัวแปรอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมาคัดเลือกคุณสมบัติดังกล่าวให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นตัวตั้ง คือโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ แล้วจึงคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มๆ ละ 31 คนที่มีคุณสมบัติดังกล่าวใกล้เคียงกัน นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูล และคำนวณค่าสถิติเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนต่อไป

✓ การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งหมดกระทำ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. คำนวณค่า สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน

2. คำนวณค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4.1 โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กับโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ และหลักสูตรอเมริกัน โดยใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และถ้าหากการทดสอบค่าเอฟ พบว่ามีความแตกต่าง จะนำมาทดสอบโดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี Tukey's HSD test

3. คำนวณค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4.2 โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่มีอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา โดยใช้ค่าสถิติที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา และใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุ และถ้าหากการทดสอบค่าเอฟ พบว่ามีความแตกต่าง จะนำมาทดสอบโดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี Tukey's HSD test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมาย และการแปลผลข้อมูลได้ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา ใน t -distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา ใน F-distribution
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
AB	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวรวม
AB 1	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง
AB 2	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหว
AB 3	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
AB 4	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย
AB 4.1	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ในด้านย่อยการแสดงออก
AB 4.2	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ในด้านย่อยการรับรู้
AB 4.3	แทน	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย ในด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับขั้นดังนี้

- ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา
- ตอนที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมกรรมการปรับตัวในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่เรียนในหลักสูตรอังกฤษและหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน
- ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวระหว่างเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ เด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในแต่ละหลักสูตรที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่

- 4.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรช่วงอายุ
- 4.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ
- 4.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- 4.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหลักสูตรและตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลการแจกแจงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ทั้งหมด จำแนกตามหลักสูตรและตัวแปรอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา ปรากฏผลตามตาราง 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามตัวแปรอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ		โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน		โรงเรียนอนุบาล เอกชน (ไทย)		รวม
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. อายุ							
- 3-4 ปี	19	50.0	17	22.7	37	32.7	73 32.3
- 4-5 ปี	7	18.4	21	28.0	28	24.8	56 24.8
- 5-6 ปี	12	31.6	37	49.3	48	42.5	97 42.9
2. เพศ							
- ชาย	7	44.7	42	56.0	58	51.3	117 51.8
- หญิง	21	55.3	33	44.0	55	48.7	109 48.2
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว							
- รายได้ไม่เกิน 100,000 บาท/เดือน	19	50.00	47	62.7	65	57.5	131 58.0
- รายได้สูงกว่า 100,000 บาท/เดือน	19	50.00	28	37.3	48	42.5	95 42.0
4. ระดับการศึกษาของบิดามารดา							
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	7.9	12	16.0	9	8.0	24 10.6
- ปริญญาตรี	14	36.8	28	37.3	46	40.7	88 38.9
- สูงกว่าปริญญาตรี	21	55.3	35	46.7	58	51.3	114 50.4
รวม	38	100.0	75	100.0	113	100.0	226 100.0

ตอนที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมการปรับตัว ในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่เรียนในหลักสูตรอังกฤษและหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน (แสดงค่าเฉลี่ยหารด้วยจำนวนข้อ)

พฤติกรรมการปรับตัว	โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ			โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน			โรงเรียนอนุบาลเอกชน		
	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	38	.6964	.1826	63	.7880	.1330	101	.7394	.1628
2. ด้านการเคลื่อนไหว	36	.7103	.2106	65	.8059	.1451	105	.7850	.1496
3. ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	38	.7926	.1482	66	.8745	.1245	108	.8544	.1400
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	36	.6005	.2098	59	.7214	.1428	103	.7312	.1701
4.1 การแสดงออกทางภาษา	37	.6749	.1772	66	.7700	.1186	107	.7579	.1271
4.2 การรับรู้ทางภาษา	37	.8133	.1940	70	.8883	.1549	110	.9058	.1291
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	37	.4250	.3193	72	.6193	.2280	109	.6387	.2796
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	35	.6672	.1787	49	.7768	.1107	88	.7625	.1411

หมายเหตุ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (N) ในแต่ละด้านไม่เท่ากัน เพราะข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ

จากตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนแต่ละประเภท พบว่าพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับของกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ดังนี้

ลำดับ คะแนน เฉลี่ย	โรงเรียนนานาชาติ (ทั้ง 2 หลักสูตร)	โรงเรียนอนุบาลเอกชน
	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้าน :-	พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้าน :-
1	สติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา	สติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา
2	สัมพันธภาพระหว่างบุคคล	สัมพันธภาพระหว่างบุคคล
3	การเคลื่อนไหว	การเคลื่อนไหว
4	การช่วยเหลือตนเอง	สติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา
5	สติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา	การช่วยเหลือตนเอง
6	สติปัญญา/การสื่อความหมาย (ด้านหลัก)	สติปัญญา/การสื่อความหมาย (ด้านหลัก)
7	สติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	สติปัญญา/การสื่อความหมายการเขียนขั้นพื้นฐาน

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา จะเป็นพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม รองลงมาคือพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านการเคลื่อนไหว สำหรับคะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 4 และ 5 จะแตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน กล่าวคือในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติ กลุ่มตัวอย่างจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเองเป็นอันดับ 4 และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษาเป็นอันดับ 5 ส่วนในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชน กลุ่มตัวอย่างจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษาเป็นอันดับ 4 และด้านการช่วยเหลือตัวเองเป็นอันดับ 5 สำหรับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่เหลืออีก 2 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย (ด้านหลัก) และด้านการเขียนขั้นพื้นฐานจะเป็นพฤติกรรมกรรมการปรับตัวที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวระหว่างเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ เด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน

ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชนตามสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนด้วยวิธีจับคู่ (Matching) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มให้มีอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ

ที่มีตัวแปรดังกล่าวในระดับที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 226 คน โดยคัดเลือกจากกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดเป็นตัวตั้งคือ กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 38 คน แล้วจึงคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันและโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีตัวแปรดังกล่าวในระดับที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดเพื่อนำมาจับคู่กันเป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มเพื่อนำมาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัว หลังจากจับคู่แล้วได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มๆ ละ 31 รวมเป็น 93 คน ดังปรากฏผลตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่นำมาจับคู่ (Matching) ให้
 มีอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาระดับที่ใกล้เคียงกัน

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ		โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน		โรงเรียนอนุบาล เอกชน (ไทย)		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ								
	12	38.7	12	38.7	12	38.7	36	38.7
	7	22.6	7	22.6	7	22.6	21	22.6
- 5-6 ปี	12	38.7	12	38.7	12	38.7	36	38.7
2. เพศ								
	15	48.4	13	41.9	16	51.6	44	47.3
	16	51.6	18	58.1	15	48.4	49	52.7
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว								
	19	61.3	19	61.3	19	61.3	57	61.3
	12	38.7	12	38.7	12	38.7	36	38.7
4. ระดับการศึกษาของบิดามารดา								
	3	9.7	2	6.5	2	6.5	7	7.5
	11	35.5	12	38.7	11	35.5	34	36.6
- สูงกว่าปริญญาตรี	17	54.8	17	54.8	18	58.1	52	55.9
รวม	31	100.0	31	100.0	31	100.0	93	100.0

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดาในระดับใกล้เคียงกัน

พฤติกรรมการปรับตัว	โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ			โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน			โรงเรียนอนุบาลเอกชน		
	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	31	20.45	4.23	28	21.68	3.90	30	20.03	4.45
2. ด้านการเคลื่อนไหว	30	15.93	4.00	30	16.57	3.18	31	15.90	3.38
3. ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	31	19.97	3.64	29	21.97	2.97	31	20.39	4.39
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	30	46.03	15.17	29	51.55	10.65	30	50.40	13.48
4.1 การแสดงออกทางภาษา	30	22.90	5.73	30	24.90	3.54	30	24.00	4.74
4.2 การรับรู้ทางภาษา	31	8.94	2.24	30	9.77	1.59	31	9.45	1.71
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	31	14.00	9.01	31	16.29	7.16	31	17.32	8.40
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	29	102.83	24.93	27	112.48	16.43	29	106.41	22.59

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่าง 3 ประเภทโรงเรียนที่มีระดับอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวรวมและรายด้านสูงสุดในทุกด้าน ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวในด้านดังกล่าวสูงสุด

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวรวมสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ รวมทั้งมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ และกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเอง และด้านการเคลื่อนไหวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชนเล็กน้อย

ตาราง 9 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ เด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน

พฤติกรรมการปรับตัว	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	42.058	21.029	1.188	.310
	ภายในกลุ่ม	86	1522.751	17.706		
	รวม	88	1564.809			
ด้านการเคลื่อนไหว	ระหว่างกลุ่ม	2	8.475	4.237	.339	.713
	ภายในกลุ่ม	88	1099.943	12.499		
	รวม	90	1108.418			
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	65.899	32.949	2.370	.099
	ภายในกลุ่ม	88	1223.288	13.901		
	รวม	90	1289.187			
ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	503.470	251.735	1.432	.245
	ภายในกลุ่ม	86	15121.339	175.830		
	รวม	88	15624.809			
: การแสดงออกทางภาษา	ระหว่างกลุ่ม	2	60.200	30.100	1.332	.269
	ภายในกลุ่ม	87	1965.400	22.591		
	รวม	89	2025.600			
: การรับรู้ทางภาษา	ระหว่างกลุ่ม	2	10.770	5.385	1.541	.220
	ภายในกลุ่ม	89	310.915	3.493		
	รวม	91	321.685			
: การเขียนขั้นพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	179.290	89.645	1.325	.271
	ภายในกลุ่ม	90	6091.161	67.680		
	รวม	92	6270.452			
พฤติกรรมการปรับตัวรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1324.910	662.455	1.403	.252
	ภายในกลุ่ม	82	38711.913	472.097		
	รวม	84	40036.824			

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน 3 ประเภทที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน พบว่าพฤติกรรมการปรับตัวไม่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในแต่ละหลักสูตรที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปรต่างๆ ได้แก่

- 4.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรช่วงอายุ
- 4.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ
- 4.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- 4.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดา

4.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรช่วงอายุ

ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรช่วงอายุ เนื่องจากจะศึกษาแยกในแต่ละประเภทโรงเรียน ดังนั้นจึงใช้กลุ่มตัวอย่างที่เก็บมาได้ทั้งหมด คือ โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ จำนวน 38 คน โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน 75 คน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน จำนวน 113 คน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุในแต่ละหลักสูตรด้วยการใช้ F-test (One Way Analysis of Variance) และกรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้ Tukey's Test (HSD) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 10-12

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของผู้ของค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวในด้านรวมและด้านย่อยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 ช่วงอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ

พฤติกรรมการปรับตัว	3-4 ปี (N = 16-19)		4-5 ปี (N = 7)		5-6 ปี (N = 12)		F	Sig	คู่เปรียบเทียบ
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	16.68	5.09	20.71	3.35	23.25	3.08	9.047	.001	3 > 1
2. ด้านการเคลื่อนไหว	11.82	3.89	16.86	2.12	18.17	3.01	14.119	.000	3, 2 > 1
3. ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	18.58	3.67	21.00	3.00	21.08	3.73	2.264	.119	ไม่แตกต่าง
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	33.35	11.20	47.71	8.34	56.42	13.20	14.723	.000	3, 2 > 1
4.1 การแสดงออกทางภาษา	19.67	5.24	23.00	1.41	25.75	6.62	4.799	.015	3 > 1
4.2 การรับรู้ทางภาษา	8.17	2.57	10.00	0.58	9.50	1.57	2.690	.082	ไม่แตกต่าง
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	5.50	2.17	14.71	7.89	21.17	6.34	24.323	.000	3, 2 > 1
5. พฤติกรรมการปรับตัว	78.88	20.95	106.29	12.55	118.92	19.90	15.592	.000	3, 2 > 1

1 = ระดับอายุ 3 - 4 ปี

2 = ระดับอายุ 4 - 5 ปี

3 = ระดับอายุ 5 - 6 ปี

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ คู่เปรียบเทียบที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของค่าเฉลี่ย จะแนแผนภูมิการปรับตัวในด้านรวมและด้านย่อย ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 ช่วงอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน

พฤติกรรมปรับตัว	3-4 ปี (N = 12-17)		4-5 ปี (N = 10-19)		5-6 ปี (N = 27-36)		F	Sig	คู่เปรียบเทียบ
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	19.15	3.16	21.50	3.68	23.56	3.24	8.328	.001	3 > 1
2. ด้านการเคลื่อนไหว	14.69	3.22	16.50	2.90	18.21	2.34	9.339	.000	3 > 1
3. ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	21.19	3.66	21.72	3.49	22.28	2.59	0.677	.512	ไม่แตกต่าง
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	41.73	5.09	52.67	8.53	57.78	9.00	20.050	.000	3, 2 > 1
4.1 การแสดงออกทางภาษา	22.87	3.14	27.76	4.21	26.85	3.48	6.710	.002	3 > 1
4.2 การรับรู้ทางภาษา	8.81	1.97	9.56	1.89	10.31	1.26	4.957	.010	3 > 1
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	10.29	3.87	18.95	4.52	21.06	5.70	26.979	.000	3, 2 > 1
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	99.08	8.60	112.00	14.36	121.70	14.84	11.811	.000	3 > 1

1 = ระดับอายุ 3 - 4 ปี

2 = ระดับอายุ 4 - 5 ปี

3 = ระดับอายุ 5 - 6 ปี

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ คู่เปรียบเทียบที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า F ของการทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ของค่าเฉลี่ย จะแนแผนภูมิการปรับตัวในด้านรวมและด้านย่อยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 ช่วงอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน

พฤติกรรมปรับตัว	3-4 ปี (N = 29-37)		4-5 ปี (N = 20-27)		5-6 ปี (N = 39-47)		F	Sig	คู่เปรียบเทียบ
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	17.65	3.64	21.32	5.58	22.81	3.04	16.088	.000	3, 2 > 1
2. ด้านการเคลื่อนไหว	13.65	2.79	17.48	2.49	18.04	2.16	33.975	.000	3, 2 > 1
3. ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	19.97	4.23	21.85	3.68	22.09	2.43	4.189	.018	3 > 1
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	40.11	7.25	56.46	8.85	62.25	7.29	83.863	.000	3, 2 > 1
4.1 การแสดงออกทางภาษา	21.50	3.75	25.84	2.73	27.30	3.31	31.452	.000	3, 2 > 1
4.2 การรับรู้ทางภาษา	9.11	1.80	10.33	1.07	10.40	0.90	11.530	.000	3, 2 > 1
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	9.68	3.49	20.19	7.01	24.70	3.98	105.232	.000	3, 2 > 1
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	90.38	15.17	117.45	15.45	125.49	11.73	55.727	.000	3, 2 > 1

- 1 = ระดับอายุ 3 - 4 ปี
 2 = ระดับอายุ 4 - 5 ปี
 3 = ระดับอายุ 5 - 6 ปี

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ คู่เปรียบเทียบที่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10-12 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่าง 3 ระดับอายุ พบว่าพฤติกรรมการปรับตัวรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ในทุกกลุ่มตัวอย่าง สำหรับพฤติกรรมปรับตัวในแต่ละด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษและหลักสูตรอเมริกัน และพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษาในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้าน มาทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย Tukey's Test พบว่าพฤติกรรมการปรับตัวรวม และพฤติกรรมการปรับตัวในแต่ละด้านของกลุ่มระดับอายุ 5-6 ปี สูงกว่ากลุ่มระดับอายุ 3-4 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกกลุ่มตัวอย่าง และส่วนใหญ่ของพฤติกรรมการปรับตัวในแต่ละด้าน พบว่ากลุ่มระดับอายุ 5-6 ปี จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มระดับอายุ 4-5 ปี และกลุ่มระดับอายุ 4-5 ปีจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มระดับอายุ 3-4 ปี

จากผลที่ได้ดังกล่าวนี้ แสดงว่าคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว ทั้งในด้านรวมและด้านย่อย จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามอายุที่มากขึ้นของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวในตอน ที่ 4.2-4.4 คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา จึงสมควรต้องวิเคราะห์ตามระดับช่วงอายุเป็น 3 ช่วง คือ 3-4 ปี, 4-5 ปี และ 5-6 ปี เนื่องจากระดับอายุที่แตกต่างกันอาจมีผลต่อการเปรียบเทียบในด้านเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดาด้วย

4.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายและเพศหญิงในแต่ละระดับอายุและในแต่ละประเภทโรงเรียนด้วย การใช้ t-test ปรากฏผลดังตาราง 13-15

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน
นานาชาติหลักสูตรอังกฤษ

พฤติกรรมมการปรับตัว	3-4 ปี (N = 19)						4-5 ปี (N = 7)						5-6 ปี (N = 12)					
	ชาย (N = 7-8)		หญิง (N = 9-11)		t	Sig	ชาย (N = 4)		หญิง (N = 3)		t	Sig	ชาย (N = 5)		หญิง (N = 7)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	17.00	5.35	16.45	5.15	.225	.825	22.50	2.38	18.33	3.21	1.988	.104	22.20	3.77	24.00	2.52	-.998	.342
2. ด้านการเคลื่อนไหว	12.14	4.60	11.60	3.57	.275	.787	17.00	1.63	16.67	3.06	.189	.858	17.40	3.78	18.71	2.50	-.730	.482
3. ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	17.50	3.66	19.36	3.64	-1.099	.287	22.75	1.26	18.67	3.21	2.371	.064	22.40	2.07	20.14	4.49	1.037	.324
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	32.86	13.06	33.70	10.44	-.148	.884	45.75	10.47	50.33	5.13	-.687	.523	57.80	8.38	55.43	16.43	.294	.343
4.1 การแสดงออกทางภาษา	18.75	5.47	20.40	5.21	-.653	.523	23.00	1.41	23.00	1.73	.000	1.000	28.00	3.94	24.14	7.93	.994	.862
4.2 การรับรู้ทางภาษา	8.00	3.32	8.27	2.15	-.213	.834	9.75	0.50	10.33	0.58	-1.435	.211	9.60	1.95	9.43	1.40	.178	.676
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	5.71	5.74	5.36	5.07	.136	.893	13.00	10.13	17.00	4.36	-.630	.557	20.20	3.77	21.86	7.93	-.430	
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	77.86	23.66	79.67	20.04	-.166	.871	108.00	14.94	104.00	11.14	.387	.715	119.80	16.44	118.29	23.34	.124	.904

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน
นานาชาติหลักสูตรอเมริกัน

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	3-4 ปี (N = 18)						4-5 ปี (N = 21)						5-6 ปี (N = 36)					
	ชาย (N = 6-10)		หญิง (N = 6-7)		t	Sig	ชาย (N = 2-9)		หญิง (N = 8-11)		t	Sig	ชาย (N = 16-22)		หญิง (N = 11-15)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	17.71	3.15	20.83	2.40	-1.979	.073	21.38	3.93	21.60	3.69	-.125	.902	23.05	3.34	24.31	3.07	-1.078	.290
2. ด้านการเคลื่อนไหว	13.89	3.30	15.71	3.04	-1.136	.275	15.33	3.72	17.20	2.20	-1.273	.224	17.89	2.74	18.60	1.76	-.865	.394
3. ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	20.11	4.20	12.57	2.44	-1.375	.191	22.75	3.37	20.90	3.94	1.125	.277	21.68	2.73	23.15	2.19	-1.615	.117
4. ด้านสติปัญญา/ การสื่อความหมาย	40.67	5.27	43.33	4.80	-.993	.339	45.75	9.39	56.13	5.96	-2.364	.040	55.32	9.60	61.38	6.86	-1.958	.060
4.1 การแสดงออกทางภาษา	22.33	3.32	23.67	2.94	-.796	.440	23.21	5.65	15.80	2.70	-1.094	.306	25.53	3.78	28.53	2.20	-2.734	.010
4.2 การรับรู้ทางภาษา	8.67	1.87	9.00	2.24	-.325	.750	9.00	2.50	10.11	.78	-1.273	.233	9.91	1.48	10.93	.27	-3.157	.004
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	9.90	4.91	10.86	1.77	-.566	.582	16.38	4.75	20.82	3.43	-2.375	.030	20.45	6.05	22.00	5.16	-.789	.435
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	96.83	7.94	101.33	9.35	-.899	.390	99.50	26.16	115.13	10.56	-.828	.551	117.25	16.23	128.18	9.99	-1.994	.058

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน
อนุบาลเอกชน

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	3-4 ปี (N = 37)						4-5 ปี (N = 28)						5-6 ปี (N = 48)					
	ชาย (N = 14-17)		หญิง (N = 15-20)		t	Sig	ชาย (N = 10-13)		หญิง (N = 10-14)		t	Sig	ชาย (N = 22-26)		หญิง (N = 17-21)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	17.00	3.83	18.22	3.47	-.976	.336	20.23	5.72	22.50	5.42	-1.016	.320	22.35	3.14	23.37	2.89	-1.066	.284
2. ด้านการเคลื่อนไหว	14.06	2.62	13.28	2.97	.813	.422	17.23	2.95	17.75	1.96	-.514	.612	17.92	2.26	18.20	2.07	-.427	.671
3. ด้านสัมพันธ์กับระหว่างบุคคล	19.88	3.16	20.06	5.09	-.122	.903	20.54	4.72	23.07	1.77	-1.820	.089	21.23	2.39	23.14	2.08	-2.888	.006
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	39.12	7.83	41.06	6.74	-.786	.437	54.00	8.89	58.92	8.42	-1.389	.179	60.79	8.69	64.00	4.80	-1.548	.130
4.1 การแสดงออกทางภาษา	21.41	4.42	21.58	3.15	-.132	.896	25.58	2.75	26.08	2.81	-.443	.662	26.96	3.83	27.75	2.49	-.843	.404
4.2 การรับรู้ทางภาษา	8.94	2.01	9.26	1.63	-.530	.600	10.23	1.17	10.43	1.02	-.471	.642	10.12	.95	10.76	.70	-2.680	.010
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	8.76	2.61	10.45	3.99	-1.489	.145	17.62	7.64	22.77	5.43	-1.981	.059	23.96	4.72	25.57	2.71	-1.383	.174
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	88.86	15.16	91.80	15.57	-.515	.611	113.00	15.46	121.90	14.86	-1.313	.206	122.50	13.10	129.35	8.57	-1.868	.070

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ

จากตาราง 13 พบว่าในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในทุกกลุ่มอายุ

ในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน ดังแสดงผลในตาราง 14 พบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงในกลุ่มอายุ 3-4 ปี แต่ในกลุ่มอายุ 4-5 ปี พบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐานดีกว่าเพศชายในช่วงอายุเดียวกัน และในกลุ่มอายุ 5-6 ปี พบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษาและด้านการรับรู้ทางภาษามากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สำหรับในตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่าในระดับช่วงอายุ 3-4 ปี และ 4-5 ปี เพศชายและหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกันทั้งในด้านรวมและรายด้าน แต่ในช่วงอายุ 5-6 ปี พบความแตกต่างในพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา โดยเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวในด้านทั้ง 2 ดังกล่าวสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยแบ่งเป็นระดับกลางและสูงซึ่งใช้เกณฑ์ระดับรายได้ของครอบครัวคือรายได้ของบิดาและมารดา รวมกัน ถ้ามีรายได้สูงกว่า 100,000 บาทต่อเดือนถือว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูง และถ้ามีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อเดือนถือว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับกลาง ปรากฏผลดังตาราง 16-18

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน
ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	3-4 ปี (N = 19)						4-5 ปี (N = 7)						5-6 ปี (N = 12)					
	ชาย (N = 9-10)		หญิง (N = 7-9)		t	Sig	ชาย (N = 5)		หญิง (N = 2)		t	Sig	ชาย (N = 4)		หญิง (N = 8)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	16.40	6.22	17.00	3.81	-.250	.403	20.40	4.04	21.50	.71	-.363	.366	22.50	3.11	23.63	3.20	-.578	.288
2. ด้านการเคลื่อนไหว	11.67	4.12	12.00	3.89	-.171	.434	17.00	2.55	16.50	.71	.260	.403	17.50	2.65	18.50	3.30	-.524	.306
3. ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	19.40	3.84	17.67	3.46	1.029	.159	21.20	3.63	20.50	.71	.256	.404	21.75	2.06	20.75	4.43	.421	.341
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	34.00	11.80	32.63	11.24	.245	.405	48.00	7.97	47.00	12.73	.131	.451	57.50	20.07	55.88	10.01	.192	.426
4.1 การแสดงออกทางภาษา	19.90	5.72	19.38	4.93	.205	.420	23.00	1.58	23.00	1.41	.000	.500	27.00	8.83	25.13	5.84	.445	.333
4.2 การรับรู้ทางภาษา	9.00	2.18	7.33	2.78	1.414	.088	10.00	.71	10.00	.00	.000	.500	9.25	1.50	9.63	1.69	-.375	.358
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	4.67	5.15	6.33	5.36	-.673	.256	15.00	7.81	14.00	11.31	.139	.448	21.25	10.37	21.13	4.12	.031	.488
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	80.33	22.78	77.00	19.96	.306	.382	106.60	14.14	105.50	12.02	.096	.464	119.25	25.79	118.75	18.36	.039	.485

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับกลาง หมายถึง ระดับรายได้ครอบครัวไม่เกิน 100,000 บาท/เดือน
และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูง หมายถึง ระดับรายได้ครอบครัวสูงกว่า 100,000 บาท/เดือน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน
ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน

พฤติกรรมกรการปรับตัว	3-4 ปี (N = 18)						4-5 ปี (N = 21)						5-6 ปี (N = 36)					
	ชาย (N = 2)		หญิง (N = 10-13)		t	Sig	ชาย (N = 6-8)		หญิง (N = 4-12)		t	Sig	ชาย (N = 13-17)		หญิง (N = 14-19)		t	Sig
			$\bar{X}$	SD					$\bar{X}$	SD					$\bar{X}$	SD		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	21.50	4.95	18.73	2.87	1.158	.136	21.38	2.77	21.60	4.43	-.125	.401	24.57	1.79	22.78	3.90	1.730	.048
2. ด้านการเคลื่อนไหว	14.67	4.51	14.69	3.09	-.012	.496	16.63	3.25	16.38	2.72	.167	.435	18.36	1.60	18.11	2.81	.301	.383
3. ด้านสัมพันธ์กับพระหว่างบุคคล	21.33	4.73	21.15	3.60	.074	.471	21.38	4.63	22.00	2.49	-.367	.359	22.07	2.13	22.44	2.96	-.398	.347
4. ด้านสติปัญญา/ การสื่อความหมาย	37.67	6.43	42.75	4.45	-1.637	.063	53.50	8.92	51.83	8.89	.324	.376	58.69	8.75	56.88	9.43	.563	.289
4.1 การแสดงออกทางภาษา	23.00	1.73	22.83	3.46	.079	.469	25.13	3.98	24.44	4.61	.324	.376	26.75	3.59	26.94	3.49	-.160	.437
4.2 การรับรู้ทางภาษา	9.67	1.53	8.62	2.06	.823	.213	9.43	2.51	9.64	1.50	-.221	.414	10.18	1.29	10.42	1.26	-.575	.285
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	5.00	4.00	11.43	2.85	-3.338	.002	21.00	4.40	17.75	4.31	1.574	.067	21.88	5.83	20.32	5.63	.820	.209
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	102.50	16.26	98.40	7.60	.597	.282	111.33	16.51	113.00	12.73	-.170	.435	124.77	11.63	118.86	17.25	1.036	.155

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับกลาง หมายถึง ระดับรายได้ครอบครัวไม่เกิน 100,000 บาท/เดือน
และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูง หมายถึง ระดับรายได้ครอบครัวสูงกว่า 100,000 บาท/เดือน

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน
ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกราช

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	3-4 ปี (N = 37)						4-5 ปี (N = 28)						5-6 ปี (N = 48)					
	ชาย (N = 11-14)		หญิง (N = 18-23)		t	Sig	ชาย (N = 10-13)		หญิง (N = 10-15)		t	Sig	ชาย (N = 15-21)		หญิง (N = 24-27)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	17.46	3.80	17.76	3.63	-230	.409	21.08	4.98	21.54	6.28	-200	.422	22.47	2.76	23.04	3.25	-591	.279
2. ด้านการเคลื่อนไหว	13.64	2.68	13.65	2.94	-.007	.497	17.69	2.43	17.25	2.63	.437	.333	17.80	2.02	18.23	2.29	-.666	.255
3. ด้านสัมพันธ์กับพระหว่างบุคคล	20.57	3.20	19.55	4.86	.687	.249	22.31	2.02	21.43	4.78	.630	.269	22.05	2.01	22.12	2.76	-.094	.463
4. ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย	41.0	6.19	39.65	7.83	.517	.305	53.82	8.45	58.69	8.87	-1.370	.092	61.44	7.52	62.81	7.22	-.605	.273
4.1 การแสดงออกทางภาษา	21.31	3.43	21.61	3.99	-.228	.411	25.00	1.61	26.50	3.28	-1.498	.075	27.00	3.68	27.52	3.07	-.520	.303
4.2 การรับรู้ทางภาษา	9.69	1.11	8.78	2.04	1.731	.047	10.33	.98	10.33	1.18	.000	.500	10.45	.69	10.37	1.04	.297	.384
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	10.36	3.65	9.26	3.40	.925	.181	19.17	7.38	21.07	6.82	-.683	.251	24.35	4.28	24.96	3.79	-.513	.306
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	93.45	13.65	88.50	16.11	.849	.202	113.40	14.89	121.50	15.66	-1.185	.126	124.40	10.25	126.17	12.73	-.453	.327

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับกลาง หมายถึง ระดับรายได้ครอบครัวไม่เกิน 100,000 บาท/เดือน และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูง หมายถึง ระดับรายได้ครอบครัวสูงกว่า 100,000 บาท/เดือน

จากตาราง 16 - 18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม การปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่าง แต่ละประเภทโรงเรียน พบว่าในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษไม่มีความแตกต่าง ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในทุกกลุ่มอายุ ดังแสดงผลในตาราง 16

ในตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจของ ครอบครัวในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจแตกต่างกันมีพฤติกรรมปรับตัวไม่แตกต่างกันทั้งในด้านรวมและรายด้านในทุกกลุ่มอายุ ยกเว้นพฤติกรรมปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายในด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน ใน กลุ่มอายุ 3-4 ปี โดยเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3-4 ปีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับ กลางจะมีพฤติกรรมปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายในด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน ดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูง และพฤติกรรมปรับตัวด้าน การช่วยเหลือตัวเองในกลุ่มอายุ 5-6 ปี โดยเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 5-6 ปีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของ ครอบครัวในระดับสูงจะมีพฤติกรรมปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเองดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีสถาน ภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง

สำหรับในตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่าในระดับช่วงอายุ 3-4 ปี พบความแตกต่างใน พฤติกรรมปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา โดยกลุ่มที่มีสถาน ภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงจะมีพฤติกรรมปรับตัวในด้านดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มที่มี สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับในระดับช่วง อายุ 4-5 ปี และ 5-6 ปีไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมปรับตัวทั้งในด้านรวมและรายด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน

4.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษา ของบิดามารดา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน โดยแบ่งเป็น ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งใช้ระดับการศึกษาของบิดา หรือมารดาผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งสูงกว่าเป็นเกณฑ์ เช่น ถ้าบิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและมารดา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ถือว่าเป็นระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้มีจำนวนตัวอย่างที่มีบิดามารดา มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีน้อยมากคือเพียง 24 คน ในกลุ่มตัวอย่างรวมทั้ง 3 ประเภท โรงเรียน เมื่อต้องนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างโดยแยกในโรงเรียนแต่ละประเภทจึงทำให้จำนวน กลุ่มตัวอย่างลดน้อยลงจนไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการเปรียบเทียบพฤติกรรม การปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดาโดยรวมกลุ่มระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับ ปริญญาตรีเข้าด้วยกัน และนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มระดับสูงกว่าปริญญาตรี ดังแสดงในตาราง 19-21

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีปิตามารถระดับการศึกษาแตกต่างกัน ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน

พฤติกรรมปรับตัว	3-4 ปี (N = 18)						4-5 ปี (N = 7)						5-6 ปี (N = 12)					
	สูงกว่า			ปฏิกิริยา			สูงกว่า			ปฏิกิริยา			สูงกว่า			ปฏิกิริยา		
	ปฏิกิริยา			และต่ำกว่า			ปฏิกิริยา			และต่ำกว่า			ปฏิกิริยา			และต่ำกว่า		
	N = 3-5	SD	X̄	N = 9-12	SD	X̄	N = 6-9	SD	X̄	N = 4-10	SD	X̄	N = 14-20	SD	X̄	N = 13-16	SD	X̄
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	19.33	5.13	19.10	2.73		1.08	21.11	2.37	21.89	4.78		24.00	2.66	23.00		3.90		.862
2. ด้านการเคลื่อนไหว	16.20	3.96	14.00	2.76		1.295	16.56	2.79	16.43	3.26		18.78	1.48	17.53		3.00		1.553
3. ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	22.00	3.74	20.82	3.74		.586	22.11	3.62	21.33	3.54		22.88	1.50	21.69		3.30		1.310
4. ด้านสติปัญญา																		
การสื่อความหมาย	38.50	5.51	42.91	4.64		-1.557	55.43	8.70	48.80	7.40		58.29	8.95	57.20		9.33		.369
4.1 การแสดงออกทางภาษา	22.25	2.06	23.09	3.51		-.446	26.22	4.02	23.13	4.02		26.56	3.20	27.19		3.85		-.522
4.2 การรู้ทางภาษา	9.20	1.64	8.64	2.16		.516	10.11	1.27	9.00	2.29		10.40	1.19	10.19		1.38		.497
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	8.00	5.10	11.25	2.99		-1.663	20.78	4.32	17.30	4.22		22.00	5.93	20.00		5.40		1.053
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	99.67	12.50	98.89	7.90		.130	118.00	7.35	103.00	18.67		125.64	12.19	117.46		16.69		1.462
																		.078

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีปิตามการดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ใน 3 ระดับอายุ ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน

พฤติกรรมกรปรับตัว	3-4 ปี (N = 37)						4-5 ปี (N = 28)						5-6 ปี (N = 48)					
	สูงกว่า			ปริญญาดรีและต่ำกว่า			สูงกว่า			ปริญญาดรีและต่ำกว่า			สูงกว่า			ปริญญาดรีและต่ำกว่า		
	ปริญญาดรี			และต่ำกว่า			ปริญญาดรี			และต่ำกว่า			ปริญญาดรี			และต่ำกว่า		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	t	$\bar{X}$	SD	Sig	$\bar{X}$	SD	t	$\bar{X}$	SD	Sig	$\bar{X}$	SD	t
1. ด้านการช่วยเหลือตัวเอง	17.50	4.27	17.78	3.10	17.78	-2.19	23.00	3.21	.141	19.18	7.24	1.629	21.74	2.91	.064	24.11	2.730	-2.697
2. ด้านการเคลื่อนไหว	13.25	2.59	14.00	2.99	14.00	-.776	18.31	1.38	.222	16.58	3.12	1.764	17.31	2.28	.049	19.00	1.59	-2.833
3. ด้านสัมพันธ์กับพระทวง	20.56	3.37	19.44	4.91	19.44	.764	22.43	2.21	.225	21.23	4.82	.841	21.89	2.41	.204	22.35	2.50	-.639
4. ด้านสติปัญญา/																		
การสื่อความหมาย	41.86	5.88	38.95	7.95	38.95	1.168	59.21	6.97	.126	52.60	10.07	1.906	60.76	7.95	.035	64.21	5.97	-1.582
4.1 การแสดงออกทางภาษา	22.27	3.33	20.95	4.01	20.95	1.039	26.57	3.18	.103	24.91	1.76	1.553	26.81	3.39	.067	28.00	3.14	-1.203
4.2 การรับรู้ทางภาษา	9.47	1.36	8.86	2.06	8.86	1.071	10.64	.63	.146	10.00	1.35	1.561	10.36	0.91	.069	10.47	0.90	-.431
4.3 การเขียนขั้นพื้นฐาน	10.38	3.46	9.14	3.50	9.14	1.066	22.00	5.45	.147	18.08	8.22	1.452	23.77	4.42	.080	25.90	3.01	-1.849
5. พฤติกรรมการปรับตัวรวม	93.50	13.86	87.47	16.22	87.47	1.073	121.92	9.09	.147	109.14	21.60	1.496	121.60	12.50	.089	129.58	9.54	-2.232

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) ไม่เท่ากันในพฤติกรรมการปรับตัวแต่ละด้าน เนื่องจากข้อคำถามบางข้อไม่มีคำตอบ

จากตาราง 19-21 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดาแตกต่างกัน ในกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทโรงเรียน พบว่าในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษในระดับอายุ 3-4 ปี พบความแตกต่างในพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายในด้านการแสดงออกทางภาษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมการปรับตัวในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษาดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า ดังแสดงผลในตาราง 19

ในตาราง 20 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของบิดามารดาในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาของบิดามารดามีพฤติกรรมการปรับตัวไม่แตกต่างกันทั้งในด้านรวมและรายด้านในทุกกลุ่มอายุ ยกเว้นในกลุ่มอายุ 4-5 ปี พบว่ามีความแตกต่างกันในพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายในด้านย่อยด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมการปรับตัวในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐานดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า

สำหรับในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตาราง 21 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของบิดามารดาในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของบิดามารดาในระดับช่วงอายุ 3-4 ปี สำหรับในระดับช่วงอายุ 4-5 ปี พบว่ามีความแตกต่างของพฤติกรรมการปรับตัวในรายด้านบางด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเคลื่อนไหวและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมการปรับตัวในด้านดังกล่าวดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า แต่ในกลุ่มอายุ 5-6 ปี กลับพบว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวรวมและพฤติกรรมการปรับตัวในบางด้านแตกต่างกัน โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวในบางด้านดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ได้แก่ พฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเองด้านการเคลื่อนไหวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายในด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้งานวิจัยนี้สามารถเห็นภาพรวมของตัวแปรต่าง ๆ ด้านชีวสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวในแต่ละช่วงอายุได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอตารางสรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปรชีวสังคมและช่วงอายุ ดังนี้

ตาราง 22 สรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามปัจจัยทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทโรงเรียน

ตัวแปรต้น	โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ	โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน	โรงเรียนอนุบาล เอกชน
เพศ			
- ระดับอายุ 3-4 ปี	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
- ระดับอายุ 4-5 ปี	ไม่แตกต่าง	หญิง > ชาย ในด้าน - สถิติปัญหา / การสื่อความหมาย (ด้านหลัก) - สถิติปัญหา / การสื่อความหมาย ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	ไม่แตกต่าง
- ระดับอายุ 5-6 ปี	ไม่แตกต่าง	หญิง > ชาย ในด้าน - สถิติปัญหา / การสื่อความหมาย ด้านการแสดงออกทางภาษา - สถิติปัญหา / การสื่อความหมาย ด้านการรับรู้ทางภาษา	หญิง > ชาย ในด้าน - สัมพันธภาพระหว่าง บุคคล - สถิติปัญหา / การสื่อ ความหมายด้านการ รับรู้ทางภาษา
สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว			
- ระดับอายุ 3-4 ปี	ไม่แตกต่าง	ระดับกลาง > ระดับสูง ในด้าน - สถิติปัญหา / การสื่อความหมาย ด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน	ระดับสูง > ระดับกลาง ในด้าน - สถิติปัญหา / การสื่อ ความหมายด้านการ รับรู้ทางภาษา
- ระดับอายุ 4-5 ปี	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
- ระดับอายุ 5-6 ปี	ไม่แตกต่าง	ระดับสูง > ระดับกลาง ในด้าน - การช่วยเหลือตนเอง	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษาของบิดามารดา			
- ระดับอายุ 3-4 ปี	ระดับสูงกว่าปริญญา ตรี > ปริญญาตรีและ ต่ำกว่า ในด้าน - สถิติปัญหา / การสื่อ ความหมายด้าน การแสดงออกทาง ภาษา	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง

ตาราง 22 (ต่อ)

ตัวแปรต้น	โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอังกฤษ	โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรอเมริกัน	โรงเรียนอนุบาล เอกชน
ระดับอายุ 4-5 ปี	ไม่แตกต่าง	ระดับสูงกว่าปริญาตรี > ปริญาตรีและต่ำกว่า ในด้าน - สติปัญญา / การสื่อ ความหมายด้านการเขียน ขั้นพื้นฐาน	ระดับสูงกว่าปริญาตรี > ปริญาตรีและต่ำกว่า ใน ด้าน - การเคลื่อนไหว - สติปัญญา / การสื่อ ความหมาย (ด้านหลัก)
ระดับอายุ 5-6 ปี	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ระดับปริญาตรีและต่ำ กว่า > สูงกว่าปริญาตรี ในด้าน - การช่วยเหลือตนเอง - การเคลื่อนไหว - สติปัญญา / การสื่อความ หมายด้านการเขียนขั้น พื้นฐาน - พฤติกรรมการปรับตัว รวม

จากตาราง 22 พบว่าตัวแปรเพศจะไม่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3-4 ปีในทุกกลุ่มตัวอย่าง แต่ในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 4-5 ปี พบว่าเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเพศชายในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการเขียนขั้นพื้นฐานในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน สำหรับในระดับอายุ 5-6 ปี พบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวในบางด้านดีกว่าเพศชายทั้งในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันดีกว่าในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษา และการรับรู้ทางภาษา และในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชนดีกว่าในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา และ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สำหรับตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่ามีผลต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับอายุ 3-4 ปี และ 5-6 ปี แต่ไม่พบความแตกต่างในระดับอายุ 4-5 ปี โดยในกลุ่มระดับอายุ 3-4 ปี กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับกลางจะมีพฤติกรรม

การปรับตัวด้านสติปัญญา / การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐานดีกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูง ซึ่งผลที่พบนี้แตกต่างจากกลุ่มระดับอายุ 5-6 ปี ที่พบว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองดีกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับกลาง ซึ่งตรงกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่พบว่าในระดับอายุ 3-4 ปี เด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับกลาง โดยดีกว่าในด้านด้านสติปัญญา / การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษา

ในด้านตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดา พบว่าในระดับอายุ 3-4 ปี และระดับอายุ 4-5 ปี เด็กที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าในบางด้าน โดยในระดับอายุ 3-4 ปี ในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษดีกว่าในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษา และในระดับอายุ 4-5 ปี ในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันดีกว่าในด้านสติปัญญา / การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน และในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชนดีกว่าในด้านการเคลื่อนไหว และด้านสติปัญญา / การสื่อความหมายด้านหลัก แต่ในกลุ่มระดับอายุ 5-6 ปี พบว่าในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชน เด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่ามีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีในด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน และพฤติกรรมการปรับตัวรวม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะสรุปขั้นตอนและผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปรับตัว ในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติที่เรียนในหลักสูตรอังกฤษและหลักสูตรอเมริกัน ได้แก่พฤติกรรมการปรับตัวในด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านสัมพันธ์ทางระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญาและการสื่อความหมาย
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ หลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดา-มารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนแต่ละประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันในปัจจัยทางด้านเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา

สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านรวมและด้านย่อย
2. เด็กปฐมวัยในโรงเรียนแต่ละประเภท ที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือการศึกษาของบิดามารดา มีพฤติกรรมการปรับตัวแตกต่างกันทั้งในด้านรวมและด้านย่อย โดยที่
 - 2.1 เด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า
 - 2.2 เด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำกว่า
 - 2.3 เด็กปฐมวัยที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำกว่า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และ อนุบาล 3 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2545 จำนวน 710 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนประมาณ 40,000 คน) และจากโรงเรียนนานาชาติที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรระบบอังกฤษ จำนวน 17 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลประมาณ 1,200 คน) และหลักสูตรระบบอเมริกัน จำนวน 9 โรงเรียน (มีจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลประมาณ 600 คน)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนในชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 และ อนุบาล 3 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน และโรงเรียนนานาชาติในหลักสูตรอังกฤษและอเมริกัน ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 226 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนจำนวน 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 113 คน นักเรียนโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษจำนวน 8 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 38 คน และนักเรียนโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันจำนวน 6 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 75 คน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มาจากการขอความร่วมมือจากโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้ช่วยเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่บิดามารดาของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1, 2 และ 3

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลรายละเอียดเด็กนักเรียนและบิดา-มารดา เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน โรงเรียน และข้อมูลของบิดา-มารดา เกี่ยวกับสถานภาพของเศรษฐกิจและสังคม ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบวัด พฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย สร้างขึ้นตาม แนวความคิดของ แพตติ แอล แฮร์สัน โดย พิศสมัย อรทัย (2540) ประกอบด้วย ข้อวัด (Items) 147 ข้อ ซึ่งวัดด้านหลักต่าง ๆ 4 ด้าน และมีความเชื่อมั่นสำหรับระดับอายุ 3-4 ปี 4-5 ปี และ 5-6 ปี ดังนี้

- 1) ด้านการช่วยเหลือตนเอง จำนวน 28 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น = .7549, .8541 และ .7242
- 2) ด้านการเคลื่อนไหว จำนวน 21 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น = .7218, .6505 และ .6590
- 3) ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล จำนวน 25 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น = .8260, .8368 และ .7267

- 4) ด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย จำนวน 73 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น = .8962, .9112 และ .9200
- 4.1) การแสดงออกทางภาษา จำนวน 33 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น = .8175, .7392 และ .8093
- 4.2) การรับรู้ทางภาษา จำนวน 11 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น = .7081, .6202 และ .5604
- 4.3) การเขียนขั้นพื้นฐาน จำนวน 29 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่น = .8533, .9238 และ .8999

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือผ่านบัณฑิตวิทยาลัยไปขอติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 38 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล 26 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลเอกชน 12 โรงเรียน โรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ 8 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน 6 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน ไปให้โรงเรียนแจกให้บิดามารดาของเด็กอนุบาลในโรงเรียนดังกล่าวทำการตอบ หลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนแล้วนำมาตรวจดูความเรียบร้อยของแบบสอบถามแล้วจึงนำมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยดำเนินการดังนี้

5.1 คำนวณค่า สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน

5.2 คำนวณค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4.1 โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กับโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ และหลักสูตรอเมริกัน โดยใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และถ้าหากการทดสอบค่าเอฟ พบว่ามีความแตกต่าง จะนำมาทดสอบโดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี Tukey's HSD test

5.3 คำนวณค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 4.2 โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยที่มีอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา โดยใช้ค่าสถิติที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา และใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุ และถ้าหากการทดสอบค่าเอฟ พบว่ามีความแตกต่าง จะนำมาทดสอบโดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี Tukey's HSD test

✓สรุปผลวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กับโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ และหลักสูตรอเมริกันที่มีเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน พบว่าพฤติกรรมการปรับตัวไม่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านรวมและรายด้าน

2. การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในแต่ละประเภทโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปรอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา

2.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรช่วงอายุ โดยภาพรวมพบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทั้งในด้านรวมและรายด้านจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับอายุในกลุ่มตัวอย่างทุกประเภทโรงเรียน ยกเว้นพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 หลักสูตร และพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษาในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ

2.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ พบว่าเพศชายและเพศหญิงจะไม่มี ความแตกต่างกันในช่วงระดับอายุ 3-4 ปี แต่ในระดับอายุ 4-5 ปี และ 5-6 ปี เพศหญิงจะมี พฤติกรรมการปรับตัวในบางด้านดีกว่าเพศชาย โดยในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน เพศหญิงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก และด้านย่อยการเขียนขึ้น พื้นฐานดีกว่าเพศชายในช่วงอายุ 4-5 ปี สำหรับกลุ่มอายุ 5-6 ปี พบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษาและด้านการรับรู้ทางภาษาดีกว่าเพศชาย และในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ทางภาษาสูงกว่าเพศชาย

2.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่าในกลุ่มอายุ 4-5 ปี ไม่พบความแตกต่าง แต่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับกลางและระดับสูงในกลุ่มอายุ 3-4 ปี และในกลุ่มอายุ 5-6 ปี ดังนี้

ในระดับอายุ 3-4 ปี พบว่าในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลางมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขึ้นพื้นฐานดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูง แต่ในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูง มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง

*สำหรับในระดับอายุ 5-6 ปี พบว่าในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเองดีกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลาง

2.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดา พบว่าในระดับอายุ 3-4 ปี และระดับอายุ 4-5 ปี พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูง

กว่าปริญญาตรีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิตามารดา มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า โดยในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอังกฤษ ดีกว่าในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษา และในกลุ่มโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันดีกว่าในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน สำหรับในกลุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชนดีกว่าในการเคลื่อนไหวและด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านหลัก

แต่สำหรับในระดับอายุ 5-6 ปี กลับพบว่ากลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีบิตามารดา มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเอง ด้านการเคลื่อนไหว และด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน

จากการศึกษาค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยที่เรียนอยู่ในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานครจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการรับรู้ดีกว่าพฤติกรรมการปรับตัวในด้านอื่นๆ โดยการใช้แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัย ที่สร้างขึ้นตามแนวความคิดของ แพตตี แอล แฮริสัน โดย พิเศษชัย ทรัพย์ รองลงมาคือพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านการเคลื่อนไหว

ลำดับที่ของคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน อาจแสดงให้เห็นถึงระดับของพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มนี้ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 หลักสูตร จะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเองดีกว่าด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษาดีกว่าด้านการช่วยเหลือตัวเอง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเป็นผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่เน้นพัฒนาการของเด็กในด้านที่แตกต่างกัน คือโดยวัฒนธรรมของโรงเรียนนานาชาติซึ่งมักจะนำแนวคิดมาจากตะวันตกมักจะอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ดูแลช่วยเหลือตนเองได้ตั้งแต่วัยเด็ก ได้แก่การรับประทานอาหาร การแต่งตัวเป็นต้น หรืออาจเป็นเพราะครอบครัวที่ส่งให้ลูกเรียนในโรงเรียนนานาชาติมักมีการอบรมสั่งสอนบุตรหลานในแนวคิดแบบตะวันตกคือให้เด็กมีการช่วยเหลือตนเองตั้งแต่วัยเด็ก จึงทำให้เด็กในโรงเรียนนานาชาติมีพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือตัวเองเด่นกว่าด้านการแสดงออกทางภาษา สำหรับการที่เด็กในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายด้านการแสดงออกทางภาษาดีกว่านั้นอาจเป็นเพราะในโรงเรียนอนุบาลเอกชนไทยมักเน้นกิจกรรมเชิงวิชาการด้านการใช้ภาษาซึ่งตรงกับทักษะด้านการแสดงออกทางภาษาซึ่งประเมินโดยความสามารถในการใช้ภาษาและทำทางในการแสดงออกเพื่อตอบสนองหรือติดต่อสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ได้แก่

การพูดประโยคสั้นๆ การใช้สรรพนามแทนตัว การนับจำนวน การบอกซ้าย-ขวา การเปรียบเทียบ ขนาด รูปร่าง ปริมาณ ระยะทาง ฯลฯ (พิศสมัย อรทัย. 2540 อ้างอิงจาก Bracken. 1991 : 169; Citing Harrison. 1987)

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชน

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 หลักสูตร และโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดาในระดับที่ใกล้เคียงกัน พบว่าคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทั้งในด้านรวมและรายด้าน ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ว่าความแตกต่างในการจัดการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนนั้นมีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวเปรียบเทียบกันระหว่างโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนในตารางค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการปรับตัวทั้งด้านรวมและรายด้านสูงสุด ยกเว้นในด้านการเขียนขั้นพื้นฐาน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ผลของคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวดังกล่าวอาจสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนอาจมีการเน้นการเรียนในเชิงวิชาการคือการสอนให้เขียนอ่านมากกว่าในโรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 หลักสูตร และในทางกลับกันโรงเรียนนานาชาติอาจมีการเน้นกิจกรรมที่พัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกายและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันมากกว่า เนื่องจากพบว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเองและด้านการเคลื่อนไหวที่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอนุบาลเอกชน

อย่างไรก็ดีการที่ผลการวิจัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวมีความแตกต่างกันไม่มากพอที่จะสามารถวัดความแตกต่างของเด็กที่เรียนในโรงเรียนดังกล่าวได้ด้วยแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวซึ่งเป็นแบบวัดที่ประเมินพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยในภาพรวม หรืออีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้ที่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างเด็กปฐมวัยในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทได้มากพอ เนื่องจากมีโรงเรียนจำนวนหนึ่งที่ไม่อนุญาตให้ทำการเก็บข้อมูล ดังนั้นจึงทำให้ผลจากการศึกษานี้ไม่สามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีความแตกต่างกันดังเช่นสมมติฐาน

3. พฤติกรรมการปรับตัวกับตัวแปรอายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรช่วงอายุ

ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการปรับตัวทั้งในด้านรวมและรายด้านจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับอายุในกลุ่มตัวอย่างทุกประเภทโรงเรียน แสดงว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุมากกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุน้อยกว่า ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิศสมัย อรทัย (2540) ที่ศึกษาพบว่าเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นจะมีพฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักและด้านย่อยทุกด้านสูงขึ้น จากผลที่ได้นี้สามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวเป็นแบบวัดที่ครอบคลุมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในหลายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านภาษา และด้านสติปัญญา ตลอดจนความสามารถในด้านการช่วยเหลือตนเองได้สมวัย จึงมีผลทำให้พฤติกรรมการปรับตัวที่ประเมินโดยแบบวัดนี้มีความสัมพันธ์กับระดับอายุ

นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับผลการศึกษาของภาวิณี อ่อนนาค (2541) ซึ่งศึกษาแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนที่สรุปว่าพัฒนาการด้านพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กก่อนวัยเรียนจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรเพศ

ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรเพศจะเริ่มมีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในระดับอายุ 4-6 ปี กล่าวคือพบว่าในช่วงระดับอายุ 3-4 ปี พฤติกรรมการปรับตัวของเพศชายและเพศหญิงจะไม่มีมีความแตกต่างกัน แต่ในระดับอายุ 4-5 ปี และ 5-6 ปี เพศหญิงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวในบางด้านดีกว่าเพศชายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย โดยจะพบว่าในระดับอายุตั้งแต่ 4-6 ปี เพศหญิงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายดีกว่าเพศชาย และในระดับอายุ 5-6 ปีจะพบว่านอกจากด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายแล้ว เพศหญิงยังมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลดีกว่าเพศชายในระดับอายุเดียวกันอีกด้วย

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิศสมัย อรทัย (2540) ที่พบความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงตั้งแต่ระดับอายุ 4 ปีถึง 6 ปี โดยไม่พบความแตกต่างในช่วงอายุ 3-4 ปี เช่นเดียวกัน โดยพบว่าเพศหญิงจะสูงกว่าเพศชายในพฤติกรรมการปรับตัวทุกด้าน ยกเว้นด้านการรับรู้และด้านการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของของภาวิณี อ่อนนาค (2541) ที่พบความแตกต่างระหว่างเพศในพฤติกรรมการปรับตัวเริ่มที่อายุ 4 ปี และพบว่าในกลุ่มอายุ 5 ปีถึง 5 ปี 11 เดือน พฤติกรรมการปรับตัวรวม พฤติกรรมการปรับตัวด้านหลักด้านการใช้ชีวิตประจำวัน และด้านย่อยทักษะการช่วยเหลือตนเองและทักษะงานบ้าน ด้านหลักด้านสังคมและด้านย่อยทักษะการจัดการของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย

ความแตกต่างระหว่างเพศนี้อาจอธิบายได้ด้วยการศึกษาด้านพัฒนาการทางภาษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านสติปัญญา/การสื่อความหมาย รวมถึงด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อ ได้แก่ การศึกษาของมาร์ติน และเบิร์นส์ (อภิญา กังสนารักษ์, 2537; อ้างอิงจาก Martin and Burns, 1959) พบว่าเด็กหญิงมีพัฒนาการในด้านการใช้ประโยคและ

อัตราการเรียนรู้ (การแสดงผลทางภาษา) เร็วกว่าเด็กชาย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเฮิร์ลล็อก (อภิญญา กังสนารักษ์. 2537; อ้างอิงจาก Hurlock. 1978) ที่กล่าวไว้ว่าเด็กหญิงจะมีพัฒนาการทางภาษาเร็วกว่าเด็กชายทุกระดับอายุทั้งในด้านความยาวของประโยค โครงสร้างของประโยค คำศัพท์ และการออกเสียง และจากการศึกษาของอภิญญา กังสนารักษ์ (2537) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียน (วัย 3-6 ปี) พบว่าเด็กหญิงมีพัฒนาการทางภาษาเร็วกว่าเด็กชาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาการปรับตัวของเด็กปฐมวัยกับเพศและอายุของไพรเออร์ และคนอื่นๆ (Prior and others. 1993) ศึกษาในเด็กแรกเกิดถึง 8 ปี พบว่าในเด็กแรกเกิดไม่พบความแตกต่าง เมื่ออายุ 3-4 ปี เด็กชายจะมีพฤติกรรมด้านภาษาและทักษะการเคลื่อนไหวด้อยกว่าเด็กหญิง และพบว่าเมื่ออายุมากกว่า 5 ปี เด็กจะมีปัญหาด้านจิตใจและอารมณ์มากกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี และมีแนวโน้มว่าเด็กชายจะมีปัญหาในเรื่องของพฤติกรรมปรับตัวและความสามารถทางสังคมมากกว่า

การเปรียบเทียบพฤติกรรมปรับตัวตามตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ผลการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยในบางด้านแต่ทิศทางหรือแบบแผนความเกี่ยวข้องยังไม่อาจสรุปได้ชัดเจน เนื่องจากผลการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างบางระดับอายุพบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูงจะมีพฤติกรรมปรับตัวดีกว่าในระดับกลาง ส่วนในบางระดับอายุกลับพบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับกลางจะมีพฤติกรรมปรับตัวดีกว่าในระดับสูง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแบ่งระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นดังนี้ คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูงคือมีรายได้ของบิดามารดาารวมกันเกิน 100,000 บาทต่อเดือน และระดับกลางคือ ไม่เกิน 100,000 บาทต่อเดือน เนื่องจากค่า 100,000 บาทต่อเดือนเป็นตัวเลขที่เป็นค่าฐานนิยม (Mode) ที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม จึงนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งอาจจะไม่ใช่ค่าที่สะท้อนความเป็นจริงในสังคมไทยในการแบ่งระดับความสูงต่ำของสถานภาพทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงอาจไม่พบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่มดังกล่าวอย่างชัดเจน

แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในครั้งนี้ก็พบว่ามีแนวโน้มสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ เด็กปฐมวัยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมปรับตัวดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับกลาง เนื่องจากพบพฤติกรรมปรับตัวของทั้งกลุ่มตัวอย่างทั้งในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกัน และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงมีพฤติกรรมปรับตัวในบางด้านดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับกลาง ในขณะที่มีเพียงกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนานาชาติหลักสูตรอเมริกันในระดับอายุ 3-4 ปีเพียงกลุ่มเดียวที่พบว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับกลางมีพฤติกรรมปรับตัวด้านย่อย 1 ด้าน ดีกว่าเด็กที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับสูง

แนวโน้มของผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของภาวิณี อ่อนนาค (2541) ที่พบว่าเด็กที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับสูงมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าเด็กที่บิดามารดามีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับต่ำกว่า ซึ่งในการศึกษาดังกล่าวมีการแบ่งระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ (ไม่พอใช้) ระดับปานกลาง (มีพอใช้) และระดับสูง (มีเหลือเก็บ) โดยเก็บตัวอย่างจากศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด สังกัดกรมการศาสนา และโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่านิยามของระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของการศึกษาทั้ง 2 แตกต่างกัน แต่ก็มีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวตามตัวแปรระดับการศึกษาของ

บิดามารดา

จากการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดาในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าในระดับอายุ 3-4 ปี และ 4-5 ปี กลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมการปรับตัวทางด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสติปัญญา/การสื่อความหมายดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของภาวิณี อ่อนนาค (ภาวิณี อ่อนนาค, 2541) ที่สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดาว่า จะเริ่มพบแนวโน้มความแตกต่างของพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กที่มารดามีการศึกษาต่างกันที่ช่วงอายุ 4 ปี โดยจะเห็นได้ว่าเด็กที่มารดามีระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมการปรับตัวในบางด้านที่มีแนวโน้มสูงกว่าเด็กที่มารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิศสมัย อรทัย (พิศสมัย อรทัย, 2540) ที่พบว่าในเด็กเพศชาย ระดับอายุ 4 ปี 1 เดือน ถึง 5 ปี ที่มีมารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวทางด้านดีกว่าเด็กที่มีมารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่า

สำหรับในกลุ่มระดับอายุ 5-6 ปี พบว่าในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีแนวโน้มว่าเด็กที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ต่ำกว่าเด็กที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี การที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้จากการสังเกตของผู้วิจัยที่พบว่าในกลุ่มบิดามารดาของเด็กในโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมักจะมีหน้าที่การงานหรือตำแหน่งงานในระดับสูงและมักเป็นครอบครัวที่ทำงานทั้งสามีและภรรยา จึงอาจไม่ค่อยมีเวลาในการดูแลใกล้ชิดกับลูก ประกอบกับเด็กในระดับอายุ 5 ปีขึ้นไปเริ่มมีความสามารถในการช่วยเหลือตัวเองเพิ่มมากขึ้น อาจทำให้บิดามารดาให้เวลาใกล้ชิดลูกน้อยลง อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะครอบครัวดังกล่าวมักจะมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างดีและมักจะมีคนรับใช้หรือพี่เลี้ยงเด็กคอยช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวัน จึงอาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัว ที่ต่ำกว่าเด็กที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าซึ่งมักจะมีเวลาในการดูแลใกล้ชิดลูกมากกว่า ผลการศึกษาในระดับอายุ 5-6 ปีนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพิศสมัย อรทัย (2540) ที่พบว่าในกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี 1 เดือนถึง 6 ปี เพศชายที่มีบิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับอนุปริญญาจะมีคะแนนพฤติกรรมการปรับตัวด้านการช่วยเหลือตัวเองสูงกว่าระดับสูงกว่าปริญญาตรี

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบข้อสังเกตดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่มีความแตกต่างกันในปัจจัยด้านครอบครัว หรือปัจจัยทางชีวสังคม จะเริ่มมีพฤติกรรมการปรับตัวที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัดในวัย 4 ปีขึ้นไป ได้แก่ ตัวแปรเพศ และระดับการศึกษาของบิดามารดา

2. อาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวหรือปัจจัยทางชีวสังคม จะมีผลต่อเด็กปฐมวัยมากกว่าการจัดการเรียนการสอนหรือหลักสูตรของโรงเรียน เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างพฤติกรรมการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละประเภท แต่พบความแตกต่างในกลุ่มที่มีความแตกต่างด้านเพศ ระดับการศึกษาของบิดามารดา และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว

การที่ผลการศึกษาจากงานวิจัยอื่นๆ ที่ผ่านมามักพบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนการสอนแต่ละระบบ / หลักสูตรที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น การศึกษาวิจัยของเชสเตอร์ (Chester, 1993:803) เรื่องพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กอนุบาลในโรงเรียนที่สอนตามแบบมอนเตสซอรีกับโรงเรียนที่ไม่ได้สอนตามแบบมอนเตสซอรี พบว่าจะแนพฤติกรรมปรับตัวในบางด้านของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนตามแบบมอนเตสซอรีสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการสอนตามแบบมอนเตสซอรี และการศึกษาพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลที่มีชื่อเสียง (Accredited Kindergarten) ในประเทศสหรัฐอเมริกาเปรียบเทียบกับโรงเรียนอนุบาลทั่วไป พบว่าเด็กปฐมวัยที่อยู่ในโรงเรียนอนุบาลที่มีชื่อเสียงมีทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน และทักษะในการสื่อสารดีกว่าเด็กปฐมวัยที่อยู่ในโรงเรียนอนุบาลทั่วไป ความแตกต่างของพฤติกรรมปรับตัวดังกล่าวอาจเป็นไปได้ว่าเกิดขึ้นเพราะไม่ได้ควบคุมปัจจัยด้านชีวสังคมหรือครอบครัวซึ่งเป็นตัวแปรแทรกซ้อนที่สำคัญ ดังนั้นการที่งานวิจัยนี้ไม่พบความแตกต่างระหว่างการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแต่ละประเภทที่มีผลต่อพฤติกรรมปรับตัว ก็อาจเป็นเพราะพฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านครอบครัวหรือชีวสังคมมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ผลจากการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีพฤติกรรมปรับตัวที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่ตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติซึ่งอาจมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไป และหวังว่าบุตรหลานจะมีพัฒนาการที่ดีกว่านั้นอาจไม่เป็นที่ตนเองคาดหวัง เพราะเด็กอาจมีพัฒนาการโดยรวมที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไป ดังนั้นผู้ปกครองที่จะตัดสินใจเลือกสถานศึกษาให้กับบุตรหลานควรจะใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจว่าที่ใดควรจะเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ไม่ควรเลือกโดยคำนึงถึง หรือภาพลักษณ์ของโรงเรียน การตัดสินใจที่เหมาะสมคือผู้ปกครองควรที่จะสำรวจดูก่อนว่าโรงเรียนดังกล่าวมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไร เหมาะสมกับความคิดหรือความเชื่อของครอบครัวหรือวัฒนธรรมของครอบครัวหรือไม่ มิฉะนั้นก็อาจจะทำให้เด็กเกิดความเครียดหรือสับสนได้

จากผลการศึกษาที่สรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยในระดับอายุ 4-6 ปี ที่เป็นเพศชายจะมีพฤติกรรม การปรับตัวไม่ดีเท่าเพศหญิงนั้น น่าจะเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ปกครอง นักการศึกษา หรือครูผู้สอนได้ ตระหนักถึงภาวะความแตกต่างของพัฒนาการระหว่างเด็กหญิงและเด็กชายในช่วงวัยนี้ โดยหากว่า เด็กชายจะมีการปรับตัวหรือพัฒนาการที่ช้ากว่า ก็ควรจะเข้าใจว่าเป็นเพราะธรรมชาติของความแตกต่างระหว่างเพศในเด็กระดับอายุนี้นี้

นอกจากนั้น การศึกษาเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบิดามารดาที่พบว่าโดยภาพรวมแล้วเด็ก ปฐมวัยที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่ามักจะมีพฤติกรรมปรับตัวดีกว่าเด็กที่บิดามารดามี ระดับการศึกษาต่ำกว่า แต่มีประเด็นที่น่าสนใจว่าในเด็กระดับอายุ 5-6 ปี ที่บิดามารดามีการศึกษา ระดับสูงจะมีพฤติกรรมปรับตัวบางด้าน เช่น ด้านการช่วยเหลือตนเอง การเคลื่อนไหว และด้านสติ ปัญญา/การสื่อความหมายด้านการเขียนขั้นพื้นฐานต่ำกว่าเด็กที่บิดามารดามีระดับการศึกษาระดับต่ำ กว่า ดังนั้นจึงควรที่ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจะได้ตระหนักถึงข้อสังเกตนี้ และให้ความสนใจใส่ ใจดูแลบุตรหลานในวัย 5-6 ปีขึ้นไป โดยไม่ปล่อยปละละเลยหรือถือว่าเป็นวัยที่สามารถดูแลตัวเองได้ใน ระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโรงเรียน นานาชาติและโรงเรียนอนุบาลเอกชน ว่ามีผลทำให้พฤติกรรมปรับตัวของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน ดังกล่าวแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งในผลการวิจัยครั้งนี้ไม่พบความแตกต่าง ดังนั้นหากมีผู้ต้องการศึกษา เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนอนุบาลเอกชนอาจจะเลือกศึกษา ตัวแปรตามตัวอื่นๆ ที่อาจจะสามารถวัดความแตกต่างของวิธีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันใน แต่ละโรงเรียนได้ ซึ่งอาจได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา, ความเชื่อมั่นในตัวเอง, ความคิดสร้างสรรค์, การเห็นคุณค่าในตัวเอง (Self esteem) ฯลฯ

2. ในการศึกษาพฤติกรรมปรับตัวอาจมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมจากปัจจัยทาง ชีวสังคม ที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมปรับตัว เช่น ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู, ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว เป็นต้น

3. ในการศึกษาพฤติกรรมปรับตัวอาจมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มอื่น ๆ เช่น เด็กปฐมวัยที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน กลุ่มเด็กโฮมสคูล และกลุ่มเด็กด้อยโอกาสต่างๆ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.
- จूरืพร สุทิน. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนานาชาติเกคินี กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ ศบ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปานใจ จิราณภาพ. (2541). "โรงเรียนนานาชาติ : ความสำคัญสำหรับเด็ก," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 2(3) : 31-37.
- ปัทมา นาคะสนธิ์. (2540). การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ผุสดี ตรงต่อการ. (2540). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พิศสมัย อรทัย. (2540). การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัวสำหรับเด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภาวิณี อ่อนนาค. (2541). การดัดแปลงแบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว VABS สำหรับเด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ร.ต.อ. หญิง สายวริน จินฉุฉ. (2541). การศึกษาบทบาทของบิดามารดาในฐานะตัวทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผล และวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรดี เลิศไกร. (2533). ผลของการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรวรรณ เหมชะญาติ. (2542, กรกฎาคม-ตุลาคม). "เด็กที่รู้สองภาษาในสหัฐวรรษใหม่," วารสารครูศาสตร์. 28(1) : 28-37.
- วราณี อัสวโกณิน. (2531). ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุณี บุญพิทักษ์. (2535). พัฒนาการของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

- ตามแผนการจัดประสบการณ์ปี 2527 และการจัดตามแผนการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งปี 2533. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภา พรศิริกุล. (2530). เปรียบเทียบความพร้อมทางการเรียนของนักเรียนระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกันในประเทศไทย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). เอกสารแนะนำการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล). กรุงเทพฯ : กองโรงเรียนนโยบายพิเศษ.
- _____. (2538). หลักเกณฑ์และแนวทางดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติ. กรุงเทพฯ : กองโรงเรียนนโยบายพิเศษ.
- _____. (2541). หนังสือทำเนียบโรงเรียนเอกชนโรงเรียนประเภทนานาชาติ. กรุงเทพฯ : กลุ่มพัฒนาการสารสนเทศ กองทะเบียน.
- อภิญา กังสนารักษ์. (2530). การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- Glascoe, France Page. (1994, May). "It's not what it seems : The Relationship between Parent's Concerns and Children with Global Delays," *Clinical Pediatrics*. 33(5) : 292 – 296.
- Hughes, Susan MacDonal. (1997, August). "The Development of adaptive behavior in typically developing and social needs pre-schoolers: Relationship to selected parenting and child characteristics," *Dissertation Abstracts International*. AI - A 58/2.
- Kennedy, Laura Price. (1997, November). "The impact of one special education preschool Program on adaptive behavior and parental stress," *Dissertation Abstracts International*. A 58/5.
- Maxton, Letha Eyvonne. (1998, February). "The relationship between adaptive behavior and intelligence in referred and non-referred infants," *Dissertation Abstracts International*. B 58/08 : 4516.
- Noland, Ramona Michelle. (1998, July). "A comparison of parent and teacher ratings of adaptive behavior : The Universal Brief Adaptive Behavior Index (UBABI)," *Dissertation Abstracts International*. B 59/01 : 443.
- Stephens, Mary Ann. (1997, October). "Bilingualism, creativity, and social problem-solving," *Dissertation Abstracts International*. A 58/4 : 1185.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุติมา	ชื่อสกุล วงศ์วัจนกุล
วันเดือนปีเกิด	7 กุมภาพันธ์ 2506
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	566/34 ถนนสาธุประดิษฐ์ 44 เขตยานนาวา กรุงเทพฯ ฯ
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้จัดการแผนกวิจัยการตลาด
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท ประสิทธิ์พัฒนา จำกัด (มหาชน) 364 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
พ.ศ. 2527	วท.บ. (วิทยาศาสตร์ทางภาพถ่ายและเทคโนโลยีทางการพิมพ์) จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2533	บธ.ม. (การตลาด) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร